

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_200468

UNIVERSAL
LIBRARY

ಸೊಗಸಿನ ಕತೆ (೩)

ನೇಕಾರ ಮಾನಪ್ಪ

ಲೇಖಕರು :

ಸಾನೇ ಗುರೂಜಿ

ಅನುವಾದಕರು

ಭಾಸ್ಕರ ಗೋಖಲೆ

(ಹಕ್ಕುಗಳು ಪ್ರಕಾಶಕರ ಸ್ವಾಧೀನ)

೧೯೫೧

೧ ರೂಪಾಯಿ

ಅನುವಾದಕನ ಮಾತು

ಸೋಗಸಿನ ಕತೆಗಳ ಮೊದಲನೆಯ ಭಾಗದ ಎರಡು ಆವೃತ್ತಿಗಳಾದವು. ಎರಡನೆಯ ಭಾಗದ ಒಂದು ಆವೃತ್ತಿ ಈಗ ತೀರುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಕನ್ನಡಿಗರು ಸೋಗಸಿನ ಕತೆಗಳಿಗಿತ್ತು ಸ್ವಾಗತವು ಉತ್ತೇಜನಕರವಿದೆ ಇದು ಮೂರನೆ ಭಾಗವು. ಇದನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರು ಸ್ವಾಗತಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಸಾನೇ ಗುರೂಜಿಯವರು ಈಗ ನಮ್ಮ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಭಾರತದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿರುವ ಉತ್ತಮ ವಾಚ್ಮಯವು ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲ ಅವರದು. ಭಾರತದ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯದ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಉಂಟಾಗಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಹೋರಾಡಿದರು. ಭಾರತದ ಒಂದು ಭಾಗದ ಪರಿಚಯ ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ಅಸೂಯೆ, ದ್ವೇಷ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಭಾಗವು ಉತ್ತಮವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದಿದೆ ಎಂಬ ಮಾತಿನ ಅರಿವನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಭಾರತದ ಐಕ್ಯ ಸಾಧಿಸಿ ಭಾರತವು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಒಂದು ಮೇಲ್ಪಂಕ್ತಿ ಹಾಕಿಕೊಡುವದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು “ಅಂತರ ಭಾರತಿ” ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವ ಕೆಲಸ ತರುಣರದು.

ಇರಲಿ. ಈ ಸೋಗಸಿನ ಕತೆಗಳ ಇನ್ನೂ ಏಳು ಭಾಗಗಳಿವೆ ಅವು ಕ್ರಮೇಣ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗುವವು ಕನ್ನಡ ಕಂದರಿಗೆ ಇವು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾಗಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸಿ, ಕನ್ನಡಿಗರ ಉದಾರ ಸ್ವಾಗತಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಹಾರ್ದಿಕ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ

ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ನೆರವಾದ ಶ್ರೀ ಪುಸಾಳಕರ ವಕೀಲ ಅಮಳ-
ನೇರ ಶ್ರೀ ಚುಳಕಿ ಗೋವಿಂದರಾಯರು ಮತ್ತು ಮೋಹನ ಮುದ್ರಣಾ-
ಲಯದ ಒಡೆಯರು ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳು.

ಮುದ್ರಕರು :

ಎಸ್. ಎಲ್. ಜೋಶಿ,
ಮೋಹನ ಮುದ್ರಣಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ಭಾಸ್ಕರ ಗೋವಿಂದ ಗೋಖಲೆ
ವಕೀಲ, ಧಾರವಾಡ.

ಎರಡು ಮಾತು

ಜಾರ್ಜ ಇಲಿಯಟ್ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮೇರಿ ಆನ ಈವ್ಲಾನ್ಸ್ ಎಂಬ ಅಂಗ್ಲ ಬರೆಹಗಾರ್ತಿಯು ಅಮರ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳ ಮೂಲ ಹೆಸರು ಲುಪ್ತವಾಗಿ ಈಗ ಅವಳು ಜಾರ್ಜ ಇಲಿಯಟ್ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದಾಳೆ. “ ಸಿಲಾಸ ಮಾರ್ನರ್ ” ಎಂಬ ಅಪ್ರತಿಮ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ೧೮೬೧ ರಲ್ಲಿ ಅವಳು ಬರೆದಳು. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯೊಳಗಿನ ಕಥೆಯನ್ನು “ ಮನೂಬಾಬಾ ” ಈ ಹೆಸರಿನ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷೇಪದಿಂದ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ಅಥವಾ ಕೆಲಸ ಮುಗಿದಮೇಲೆ ನನ್ನೊಡನೆ ಇರುವ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳಿಗೆ ನಾನು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಸುಂದರ ಕತೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅವರು ನನಗೆ “ ನೀವು ನನಗೆ ಹೇಳುವ ರೀತಿ ಯಲ್ಲೆಯೇ ಈ ಕತೆಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿರಿ. ಅಂದರೆ ನಾವೂ ಹೊರಗೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಅವನ್ನು ಓದಿ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಹೇಳುವೆವು ” ಎಂದು ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೊತ್ತು ಸಿಕ್ಕಾಗ ಅವನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಅದರಂತೆ ಈಗ ಈ ಕತೆ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ

ಸಿಲಾಸ ಮಾರ್ನರ್ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವಿಕಾಸವು ಹೇಗಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಬಹಳ ಸುಂದರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ ಮನುಷ್ಯನ ವಿಕಾಸವು ತನ್ನ ಚೆಗೆ ಹೋಗುವದರಲ್ಲಿದೆ. ಜೀವನದ ಉಪಯೋಗವು ಧೈಯಕ್ಕಾಗಿ ಆದಾಗ ಅದರ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಧೈಯವು ಒಂದು ಅನಾಥ ಬಾಲಕನನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿ ಬೆಳೆಸುವದೂ ಇರಬಹುದು, ಅಥವಾ ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಗಳಿಸುವದೂ ಇರಬಹುದು. ಸ್ವಾರ್ಥ ತೊರೆದಾಗ, ಸಂಕುಚಿತ ದೃಷ್ಟಿಯು ಅಳಿದಾಗ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವು ಬರುವದು ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಕೂಡುವದರಲ್ಲಿದೆ ನದಿಯ ಸಾರ್ಥಕತೆ, ಮಾನವನ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿದೆ ಜೀವನದ ಪೂರ್ಣತೆ.

ಧೈಯಹೀನ ಜೀವನವು ನೀರಸವೂ, ಯಂತ್ರಮಯವೂ, ಜಡವೂ, ಬೇಸರಿಕೆ ಬರುವಂತಹದೂ ಇರುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು ಧೈಯವುಳ್ಳ ಜೀವನವು ರಸಮಯ, ಪ್ರೇಮಮಯ, ತ್ಯಾಗಮಯ ಮತ್ತು ಚೈತನ್ಯಮಯವಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನಾನು ಬರೆದ ಕತೆಯಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಸ್ವಾರಸ್ಯವು ವಾಚಕರಿಗೆ ಅನಿಸಿದರೆ ಅವೆಲ್ಲ ಮೂಲ ಲೇಖಕಿಗೆ ಸಲ್ಲತಕ್ಕದ್ದು. ನೀರಸತೆ ಇದ್ದರೆ ನನ್ನದು. ನಾನು ಕತೆ ಹೇಳುವಾಗ ವಿಶೇಷ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಮ ದೇಶದ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಕೂಡಿಹೋಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಎಲ್ಲರ ಮನಸಿಗೂ ಬರಲಿ.

೬-೧-೪೦

— ಸಾನೆ ಗುರೂಜಿ.

ಪ ರಿ ವಿ ಡಿ

	ಪುಟ
(೧) ತಾಯ್ನಾಡಿನ ತ್ಯಾಗ	೧
(೨) ಒಬ್ಬಂಟಿಗ ಮಾನಸ್ವ	೭
(೩) ಜಮೀನದಾರನೂ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳೂ	೧೧
(೪) ಬಂಗಾರ ತಿರುಗಿ ಬಂತು.	೨೩
(೫) ಸಂಪತ್ತರಾಯರ ಮದುವೆ.	೩೩
(೬) ಭಂಗಾರಿ	೩೮
(೭) ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾವಿಲ್ಲ.	೮೯
(೮) ಬಂಗಾರಿಯ ಒಳ್ಳೆ ಅಂದಳು	೫೫
(೯) ಬಂಗಾರಿಯ ಮದುವೆ	೬೫
(೧೦) ತಾಯ್ನಾಡಿನ ದರ್ಶನ.	೭೭-೮೦

ನೇಕಾರ ಮಾನಪ್ಪ

ಪ್ರಕರಣ ೧

ತಾಯ್ನಾಡಿನ ತ್ಯಾಗ

ಬಹುಲಾ ನದಿಯ ತೀರದ ಮೇಲೆ ಸಾಯಗಾವ ಎಂಬ ಊರು ಇತ್ತು. ಅದೊಂದು ಸುಖದಿಂದ, ಸಮೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಬಾಳುವ ಊರಾಗಿತ್ತು. ಆ ಊರಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತರದ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರಿದ್ದರು. ಒಕ್ಕಲಿಗರು, ನೇಕಾರರು, ಬಣಗಾರರು, ಸಿಂಜಾರರು, ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು, ಬಡಿಗೆರರು, ಕಮ್ಮಾರರು, ಕುಂಬಾರರು, ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಅಲ್ಲಿದ್ದರು. ಊರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಯಾವ ತರದ ಜಗಳಾಟ; ಬಡಿದಾಟಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾರೂ ಯಾರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅಸೂಯೆ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಬಾಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸಾಯಗಾವಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಪರಂಪರೆ ಇತ್ತು. ರಾಜನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ಕೇಳಲು ಯಾರೂ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಪಾಪ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ದೇವರೇ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡುವನೆಂದು ಅವರ ನಂಬುಗೆ. ಪಾಪ ಮಾಡಿದವನ ಮನಸ್ಸೇ ಅವನನ್ನು ಕಟಿಯುತ್ತದೆ, ಬೇರೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಯಾಕೆಂದು ಕೆಲವರು ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಊರಲ್ಲಿ ಯಾವದಾದರೊಂದು ಅಪರಾಧವಾದರೆ ಎಲ್ಲ ಜನರು ಊರ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಪರಾಧಿಯ ವಿಚಾರಣೆ ಅಲ್ಲಿ ಆಗುವದು. ಅವನ ಹೆಸರು ದೇವರಿಗೆ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಬೇರೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಊರಲ್ಲಿಯ ದೊಡ್ಡವರಿಗೆ, ಚಿಕ್ಕವರಿಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅವನ ಹೆಸರು ತಿಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರೂ ಅವನತ್ತ 'ಇವನೇ ಅಪರಾಧಿ' ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವರು. ಇದೇ ಶಿಕ್ಷೆ ಅಪರಾಧಿಗೆ.

ಸಾಯಗಾವದಲ್ಲಿ ರಾಮಪ್ಪ ಮತ್ತು ಮಾನಪ್ಪ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ಗೆಳೆಯರು. ಒಬ್ಬನನ್ನು ಒಟ್ಟು ಇನ್ನೊಬ್ಬನು ಇರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಮಾನಪ್ಪ

ಒಬ್ಬಂಟಿಗ. ಅವನ ತಾಯಿ ತಂದೆ ತೀರಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವನಿಗೊಬ್ಬ ತಂಗಿ ಇದ್ದಳು. ಅವಳ ಮೇಲೆ ಇವನ ಜೀವ ಬಹಳ. ಆದರೆ ಅವಳೂ ತೀರಿಕೊಂಡಳು. ಮಾನಪ್ಪನಿಗೆ ಬಹಳ ದುಃಖವಾಯಿತು. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವೆನಿಸದಂತಾಯಿತು. ಯಾರಿಗಾಗಿ ಉಳಿಯಬೇಕು, ಯಾಕೆ ಉಳಿಯ ಬೇಕು ತಿಳಿಯದಂತಾಯಿತು. ಆದರೆ ರಾಮಪ್ಪ ಇರುವದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಯಲಿಲ್ಲ.

ಮಾನಪ್ಪ ನೇಕಾರನಿದ್ದ. ನೇಕಾರಕೆ ಅವನ ಬೆರಳುಗಳಿತ್ತು. ತಂಗಿ ಇದ್ದಾಗ ಅವಳಿಗಾಗಿ ನೇಯುತ್ತಿದ್ದ. ದುಡ್ಡು ಗಳಿಸಿ ತಂಗಿಯ ಶೃಂಗಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅವಳ ಮದುವೆಗೆಂದು ಹಣ ಕೂಡಿಸಿ ಇಡುತ್ತಿದ್ದ. ತಂಗಿ ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಮಾನಪ್ಪ ಕೆಲಸ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದನು. ದೇವರು ಅವನ ಜೀವನ-ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ದುಃಖದಿಂದ ನೇಯಿದ್ದನಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಆ ದುಃಖದ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಮಾನಪ್ಪನು ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡುವನು. ರಾಮಪ್ಪ ಬಂದಾಗ ಮಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ ನಗುಮುಖನಾಗುವನು.

ಹೀಗೆ ಕೆಲವು ದಿನಗಳು ಹೋದವು. ಒಮ್ಮೆ ಆ ಊರಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಪರದೇಶದ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಬಂದ. ಅವನಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾದ ಹಣವಿತ್ತು. ರಾಮ ಪ್ಪನಿಗೆ ದುಡ್ಡಿನ ಕೊರತೆ ಬಹಳ ಇತ್ತು. ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪಾಪವು ಮನೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿತು. ಆ ಸಿರಿವಂತನ ಕೊಲೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅನಿಸಿತು. ಕೊನೆಗೆ ಸಂಧಿ ಸಾಧಿಸಿ ಅವನು ಆ ಪರದೇಶದ ಸಿರಿವಂತನನ್ನು ಕೊಂದನು. ಮತ್ತೆ ಅವನ ದುಡ್ಡು ಹೊತ್ತನು. ಆದರೆ ಈ ಕೊಲೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳುವದು ಹೇಗೆ ?

ರಾಮಪ್ಪ ರಕ್ತದಿಂದ ತುಂಬಿದ ಚೂರುನ್ನು ಮಾನಪ್ಪನ ತಲೆ ಗಿಂಬಿನ ಹತ್ತರ ಇಟ್ಟನು. ಮಾನಪ್ಪ ಮಲಗಿದ್ದ. ರಾಮಪ್ಪ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಮಲಗಿದ. ಬೆಳಗಾಯಿತು. ಸಿರಿವಂತನ ಹೆಣ ಬಿದ್ದಿತ್ತು ಊರಲ್ಲೆ ಸುದ್ದಿ ಹಬ್ಬಿತು ಯಾರು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದರು? ಯಾರು ಈ ಪಾಪ ಮಾಡಿದರು? ಎಂದು.

ಮಾನಪ್ಪ ಎದ್ದ. ರಕ್ತ ಮುಳುಗಿದ ಚೂರಿ ನೋಡಿ ಬೆಪ್ಪಾದನು. ಅದನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಹುಚ್ಚನಂತೆ ಹೊರಬಿದ್ದನು ಜನ ಅವನನ್ನು

ನೋಡಹತ್ತಿತು. “ನೋಡಿ ರಕ್ತ ಮುಣುಗಿದ ಈ ಚೂರಿ ! ಯಾರ ರಕ್ತವಿದು ? ಯಾರ ಚೂರಿ ಇದು ? ನನ್ನ ತಲೆಗಿಂಬಿನ ಹತ್ತಿರ ಯಾರಿಟ್ಟರು ? ಕೆಂಪಾದ ಈ ಚೂರಿ ” ಹೀಗೆ ಮಾನಪ್ಪ ಬಡಬಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ.

“ ಇವನೇ ಆ ಪ್ರವಾಸಿಕನ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದವನು. ”

“ ಮತ್ತೆ ಮೇಲೆ ಏನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದವರಂತೆ ಸೋಗು ಹಾಕಿದ್ದಾನೆ ? ”

“ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿ ಅವನಿಗೆ ಏನು ಗಳಿಸುವದಿದೆ ? ”

“ ದೇವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು ! ಇವ ಒಬ್ಬಂಟಿಗ, ಇವನಿಗೆ ಏಕೆ ಬೇಕು ದುಡ್ಡು ? ”

“ ಲೋಭ ಯಾರನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ”

ಜನ ಹೀಗೆ ಆಡುತ್ತಿತ್ತು ಮಾನಪ್ಪನಿಗೆ ಅರ್ಥವೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಅವನು ಶುಚ್ಯನಂತೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ.

“ ನಾನೇಕೆ ಕೊಲೆ ಮಾಡಲಿ ? ಮೊದಲೆ ದುಃಖದಿಂದ ಬೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೆ ! ಯಾವ ಆಶೆ ಆಕ್ಷಾಂಕ್ಷೆಗಳಿಲ್ಲ. ದುಡ್ಡಿನ ಆಶೆ ಇಲ್ಲ ಯಾರೋ ಈ ಚೂರಿ ತಂದು ನನ್ನ ತಲೆಗಿಂಬಿನ ಹತ್ತಿರ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತಾನು ಮಾಡಿದ ಪಾಪವನ್ನು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ” ಎಂದು ಮಾನಪ್ಪ ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದನು.

ಅವನ ಮಾತಿನತ್ತ ಯಾರ ಲಕ್ಷ್ಯವೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದರು. ಮಾನಪ್ಪನೂ ದುಃಖಿತನಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಹೋದನು. ಇವನೇ ಆ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿರಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು. ಮಾನಪ್ಪನ ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗಿತ್ತು. ದೇವರು ಅವನ ತಂದೆ ತಾಯಿಯರನ್ನು ಒಯ್ದಿದ್ದ; ಅವನ ತಂಗಿಯನ್ನೂ ಒಯ್ದಿದ್ದ. ಈಗ ಅವನ ಮಾನವನ್ನು ಹರಣ ಮಾಡಲು ಹೊಂಚು ಹಾಕಿದ್ದ. ಜೀವನದಲ್ಲಿರುವ ಅತಿ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ವಸ್ತು ಇದು. ಅದೂ ಇಂದು ಹೊರಟಿತ್ತು. ಮಾನಪ್ಪ ರಾಮಪ್ಪನತ್ತ ನೋಡಿದ. ಆದರೆ ಅವನು ಇವನತ್ತ ನೋಡಲಿ ತನ್ನ ಜೀವದ ಗೆಳೆಯನಾದರೂ ತನಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿ ತೋರಿಸುವನೆಂಬ ಭಾವನೆ ಅವನಿಗೆ ಇತ್ತು. ಆದರೆ, ಆ ಆಶೆಯೂ ವಿಫಲವಾಗುವದೇ ?

ಮಾನಪ್ಪ ಎದ್ದು ನಿಂತನು. ಅವನು ಅಂದ, “ ಇಡೀ ಊರವರು ನಾನು ಅಪರಾಧಿಯೆಂದು ಅಂದರೂ ನಾನು ನಿರಪರಾಧಿ ಇದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ

ನೆರೆದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಾನು ಕೊಲೆಗಡಕನೆಂದು ಅನಿಸುತ್ತಿದೆಯೋ ? ನನ್ನ ಗೆಳೆಯ ರಾಮಪ್ಪನೂ ಹೀಗೆ ಅನ್ನಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಗೆಳೆಯನೇ ಗೆಳೆಯನನ್ನು ಬಿಲ್ಲನು. ನನ್ನ ಸ್ವಭಾವದ ಅರಿವು ರಾಮಪ್ಪನಿಗೆ ಆದೇ. ರಾಮಪ್ಪ, ನಿನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳು. ಊರಿನವರೆಲ್ಲರೂ ನನಗೆ ಅಪರಾಧಿ ಅಂದರೂ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಗೆಳೆಯ ನನ್ನನ್ನು ಹಾಗೆ ಭಾವಿಸಬಾರದು. ರಾಮಪ್ಪ, ನಿನ್ನ ವೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಯೂ ನಾನು ಅಪರಾಧಿಯೇ ? ಹೇಳು, ಹೇಳು ಬೇಗ. ನಿನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ನಾನು ಬೆಲೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ಇದ್ದಿಯೆಂದೇ ನಾನು ಜೀವಂತನಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನನ್ನದು ಎಂದು ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅದು ನಿನ್ನೊಡನೆ ಇರುವ ಗೆಳೆತನ ನನ್ನ ಕಡೆ ನೋಡು, ಗೆಳೆಯ ! ಈ ಕೈಗಳು ಯಾರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಚೂರಿಯನ್ನು ಇರಿಯಬಿಲ್ಲವು ! ಸುಂದರವಾದ ಅರಿವೆಗಳನ್ನು ನೇಯುವ ಈ ಕೈಗಳು, ಯಾರ ಜೀವನ-ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹರಿಯಲೆಳಸುವವು ? ಇದು ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಹೇಳು, ಗೆಳೆಯ ಬೇಗ ಹೇಳು. ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಕಂಡದ್ದನ್ನೇ ಆಡು ”

ರಾಮಪ್ಪ ಎದ್ದು ನಿಂತನು ಅವನು ಅಂದ, “ ಮಾನಪ್ಪನು ನನ್ನ ಗೆಳೆಯ. ಆದರೆ ಸತ್ಯವು ಅವನಿಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದದ್ದು. ಗೆಳೆಯ, ಅದನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಬಿಡಲಾರೆ ಮಾನಪ್ಪ, ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗ ಏನು ಬರುವದು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಲು ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ನಿರಭ್ರ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗ ಕಾರ್ಮೋಡಗಳು ಬರುವವು, ಇದನ್ನು ಯಾರು ಹೇಳಬಲ್ಲರು ! ಈ ಚೂರಿ ನಿನ್ನ ತಲೆಗಿಂಬಿನ ಹತ್ತರ ಇತ್ತು ಅದನ್ನೇನು ಎರಡನೆಯವರು ತಂದಿಟ್ಟರೇ ? ನೀನೇ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿರಬೇಕೆಂದು ನನಗೂ ಅನಿಸುತ್ತದೆ ನನ್ನ ಗೆಳೆಯ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿರಬೇಕು ಎಂಬ ಮಾತಿನಿಂದ ನನಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯಸನವಾಗಿದೆ. ಕೊಲೆಗಡಕನ ಸ್ನೇಹಿತ ಎಂದು ಜನರು ನನ್ನನ್ನು ಕರೆಯುವರು; ಹೀಯಾಳಿಸುವರು. ಮಾನಪ್ಪ, ಏನುಮಾಡಿದಿ ? ಮಾಡಿ ಮತ್ತೆ ಮೇಲೆ ನಿರಪರಾಧಿ ಎಂದು ಅನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಟಿಸುತ್ತಿ. ಇದು ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟ ಕೈಯಿಂದ ಪಾಪವಾಯಿತು. ದುಃಖದಿಂದ ಔದಾಸೀನ್ಯದಿಂದ ಅಥವಾ ಹುಚ್ಚಿನ ಭರದಲ್ಲಿ ಈ ಪಾಪವನ್ನು ಮಾಡಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದ್ದ

ಮಾತು ಒಪ್ಪಿ ಊರ ಜನರ ಕ್ಷಮೆ ಕೋರುವದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಡಂಭಾಚಾರ ನಡಿಸುವೆಯಲ್ಲ ? ಇದಕ್ಕೇನೆನ್ನಬೇಕು ? ತನ್ನ ಗೆಳೆಯನ ಈ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಮಾನಪ್ಪನ ಮುಖ ಕರಗಾಯಿತು. ಎಲ್ಲಿ ಅವನ ಆಶೆ ಕೇಂದ್ರಿತವಾಗಿತ್ತೋ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅವನಿಗೆ ಬರಿ ನಿರಾಶೆಯೇ ಸಿಕ್ಕಿತು. ನಾವು ಯಾರನ್ನು ಪ್ರೀತಿ ಸುತ್ತಿವೆಯೋ, ಅಂಥವರ ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ವಿಕಲ್ಪ ಹುಟ್ಟುವಂಥ ದುಃಖ ಇನ್ನೊಂದಿಲ್ಲ ಅದರಂಥ ದೊಡ್ಡ ಪೆಟ್ಟು ಇನ್ನೊಂದಿಲ್ಲ.

ಸಭೆ ಮುಗಿಯಿತು. ಮಾನಪ್ಪನಿಗೆ “ ಕೊಲೆಗಡಕ, ಕೊಲೆಗಡಕ ” ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಸಂಬೋಧಿಸಿದರು. ಮಾನಪ್ಪ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಬೀಳಲಿಲ್ಲ ಅವನ ಮನಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಭಯಂಕರವಾಗಿತ್ತು. ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಅವನು ಸಾಯಗಾವವನ್ನು ಬಿಡುವದೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದನು. ತೀವ್ರ ನಿರಾಶೆ ಅವನನ್ನು ಕವಿದಿತ್ತು. ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ನ್ಯಾಯ, ಪ್ರೇಮ, ಸತ್ಯ ಇಲ್ಲ ಎಂದುಕೊಂಡನು. ದೇವರೂ ಇಲ್ಲ, ಧರ್ಮವೂ ಇಲ್ಲ ಅಂದನು. ಮರಣ ಬರುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಬದುಕುವದು ಜಗತ್ತು ಒಂದು ಭಯಾನಕ ವಸ್ತುವೆಂದು ಅವನಿಗೆ ಅನಿಸಿತು.

ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯ ಸಮಯ ಕಗ್ಗತ್ತಲೆ ಕವಿದಿತ್ತು. ಮಾನಪ್ಪನ ಮನದಲ್ಲಿ ಹೊರಗಿನ ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕತ್ತಲೆ ಕವಿದಿತ್ತು. ಆದರೂ ಅವನು ಎದ್ದ. ತನ್ನ ಪೂರ್ವಜರ ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟನು. ಯಾವ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವನ ತಂದಿ ತಾಯಿ ಅವನನ್ನು ಸಲಹಿದರು, ಎಲ್ಲಿ ಅವನು ತನ್ನ ತಂಗಿಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಸಲಹಿದನು, ಆ ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅವನು ಹೊರಟನು. ಅವನಿಗೆ ಬಹಳ ವ್ಯಸನವಾಯಿತು; ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡಿ ಮನೆ ಹೊರಗೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟನು. ಹಾದಿ ಹಿಡಿದು ಹೊರಟನು. ಬಹುಲಾ ನದಿಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಬಂದನು. ಈ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಅವನು ಎಷ್ಟಾವರ್ತಿ ಈಸಿದ್ದನು. ಗೆಳೆಯರೊಡನೆ ಆಟ ವಾಡಿದ್ದನು! ನದಿಯಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಬಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತನು. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ತಾರೆಗಳು ಮಿನುಗುತ್ತಿದ್ದವು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ನೆನಪುಗಳು ಮೇಲಕ್ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಹೃದಯವು ಉಕ್ಕೇರಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಬಹಳ ಕಷ್ಟ

ದಿಂದ ಎದ್ದನು. ಆ ಮಧ್ಯೆ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುಲಾ ನದಿಯ ನೀರು ಕುಡಿದು
ಊರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ. ಮತ್ತು ವೇಗದಿಂದ ಹೊರಟನು. ದೂರ
ದೂರ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಮಾನಪ್ಪನು ಹೊರಟ. ಎಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ತನ್ನನ್ನು
ಕೊಲೆಗಡಕ ಎಂದು ಕರೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೋ ಅಂಥಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೊರ
ಟನು. ಮಾತೃಭೂಮಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಮುಂದರಿದನು.

ಪ್ರಕರಣ ೨

ಒಬ್ಬಂಟಿಗ ಮಾನಪ್ಪ

ಮಾನಪ್ಪ ಈಗ ರಾಯಗಾವದಲ್ಲಿದ್ದ. ಈ ಊರಿಗೆ ಬಂದು ಈಗ ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಗೆಳೆಯರು ಯಾರೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಊರ ಒಂದು ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಅವನ ಸಣ್ಣ ಗುಡಿಸಲಿತ್ತು. ಅದೇ ಅವನ ಜಗತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಗ ಇತ್ತು. ಇಡೀ ದಿವಸ ಮಾನಪ್ಪ ನೇಯುತ್ತಿದ್ದ. ಉತ್ತಮ ನೇಕಾರನೆಂದು ಹೆಸರಾಗಿದ್ದ. ದೊಡ್ಡವರ, ಸಿರಿವಂತರ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ಅವನಲ್ಲಿ ಬರುವರು ಅವನಿಗೆ ತುಂಬಾ ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ದಿನ ಕೂಲಿಯೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು.

ತಾನು ಗಳಿಸಿದ ದುಡ್ಡು ಎಣಿಸುವದೊಂದೇ ಆನಂದ ಅವನಿಗೆ. ಎರಡನೆಯ ಯಾವ ಆನಂದವೂ ಮಾನಪ್ಪನಿಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸಂಜೆಯಾದೊಡನೆ ನೇಯುವದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಒಂದು ಮಿಣಿಮಿಣಿ ದೀಪ ಹಚ್ಚಿ ಮಾನಪ್ಪನು ರೊಟ್ಟಿ ಬಡೆಯುವನು. ಈ ಸಾದಾ ಊಟ ಮುಗಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಮಗ್ಗದ ಹತ್ತಿರ ಬರುವನು. ಅಲ್ಲಿ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಹುಗಿದ ಒಂದು ಕಬ್ಬಿಣ ಪಾತ್ರೆ ಇತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿದ್ದ ಬಂಗಾರ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಎಣಿಸುತ್ತ ಕೂಡುವನು. ಬಾಗಿಲ, ಕಿಟಕಿ ಹಾಕಿ, ಮುಚ್ಚಿ ಆ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಆಡಿಸುತ್ತ ಕೂಡುವನು. ತನ್ನ ಎದೆಗೆ ಹಿಡಿಯುವನು. ಅವೇ ಅವನ ಜೀವನ ಸರ್ವಸ್ವವಾಗಿದ್ದವು.

ಬಂಗಾರ ನಾಣ್ಯ ಆ ಕಬ್ಬಿಣ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಸದಷ್ಟು ಆದವು. ಆಗ ಮಾನಪ್ಪನು ಚರ್ಮದ ಎರಡು ಚೀಲ ಮಾಡಿದನು. ಅದರಲ್ಲಿ ಆ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ತುಂಬಿದನು. ಬಂಗಾರದ ನಾಣ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದ್ದವು.

ಮಾನಪ್ಪ ಹರಕೆ ಅರಿವಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದ. ಸಾದಾ ಉಟ ಉಣತಿದ್ದ. ತಾಲು ತುಪ್ಪ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ನೀರಿನೊಡನೆ ಒಣರೊಟ್ಟಿ ತಿನ್ನುವನು. ಬಂಗಾರದ ನಾಣ್ಯ ಹೇಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುವವು ಇದೇ ಒಂದು ಚಿಂತೆ ಅವನಿಗೆ ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿ.

ಅವನ ಜೀವನ ಯಂತ್ರದಂತೆ ಆಗಿತ್ತು. ಹಗಲೆಲ್ಲ ಖಟಕ್, ಖಟಕ್ ಎಂಬ ಮಗ್ಗದ ಸಪ್ಪಳ ಅವನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ. ರಾತ್ರಿ ಬಂಗಾರದ ನಾಣ್ಯದ ನಾದ ಮೂರನೆ ದನಿಯ ಗುರುತೇ ಅವನಿಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅವನ ಕಣ್ಣು ವಿಚಿತ್ರ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭಾವವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ದೃಷ್ಟಿಯೂ ಅರ್ಥಹೀನವಾಗಿತ್ತು, ಅದೂ ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿತ್ತು. ಮುಖ ಸಪ್ಪಗಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ಮೇಲೆ ತೇಜವೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಸನ್ನತೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮಾನಪ್ಪ ದೆವ್ವನಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಊರ ಜನರಿಗೆ ಅವನನ್ನು ಕಂಡರೆ ಅಂಜಿಕೆ. ಆದರೂ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಅವನ ಕಡೆ ಹೋಗುವರು. ಮಕ್ಕಳ ರೋಗದ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಔಷಧದ ಜ್ಞಾನ ಅವನಿಗಿತ್ತು. ಅವನು ಹೇಳುವ ಔಷಧ ತೀರ ಸಾದಾ ಇರುತ್ತಿದ್ದವು. ಸುತ್ತಮುತ್ತಲು ಅಥವಾ ಹಿತ್ತಲದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ವನಸ್ಪತಿ, ಬೇರು, ತೊಪ್ಪಲ ಇವೇ ಅವನು ಹೇಳುವ ಔಷಧ. ಆದರೆ ಅವುಗಳಿಂದ ಹುಡುಗರು ನೆಟ್ಟಗಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಅವನಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದವನ್ನು ಕೊಡುವರು ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಅವನಿಗೆ ಅವನ ವಿಷಯ ಒಂದು ಅಂಜಿಕೆ ಮನಸಿನಲ್ಲಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಕೆಲವರು ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. “ ಇವನಿಗೆ ದೆವ್ವಗಳು ವಶವಾಗಿವೆ. ಭೂತವಿದ್ಯೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಇವನು ರೋಗಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಂಥ ಬೆಪ್ಪನ ಕಡೆಯಿಂದ ಹೇಗೆ ನೆಟ್ಟಗಾಗಬೇಕು ? ” ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು, “ ಇವನಿಗೆ ಯೋಗ ವಿದ್ಯೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇವನು ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಒಯ್ಯುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತೆ ತಿರುಗಿ ತನ್ನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾನೆ. ” ಹೀಗೆ ಅವನ ವಿಷಯ ಜನರಲ್ಲಿ ನಾನಾ ರೀತಿಯ ಕಲ್ಪನೆಗಳಿದ್ದವು.

ಮಕ್ಕಳು ಅವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಣಕೆ ಹಾಕಿ ಅನ್ನುವರು, “ ದೆವ್ವ ನೇಯತದ ನೋಡಿರಿ. ಹ್ಯಾಂಗ ಕಾಣಸತಾನ ನೋಡಿರಿ ಮುದುಕ ? ” ಕೆಲವರು ‘ಏ, ಮುದಿಮಾನಪ್ಪ’ ಅಂದರೆ ಅವನು ಅವರ ಕಡೆ ನೋಡಿದೊಡನೆ ಓಡಿಹೋಗುವರು.

ಹೀಗೆ ಜನರು ಅವನಿಗೆ ಅಂಜಿದರೂ ಅವನು ಯಾರಿಗೂ ಉಪದ್ರವ ಮಾಡುವವನಲ್ಲ ಎಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಿತ್ತು. ಹದಿನೈದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಯಾರೊಡನೆ ಜಗಳವಿಲ್ಲ, ಬಡದಾಟವಿಲ್ಲ ಜನರು ಕೊಟ್ಟಷ್ಟು ನೇಯುವ ಕೂಲಿ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಜನರಿಗೆ ಅವನನ್ನು ಕಂಡರೆ ಕನಿಕರ ಒಬ್ಬಂಟಿಗ, ಗೆಳೆಯರಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲ ಇವನು ಹೇಗೆ ಇರುತ್ತಾನೋ, ಪಾಪ, ಎಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನಿಸುವದು.

ಮಾನಪ್ಪನ ಭಾವನೆಗಳೆಲ್ಲ ಸತ್ತು ಹೋಗಿದ್ದವು. ಅವನ ಪ್ರೀತಿ ಎಲ್ಲ ಬಂಗಾರದ ನಾಣ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದು. ತಾಯಿತಂದೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಆಡಿಸುವಂತೆ, ಅವನು ಬಂಗಾರ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಆಡಿಸುವನು. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಆಡಿಸಿ, ಆಡಿಸಿ ಆವು ಸುಣುಪಾಗಿದ್ದವು. ನೂರಾದವು, ನೂರಾ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಆದವು ಇನ್ನು ನೂರೈವತ್ತು ಆಗುವವು. ಎರಡು ನೂರಾಗುವವು ಎಂದು ಅವನುಗಳಿಗೆ ಮುದ್ದಿಡುವನು.

ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅವನ ಕೃದಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಭಾವನೆ ಉಕ್ಕೇರಿ ಬರುವದು. ಅವನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವಸ್ತುಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಮಣ್ಣಿನ ಕೊಡವಿತ್ತು ಅದರ ಮೇಲೆ ಅವನ ಜೀವ ಬಹಳ. ದಿನಾಲು ಬಾವಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅದನ್ನು ತುಂಬಿ ತಂದಿಡುವನು ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಅದನ್ನು ತಿಕ್ಕಿ ಇಡುವನು. ಅದರಲ್ಲಿದ್ದ ನಿರ್ಮಲವಾದ ನೀರಿನತ್ತ ನೋಡುತ್ತ ಕೂಡುವನು. ಮನುಷ್ಯನ ತಲೆಗಿಂತ ಈ ಕೊಡ ನಿರ್ಮಲವಿತ್ತು. ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಲಸು ವಿಚಾರ ಬರುವವು, ಅದರೆ ನನ್ನ ಈ ಕೊಡದಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿರ್ಮಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅನ್ನುವನು.

ಒಂದು ದಿನ ಈ ಕೊಡ ಒಡಿಯಿತು ಮೂರು ತುಂಡಾದವು. ಮಾನಪ್ಪನ ಜೀವ ಹೋದಂತಾಯಿತು. ಮೂರು ತುಂಡುಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಲೋಕಗಳಿದ್ದವು. ಆ ತುಂಡಿನತ್ತ ನೋಡುತ್ತ ಕೂತನು. ಇಷ್ಟು ದಿನ ಆ ಕೊಡ ಅವನಿಗಾಗಿ ಸವೆದಿತ್ತು. ಹದಿನೈದು ವರುಷ ನಿರ್ಮಲ ನೀರು ಅವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು ಅದೊಂದು ಅವನ ಜೀವನದ ಭಾಗವಾಗಿತ್ತು. ಆ ಕೊಡ ನಿರ್ಜೀವವಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅದು ಅವನೊಡನೆ ಮಾತು ಆಡುತ್ತಿತ್ತು, ನಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಂದು ಆ ಕೊಡ ಒಡೆಯಿತು. ಅವನ ಜೀವದ ಗೆಳೆಯ ಹೋದ. ಮಾನಪ್ಪನು ಅದರಿಂದ ಆ ಮೂರು ತುಂಡು

ಗಳನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ಹೇಗೋ ಕೂಡಿಸಿ ಇಟ್ಟ. ಅದು ಆ ಕೊಡದ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಒಡೆದ ಕೊಡಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಪುನರ್ಜನ್ಮವಿತ್ತನು. ಆದರೆ ಇನ್ನು ನೀರಿಡಲು ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ಇದ್ದಿಲ್ಲ.

ಮಾನವನ ಗುಡಿಸಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವ ಇತ್ತು. ಮಗ್ಗ ಹಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಒಡಕ ಕೊಡ ಮಾತನಾಡುವದು. ಬಂಗಾರದ ನಾಣ್ಯಗಳೆಂದರೆ ಆನಂದದ ಕಣಿ. ಆ ಗುಡಿಸಲದಲ್ಲಿಯ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳೆಂದರೆ ಅವನ ಗೆಳೆಯರು. ಅದೇ ಅವನ ಕುಟುಂಬ. ಅವೇ ಅವನ ಮಕ್ಕಳು. ಹೀಗೆ ನಡೆದಿತ್ತು ಅವನ ಜೀವನ. ಈಗ ಅವನ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಮುದಿಕಳೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಅವನು ನಾಲ್ವತ್ತು ವರುಷದವನಿದ್ದ. ಎಲ್ಲರೂ ಅವನಿಗೆ ಈಗ “ಮುದುಕ ಮುದುಕ” ಅನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದರು

ಪ್ರಕರಣ ೩

ಜಮೀನದಾರನೂ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳೂ,

ರಾಯಗಾವದಲ್ಲಿ, ದಿಗಂಬರರಾಯರು ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನದಾರರು. ಊರವರೆಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಆದರ ಮಾಡುವರು. ಏನಾದರೂ ನ್ಯಾಯಗಳಿದ್ದರೆ ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಅವರೇ ತೀರಿಸುವರು. ಅವರಿಗೆ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳು. ಒಬ್ಬನ ಹೆಸರು ಸಂಪತರಾಯ, ಇನ್ನೊಬ್ಬನ ಹೆಸರು ರಕಸೇನ. ದಿಗಂಬರರಾಯರ ಹೆಂಡತಿ ತೀರಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಯವನು ಇದ್ದ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತ. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿದ್ದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಸ್ತ್ರೀ ಇಲ್ಲದೆ ಮನೆಗೆ ಶೋಭೆ ಇಲ್ಲ ಮನೆಗೆ ಅಡವಿಯ ರೂಪ ಬರುತ್ತದೆ; ಔದಾಸೀನ್ಯದ ವಾತಾವರಣ ತುಂಬಿಬರುತ್ತದೆ.

“ ಸಂಪತ, ಇನ್ನು ನೀನು ಮದುವೆಯಾಗು. ದಲಪತರಾಯರ ಮಗಳಾದ ಇಂದೂ ನಿನಗೆ ಯೋಗ್ಯಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಅವರ ಮನೆತನವೂ ದೊಡ್ಡದು. ಇಂಥಾನೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ಅವಳು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆಂದು ತಿಳಿದದ್ದರಿಂದ ಅವಳ ತಂದೆ ಅವಳ ಮದುವೆ ಇನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸಂಪತ ನೀನು ಏಕೆ ಮದುವೆ ಬೇಡ ಅನ್ನುತ್ತಿ ? ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ನಿನಗೆ ಈಗ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರುಷ. ಕೇಳು, ನನ್ನ ಮಾತು. ನಾನೀಗ ಮುದುಕನಾಗಿದ್ದೇನೆ ಸಾಯುವ ಮೊದಲು ಮನೆಗೆ ಕಳೆ ಬಂದದ್ದು ಕಾಣಲಿ. ಸೊಸೆ ಬಂದರೆ ಮನೆಗೆ ಭೂಷಣ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಆನಂದ ಹಬ್ಬುವದು. ಮನೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗುವದು. ಈಗ ಮನೆ ಎಂದರೆ ಧರ್ಮಶಾಲೆಯಾಗಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀ ಇಲ್ಲದೆ ಮನೆ ಮನೆಯಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀಯಲ್ಲ ? ” ಎಂದು ತಂದೆ ಕೇಳಿದ.

“ ಅಪ್ಪ, ಇಂದೂ ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಾಳೆಂಬ ಮಾತಿನ ಅರಿವು ನನಗಿದೆ. ಅವಳು ಅಲೆಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪದಿನ ನಿಲ್ಲರಿ. ನಾನೇನು ನಿಮ್ಮ ಮಾತು ಮೀರುವದಿಲ್ಲ. ” ಸಂಪತ ಅಂದನು.

“ ನೀನು ಒಳ್ಳೆಯವ ಆ ರಕಸೇನ ಬೇಕಾದ್ದೆ ಮಾಡತಾನೆ. ಅವನಿವೆ ನಿರ್ಬಂಧವೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ನೀನೇ ನನ್ನ ಅಶೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆತನದ ಪರಂಪರೆ ಕಾಯು; ನಮ್ಮ ಮನೆತನದ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಉಳಿಸು, ಬೆಳೆಸು ಸಂಪತ, ಎಲ್ಲ ಲೆಖ್ಪ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ನೀನೇ ನೋಡಲು ಆರಂಭಿಸು ತಿಳಿಯಿತೆ ? ” ತಂದೆ ಅಂದ.

“ ಹೌದು, ನಾನೇ ನೋಡುವೆನು. ಅಂದರೆ ನಿಮಗೂ ತೊಂದರೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವದು. ನಿಮ್ಮ ಸುಖದಲ್ಲಿದೆ ನನ್ನ ಸುಖ. ” ಸಂಪತ ಅಂದನು. ಒಂದು ದಿನ ಸಂಪತನು ಲಾವಣಿ ಹಣ ವಸೂಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ನಾಲ್ಕು ಐದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಿದ್ದವು. ಯಾವಾಗ ತಂದೆಗೆ ಹೇಳುವೆನೆಂದು ಅನಿಸಿತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವನ ತಮ್ಮ ಎದುರಾದ ಅವನನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಸಂಪತ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದನು. ಆದರೆ ರಕಸೇನ ಬಂದನು.

“ ಅಣ್ಣಾ, ಹೀಗೆ ತಮ್ಮನನ್ನು ಏಕೆ ತಪ್ಪಿಸುತ್ತಿ ? ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ನನನಗೆ ಸಮಾಧಾನವೆನಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ನನಗೆ ನಿನ್ನ ನೆನಪು. ನೆನಪಾದಕೂಡಲೇ ನಾನು ನಿನ್ನ ಭೆಟ್ಟಿಗೆ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಬಹಳ ದಿನಗಳ ಮೇಲೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನನ್ನು ಕಂಡು ನಿನಗೆ ಅನಂದವಾಗುವದಿಲ್ಲವೇ ? ” ರಕಸೇನ ಅಂದ.

“ ರಕಸೇನ, ಅಪ್ಪನಿಗೆ ನೀನು ಸೇರುವದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನನಗೂ ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ ಇಲ್ಲ ನೀನು ಮನಬಂದಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಿ. ದುಡ್ಡು ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತಿ. ಯಾವ ನಿರ್ಬಂಧವಿಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆತನದ ದೊಡ್ಡ ಸ್ಥಿಕೆ ವಿಷಯ ನಿನಗೆ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ. ಜನ ನಿನನ್ನು ನೋಡಿ ನಗುತ್ತಾರೆ. ನಿನ್ನ ಕೂಡ ನಾನು ಓಡಾಡಿದರೆ ನನಗೂ ಹೆಸರೂವರು. ” ಸಂಪತ ಅಂದನು.

“ ಅಣ್ಣಾ, ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸದಿದ್ದರೂ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಬೇಕಾದ ವಸ್ತುವನ್ನು ನಾನು ನಿನ್ನ ಹೊರ್ತು ಬೇರೆ

ಯವರ ಕಡೆ ಕೇಳುವದಿಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ಅಂದು ನೀನು ಕೊಡತೀದಿ ಮೇಲೆ ತೋರಿಸದಿದ್ದರೂ ನನ್ನ ವಿಷಯ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಇದ್ದೆ ಅದೆ. ಅಣ್ಣಾ, ನಾನು ಈಗ ತೊಂದರೆಯಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೆ ಮುನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕು. ಇಲ್ಲ ಅನಬೇಡ. ಬೇಕಾದಲ್ಲಿಂದ ಕೊಡು. ” ರಕಸೇನ ಅವನ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಕೇಳಿದನು.

“ ಎಲ್ಲಿಂದ ತರಲಿ ದುಡ್ಡು. ಹೋದಸಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಇವತ್ತು ಎಲ್ಲಿಂದ ಕೊಡಲಿ ? ಆಪ್ತನಿಗೆ ಲೆಖ್ಪ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಹೋಗಲಿ ನನಗೆ. ” ಸಂಪತ ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು ಅಂದನು.

“ ನಾನು ನಿನ್ನ ಕೈ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ. ನೀನೆ ನನಗೆ ಆಧಾರ. ನೀನು ಅಣ್ಣ. ನೀನು ಈಗ ನನಗೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡಲೇಬೇಕು. ಕೊಡುವದಿಲ್ಲವೆ ? ನೋಡು, ನಿನ್ನ ವಿಷಯ ಇದ್ದ ಆ ಗುಪ್ತ ಮಾತು, ಅಣ್ಣ, ನಾನೇಕೆ ಮಂದಿಗೆ ಹೇಳಲಿ ? ನೀನಂದರೆ ನಮ್ಮ ಕುಲದ ಭೂಷಣವಲ್ಲವೇ ? ಆ ಮಾತು ನಾನು ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಈಗ ನನಗೆ ಬೇಕಾದ್ದು ಮೂರುನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ. ಹೆಚ್ಚು ಬೇಡ ” ರಕಸೇನ ನಗುತ್ತ ಅಂದನು

“ ತಗೋ; ನೀ ಅಂದರೆ ನನ್ನ ಬೆನ್ನುಹತ್ತಿದ ಪಿಶಾಚಿ ಇದ್ದಿ. ಮತ್ತೆ ಬೇಡ ಬೇಡ. ”

“ ಗರಜು ಇದ್ದರೆ ಕೇಳುವೆ. ನಿನ್ನ ಕಡೆಗಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರಕಡೆ ಕೇಳಲಿ. ಪಿಶಾಚಿ ಅನ್ನು ಬೇರಾದ್ದು ಅನ್ನು, ರೊಕ್ಕ ಕೇಳಿದಾಗ ಕೊಡು ಅಂದ ರಾಯಿತು ನಿನ್ನ ಗುಪ್ತಮಾತು ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳುವದಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲವೆ ? ” ಹೀಗಂದು ರಕಸೇನ ಹೋದನು.

ರಕಸೇನನ ಉಪದ್ರವಗಳು ನಡಬೇ ಇದ್ದವು. ಕುಬೇರನೂ ಭಿಕ್ಷು ಪಾತ್ರ ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಅವನ ಗರಜ ಪೂರೈಸಲು ಹೋಗಿದ್ದರೆ. ತಿನಬೇಕು, ಕುಡಿಯಬೇಕು, ಜೈನಿ ಮಾಡಬೇಕು ಇದರ ಹೊರ್ತು ಬೇರೆ ಕೆಲಸವೇ ಅವನಿಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ ಅವನು ರಾಯಗಾವದಲ್ಲಿ ಇರತೀರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಬೇರೆ ಊರಿಗೆ ಹೋಗುವನು. ದುಡ್ಡು ತೀರಿದರೆ ಊರಿಗೆ ಬರುವನು. ಮತ್ತು ತನ್ನ ಅಣ್ಣನ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತುವನು. ಏನಿತ್ತೋ ಏನೋ, ಅಣ್ಣನು ಅವನಿಗೆ ಅಂಜತಿದ್ದ. ಅವನ ವಿಷಯ ಯಾವದೋ ಗುಪ್ತ ಮಾತು ರಕಸೇನನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ಅವನು ಅಣ್ಣನಿಂದ ದುಡ್ಡು ಹೀರುತ್ತಿದ್ದನು.

ಠಕಸೇನ ರೂಪಾಯಿ ತಗೊಂಡ ಹೋದ. ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿ ಬಂದ. ಮತ್ತೆ ಅಣ್ಣನ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿದ. ಈಗ ಅವನಿಗೆ ಐದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕಾಗಿದ್ದವು.

“ ಅಣ್ಣಾ ಐನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕು. ” ಅವನು ಅಂದ.

“ ನಿನ್ನ ಅಣ್ಣನ ಮಾರಿ ತಗೊ ” ಸಂಪತ ಅಂದ.

“ ಅಣ್ಣನನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾರಬೇಕು. ಒಹಳ ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಕುದುರೆ ಮಾರಬಹುದು. ನಿನ್ನ ಕುದುರೆ ಮಾರಿದರೆ ಐದುನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಸಹಜ ಸಿಗಬಹುದು. ಕೊಡತಿಯಾ ನಿನ್ನ ಕುದುರಿ ಅಣ್ಣ ? ಕೊಡು. ನಾಳಿನ ಸಂತೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಅದನ್ನು ಮಾರುವೆ. ಅಣ್ಣ, ನೀನೆ ನನ್ನ ಆಧಾರ. ಮತ್ತೆ, ನಿನ್ನ ಆ ಮಾತು ನಾನು ಯಾರ್ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳುವದಿಲ್ಲ ” ಹೀಗೆ ಠಕಸೇನ ನಗುತ್ತ ಅಂದನು.

“ ಕುದುರೆ ಹೇಗೆ ಮಾರುವದು ? ” ಸಂಪತ ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು ಅಂದ

“ ಹೇಗಂದರೆ ? ಸಂತೆಯಲ್ಲಿ. ನಾ ಮಾರುವೆ. ನೀ ಬರಬೇಡ. ಅದು ನಿನ್ನ ಮಾನಕ್ಕೆ ಕುಂದು ತರುವಂತಿದೆ. ತಗೊಂಡು ಹೋಗಲ್ಯಾ ಆ ಕುದುರೆ ? ” ಅವನು ಮತ್ತೆ ಕೇಳಿದ.

“ ಅಪ್ಪ, ಏನನ್ನುವರು ? ” ಸಂಪತ ಬಿನ್ನನಾಗಿ ಅಂದ.

“ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಸಿಟ್ಟಿಗೆಳುವರು. ಆಮೇಲೆ ತಾವೇ ಸುವ್ಮನಾಗುವರು. ನನು ನೆರೆಯ ಊರಿಗೆ ಒಯ್ಯುವೆ. ನಾಳೆ ಅಲ್ಲಿ ದನದ ಸಂತೆ ಇದೆ. ನನ್ನ ಅಡಚಣೆಯು ದೂರಾಗುವದು. ನನ್ನ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯು ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ” ಹೀಗಂದು ಠಕಸೇನ ಹೋದನು.

ನೆರೆಯ ಊರಲ್ಲಿ ದನದ ಸಂತೆ ಕೂಡಿತ್ತು. ಉತ್ತಮವಾದ ಕುದುರೆ ಮಾರಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದವು. ಠಕಸೇನನು ಕುದುರೆ ತಗೊಂಡು ನಿಂತಿದ್ದ. ಆ ಕುದುರೆ ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಿತ್ತು. ಬಹಳ ಮಂದಿಯ ಕಣ್ಣು ಆ ಕುದುರೆಯ ಮೇಲಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸಂಪತರಾಯನು ಯಾರಿಗೂ ದಾದುಮಾಡಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಆ ಕುದುರೆಯ ಸುತ್ತು ಬಹಳ ಜನ ಸುಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು.

“ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡತೇವಿ ಎಂದು ಬಂದಿದ್ದರು. ಕುಮರಿ ಅಂದರೆ ಕುದುರೆ ಅದೆ. ” ಠಕಸೇನ ಅಂದನು.

“ ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕು, ಈ ನಿಮ್ಮ ಕುದುರೆ. ಐದು ನೂರಕ್ಕೆ ಸಹ ಯಾರೂ ಕೇಳುವದಿಲ್ಲ. ” ಒಬ್ಬನು ಅಂದನು.

“ ತಾವಾಗಿ ತಮ್ಮ ವಸ್ತು ಸಂತೆಯಲ್ಲಿ ತಂದರೆ ಅದರ ಬೆಲೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ” ಇನ್ನೊಬ್ಬನು ಅಂದನು.

“ ನಿಜವಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಇದನ್ನು ಮಾರಬೇಕಾಗಿದೆಯೆ ? ಮೂರನೇಯವ ಕೇಳಿದ.

“ ಯೋಗ್ಯ ಬೆಲೆ ಬಂದರ ಕೊಡತೇನಿ. ಇಲ್ಲಿದ್ದರ ನನಗೇನು ಅಂಥ ಅಡಚಣೆ ಇಲ್ಲ. ” ಠಕಸೇನ ಅಂದನು.

“ ಜನರಿಗೂ ಏನು ಅಡಚಣೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಂಪತ್ತರಾಯರ ಕುದುರೆ ನಿಮ್ಮಕಡೆ ಹ್ಯಾಂಗ ಬಂತು ? ” ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬನು ಕೇಳಿದ.

“ ನಾವಿಬ್ಬರು ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮ. ಅಣ್ಣ ನಮಗದನ್ನು ಬಕ್ಷೀಸ ಕೊಟ್ಟಾನ. ” ಠಕಸೇನ ಅಂದ.

“ ಬಕ್ಷೀಸ ಸಿಕ್ಕ ವಸ್ತುವನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಮಾರುತ್ತಾರೆಯೋ ? ” ಒಬ್ಬ ಕೇಳಿದ.

“ ಅಡಚಣೆ ಬಂದರೆ, ಭಾವನೆಯನ್ನು ದೂರ ಸರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ” ಇನ್ನೊಬ್ಬನು ಅಂದ.

“ ಐದುವರಿ ನೂರಕ್ಕೆ ಕೊಡತೀರಿ ಏನು ? ಕೊಡೋದ ಇದ್ದರ ನಾಳೆ ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ತಗೊಂಡು ಬರಿ. ರೊಕ್ಕ ಕೊಡತೇನಿ. ಇವತ್ತು ಮಾತು ಮುಗಿಸೋಣ. ” ಒಬ್ಬ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೇಳಿದ.

“ ಒಳ್ಳೇದು ಐದುವರಿನೂರಿಗೆ ಕೊಡತೇನಿ. ನಿಮಗೆ ಚಲೋ ಕುದುರೆ ಬೇಕು ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು ಇಂಥಾ ಕುದುರೆ. ಬರೆ ದುಡ್ಡಿನ ಕಡೆ ನೋಡಿದರೆ ಸಾಗುವದಿಲ್ಲ. ” ಠಕಸೇನ ಅಂದನು. ಸಂತೆಯಾಯಿತು. ಜನರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ, ಊರಿಗೆ ಹೊರಟರು. ಠಕಸೇನನೂ ಕನ್ನ ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂತು ಹೊರಟನು. ನಾಳೆ ಕುದುರೆ ಎರಡನೆಯ

ವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವದಿತ್ತು. ಅವನ ಅಣ್ಣ ಅವನಿಗೆ ಕುದುರೆ ಮೇಲೆ ಕೂಡಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತ ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆ ಮನತುಂಬ ಕೂತು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ. ಕುದುರೆಗೆ ಒಂದು ಎಟು ಹೊಡೆದ ಕುದುರೆ ಗಾಳಿಯಂತೆ ಹೊರಟಿತು. ಠಕಸೇನನಿಗೆ ಅದನ್ನು ತಡೆಯುವದಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕತ್ತಲ ಕವಿದಿತ್ತು. ಮುಂದಿನದು ಏನು ಕಾಣವಲ್ಲವು ಅವನಿಗೆ. ಕುದುರೆ ಒಂದು ತಗ್ಗಿನಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತು. ಠಕಸೇನ ಒಂದು ಬಾಜುಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದ. ಅವನಿಗೆ ಬಹಳ ಹೊಡೆತ ಬಿತ್ತು. ಅದರೂ ಸಂಕಟಪಟ್ಟು ಕುದುರೆಯ ಹತ್ತರ ಹೋದ ಅದರ ಪ್ರಾಣ ಹೋಗಿತ್ತು. ಇನ್ನು ದುಡ್ಡು ? ಐದುವಂ ನೂರುರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವವರಾರು ? ಇವತ್ತ ಸಾಯೋದು ನಾಳೆ ಸತ್ತಿದ್ದರ ? ಠಕಸೇನನಿಗೆ ಕುದುರೆ ಸತ್ತಿದ್ದು ಏನೂ ಅನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ದುಡ್ಡಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅವನ ಮುಂದೆ ಇತ್ತು.

ಅವನು ಎದ್ದ. ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಎಡವುತ್ತ ಹೊರಟ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರದ್ದು ಹಿಡೆಕೆಯ ಚಬಕ ಇತ್ತು. ಊರು ಸಮೀಪ ಇತ್ತು ಈಗ ಮೊದಲು ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ನೇಕಾರ ಮಾನಪ್ಪನ ಮನೆ ಹತ್ತುತ್ತಿತ್ತು. ಮಾನಪ್ಪ ? ದೆವ್ವ ನಂತೆ ಕಾಣುವ ಮಾನಪ್ಪ ! ಅವನ ಹತ್ತರ ದುಡ್ಡು ಬಹಳ ಇತ್ತು. ಬಂಗಾರದ ನಾಣ್ಯದಿಂದ ತುಂಬಿದ ಚೀಲ ! ಇವನ ಮನೆಯ ಮೇಲೆ ದರೋಡೆ ಹಾಕಿದರೆ ? ಒಮ್ಮೆಲೆ ಹೋಗಿ ಮಾನಪ್ಪನನ್ನು ಅಂಜಿಸಿದರೆ ? ಏನಾರ ಮಾಡಿ ಈ ದುಡ್ಡು ನೆಗವಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರ ಅವನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಂತು. ಬಂಗಾರದ ನಾಣ್ಯಗಳು ಅವನ ಕಣ್ಣೆದರು ಕಾಣಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದವು. ಅವನಿಗೆ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತೆ ಅನಿಸಿತು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತಂಗಾಳಿ ಬೀಸಹತ್ತಿತು. ಬಿರುಗಾಳಿ ಎದ್ದಿತು. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮೋಡಗಳು ಕಾಣಹತ್ತಿದವು. ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಕತ್ತಲಾಯಿತು. ಠಕಸೇನ ವೇಗದಿಂದ ನಡೆದ. ನೇಕಾರ ಮಾನಪ್ಪನ ಗುಡಿಸಲ ಕಂಡ. ಬಾಗಿಲ ತೆರೆದಿದ್ದಿತ್ತು. ಒಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಮಿಣಿ ಮಿಣಿ ದೀಪ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಮಾನಪ್ಪ ಎಲ್ಲಿದ್ದ ? ಅವ ಅಲ್ಲಿದ್ದಿಲ್ಲ. ದುಡ್ಡು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದ ?

ಠಕಸೇನನು ಹಣಕೆ ಹಾಕಿ ನೋಡಿದ. ಒಳಗೆ ಯಾರೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಅದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಸಂದುಕ ಎಲ್ಲಿ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೆಡೆ ಈ ಜೀನನ ದುಡ್ಡು ?

ರಕಸೇನ ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ. ಮಗ್ಗದ ಹತ್ತಿರ ಹೋದ. ಅಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ಆಗದದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಮಣ್ಣು ತೆಗೆದಮೇಲೆ ಎರಡು ಚರ್ಮದ ಚೀಲ ಸಿಕ್ಕವು. ರಕಸೇನ ಹೊರಗೆ ತೆಗೆದ. ಚೀಲ ಒಜ್ಜಿ ಇದ್ದವು. ಇದೇ ಈ ಜೀನನ ದುಡ್ಡು. ಮತ್ತೆ ಮಣ್ಣು ಸರಿ ಮಾಡಿ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಹೊರಬಿದ್ದ.

ಹೊರಗೆ ಬಿರುಗಾಳಿ ಭರನೆ ಬೀಸುತ್ತಿತ್ತು. ಗುಡುಗು, ಮಿಂಚೂ ಇತ್ತು. ದೊಡ್ಡ ಆಣೆಕಲ್ಲು ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಇಂಥ ಮಳೆ ಎಂದೂ ಬಂದಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಮಾನಪ್ಪ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ. ನೂಲು ತರಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದ. ಮರುದಿನ ಹೊಸ ಸೀರೆ ನೇಯುವದಿತ್ತು. ಮಳೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ತಡವಾಗಿತ್ತು. ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾಯಿತು. ಬೇಗ ಬರುವೆನೆಂದು ತಿಳಿದು ಅವನು ಮನೆಗೆ ಚೀಲಕ ಹಾಕದೆ ಹೋಗಿದ್ದ. ಅವನ ಮನೆ ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅಂಜಿಕೆ. ಯಾರೂ ಅವನ ಗೊಡವೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಕಳ್ಳರು ಬರುವರೆಂಬ ಮಾತು ಸಹ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ ಬಿರುಗಾಳಿ ನಿಂತಿತು. ಮಳೆಯ ಭರವು ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ಜಿಟಿ ಜಿಟಿ ಮಳೆ ಇತ್ತು. ಮಾನಪ್ಪ ಹಾಗೆ ಹೊರಟ. ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ತೊಯ್ಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ. ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಅರಿವೆ ಬದಲು ಮಾಡಿ ಒಲೆಯ ಹತ್ತರ ಕೂತನು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಊಟ ಮಾಡಿದ. ಗುಡಿಸಲದ ಬಾಗಿಲ ಮತ್ತೆ ಕಿಟಕಿ ಮುಚ್ಚಿದ. ಮಿಣಿ ಮಿಣಿ ದೀಪ ಇತ್ತು. ದುಡ್ಡಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋದ.

ಮಾನಪ್ಪ ಮಣ್ಣು ತೆಗೆದ. ಆದರೆ ! ಬಂಗಾರ ನಾಣ್ಯಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ಚರ್ಮದ ಚೀಲಗಳಿಲ್ಲ ? ಅವು ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಗಾಬರಿಗೊಂಡು. ಎಲ್ಲಕಡೆ ನೋಡಿದ. ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಬಂಗಾರ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಹದಿಮೈದು ವರುಷ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಗಳಿಸಿದ ಬಂಗಾರ. ಹೊರಗಿನ ಚಳಿಯಿಂದ ಮಾನಪ್ಪನಿಗೆ ತ್ರಾಸವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ದುಡ್ಡಿನ ಕಾವು ಹೋದ ಕೂಡಲೆ ಅವನು ನಡುಗಹತ್ತಿದನು. ತನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಹೋಗುವದೆಂದು ಅವನಿಗೆ ಅನಿಸಿತು. ಎದೆಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಹಿಡಿದನು. ಎದೆ ಒಡೆಯುವದೆಂದು ಅನಿಸಿತು. ನಡುನಡುವೆ ಕಣ್ಣು ತೆರೆ ತೆರೆದು ನೋಡುವನು. ನನ್ನ ಬಂಗಾರ, ನನ್ನ ಬಂಗಾರ ಅಂದು ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳುವನು.

ಈಗ ಮಳೆ ನಿಂತಿತು. ಆದರೆ ನೇಕಾರ ಮಾನಪ್ಪನ ಕಣ್ಣೊಳಗಿನ ಕಣ್ಣೀರಿನ ಮಳೆ ನಿಂತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆಕಾಶ ನಿರ್ಮಲವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮಾನಪ್ಪನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲೆ ಕವಿದಿತ್ತು. ಅವನಿಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದಂತಾಯಿತು. 'ಬಂಗಾರ ನನ್ನ ಬಂಗಾರ' ಅನ್ನುತ್ತ ಅವನು ಗುಡಿಸಲಬಿಟ್ಟು ಹೊರಬಿದ್ದ. ದಿಗಂಬರರಾಯರ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕು, ನ್ಯಾಯ ಸಿಗುವದೇನು ನೋಡಬೇಕು ಎಂದು ಅನಿಸಿತು. ಅಳುತ್ತ ಅವರಲ್ಲಿ ಹೋದ. ಅವರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ನೆರೆಯ ಊರಿಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಳು ಮಕ್ಕಳು ಅವರ ಕಾರಭಾರಿ ಇದ್ದರು. ಅವರೆಲ್ಲ ಹರಟೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತ ಕೂತಿದ್ದರು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ "ನನ್ನ ಬಂಗಾರ ಹೋಯಿತು. ನನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಹೋಯಿತು. ನನ್ನ ಬಂಗಾರ ಹುಡುಕಿಕೊಡಿರಿ. ಎಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು ನನ್ನ ಬಂಗಾರ ? ಯಾರು ಒಯ್ದರು ಅದನ್ನು ?" ಹೀಗೆ ಒದರಿದ್ದು ಕೇಳಿಸಿತು. ಅವನು ಮಾನಪ್ಪ ಇದ್ದ. ವಾಡೆದಲ್ಲಿಯ ಜನ ಎಲ್ಲ ಕೂಡಿತು. ಅವರಿಗೆ ಮೊದಲು ಅವನು ಏನು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ ಅದೇ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಗೂ ಗೊಂದಲವೂ

"ಎ ಮಾನಪ್ಪ, ನೀ ಅನ್ನೊಂದು ನೆಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳು." ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಅಂದನು

"ಏನು ಹೇಳಲಿ ? ನಾನು ನೂಲು ತರಲಿಕ್ಕೆ ಪೇಟೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಮಳೆ ಬಂತು ಎಂದು ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತೆ. ಮಳೆ ಕಡಿಮೆ ಆದ ಮೇಲೆ ಮನೆಗೆ ಹೋದೆ. ಎರಡು ಚರ್ಮದ ಚೀಲದಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರದ ನಾಣ್ಯ ಇಟ್ಟು ಮಗ್ಗದ ಕೆಳಗೆ ಹುಗಿದಿಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹೋದಮೇಲೆ ಅವನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಅವು ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಎಡುನೂರಾ ಎಪ್ಪತ್ತೆರಡು ಇದ್ದವು. ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನೂರು ಆಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಕೈಯಿಂದ ನೂರಾರು ಸಾರೆ ಎಣಿಸೇನಿ. ಎಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ನಾನು ಅವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವೆನು. ನೀವೆಲ್ಲ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರಿ. ಹುಡುಕಿರಿ. ಎಲ್ಲಿ ಹೋದ ಆ ಕಳ್ಳ ? ನನ್ನ ಆನಂದ ಹೋಯಿತು. ನನ್ನ ಶಕ್ತಿ ಹೋಯಿತು. ಈಗ ನಡೆಯುವದೂ ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ಆ ನನ್ನ ಚೀಲ ತಗೊಂಡು ಬರಿ. "

ಹೀಗಂದು ಮುದುಕ ನೇಕಾರ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕನಿಕರ ವೆನಿಸಿತು. ಎಂದೂ ಅವನು ಸಿಹಿ ತಿನಲಿಲ್ಲ. ಚಲಿಸಿ ಅರಿವೆ ಹಾಕಲಿಲ್ಲ.

ಜೈನಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಹಗಲೆಲ್ಲ ದುಡ್ಡೀತಿದ್ದ. ದುಡ್ಡಿದು ಗಳಿಸಿದ ದುಡ್ಡು. ಬೆವರಿನ ಮಳೆಸುರಿದು ಗಳಿಸಿದ ಬಂಗಾರ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಹೋಯಿತು. ಆ ದುಡ್ಡಿನ ಉಪಯೋಗ ಅವನಿಗಿತ್ತೇ ? ಆದರೆ ಅವು ಹತ್ತಿರ ಇರುವದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಕಾವು ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಸ್ವರ್ಶ, ದರ್ಶನಗಳಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಆನಂದ ಎತ್ತು. ಆದುದ್ದಿನಲ್ಲಿ ಎರಡನೆ ಉದ್ದೇಶ, ಪ್ರಿಯೋಜನ ಏನೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ ಅವು ಮಾನವನ ಪ್ರತಿಯ ಸ್ಥಾನನಾಗಿದ್ದವು.

“ ನಿಮಗೆ ಯಾರ ಮೇಲೆ ಸಂಶಯವಿದೆ ” ಒಬ್ಬರು ಕೇಳಿದರು.

“ ಇಲ್ಲಿದ್ದ ನಿಮ್ಮ ಸೌಕರನಾದ ಭೀಮಪ್ಪನ ಮೇಲೆ ಸಂಶಯವಿದೆ. ಹಿಂದಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ನಿಮ್ಮ ದುಡ್ಡು ಕಳವುಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಅಂದಿದ್ದ, ಅವನಿಗೆ ಕೇಳಿರಿ. ” ಮಾನವ ಅಂದ

ಭೀಮಪ್ಪ ಸಿಟ್ಟು ಬೆಂಕಿ ಆದಾ.

“ ಕಪಾಳಗಡ್ಡಿ ಒಡೆದೇನು ಮುದುಕಾ ! ನಾನು ನಿನ್ನ ದುಡ್ಡು ಕಳವು ಮಾಡೇನ ? ಸಂಜೆಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇನಿ. ನಿನ್ನ ದುಡ್ಡು ಈಗ ಹೋತು ಅಂತಾ ಹೇಳಿದಿ. ಚೇಷ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದ ಮಾತಿಗೆ, ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಸಂಶಯ ತಗೋತಿ ? ” ಭೀಮಪ್ಪ ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು ಅಂದ.

“ ಮಾನವ ಹೀಂಗ ಸುಮ್ಮನ ಯಾರದಾರ ಹೆಸರು ತಗೊಬ್ಬಾಡ. ಭೀಮಪ್ಪ, ಪ್ರಾಕೃತ ಮನಷ್ಯ. ಈ ವಾಡೆದಾಗ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರುಷ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಾನ. ಆದರೆ ಒಂದು ಕಡೆಗೆ ಕೈ ಹಚ್ಚಿಲ್ಲ. ” ಕಾರಭಾರಿ ಅಂದ.

“ ಭೀಮಪ್ಪ, ಕ್ಷಮಿಸು. ಆದರೆ ನನ್ನ ಬಂಗಾರ ! ಯಾರ ಒಯ್ದರು ನನ್ನ ಬಂಗಾರ ! ಹುಡುಕರಿ. ಹದಿನೈದು ವರುಷ ದುಡ್ಡಿದು ಗಳಿಸಿದ್ದು. ಅಯ್ಯಯ್ಯಾ ! ಈಗ ಹೇಗೆ ಬದುಕಲಿ ? ಹುಡುಕರಿ. ” ಎಂದು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಬಿನ್ನವಿಸಿದ.

ಕೆಲವರು ದೀಪ ತಗೊಂಡು ಹೊರಟರು. ಕೆಲವರು ಕಟಿಗಿ ತಗೊಂಡು ಹೊರಟರು. ಕೆಲವರು ಇತ್ತಕಡೆ, ಕೆಲವರು ಅತ್ತಕಡೆ. ಆದರೆ ಕಳ್ಳ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಜನರೆಲ್ಲ ಮಲಗಿದ್ದರು. ಹುಡುಕಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದವರು ತಿರುಗಿಬಂದರು.

“ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತೇ ನನ್ನ ಬಂಗಾರ ? ” ಮಾನವ ಕೇಳಿದ.

“ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ನೋಡಿದೆವು. ಆದರೆ ಕಳ್ಳ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ

ಕೆಸರೇ ಇದೆ. ಹೆಳ್ಳ ಬಂದಾವ. ಆದದ್ದಾಯಿತು. ನಿನ್ನದೆ ಇದ್ದರೆ ತಿರುಗಿ ಸಿಗುವದು ಮಾನಪ್ಪ” ಎಂದು ಕಾರಭಾರಿ ಅಂದ.

“ ನನ್ನದೆ ಇತ್ತು. ನನ್ನ ದುಡಿಮೆಯದಿತ್ತು. ನಾನು ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಸಹ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ದುಡಿದಿದ್ದೆ ” ಮಾನಪ್ಪ ಅಂದ.

“ ಈಗ ಮನೆಗೆ ಹೋಗು. ಚಿಂತೆ ಮಾಡಿ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ? ” ಕಾರಭಾರಿ ಅಂದ.

ಮಾನಪ್ಪ ಮನೆಗೆ ಹೋದ. ಕಣ್ಣು ತೆರೆತೆರೆದು ನೋಡಿದ. ಸಾವಕಾಶ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದವು. ಬೆಳಗಿನ ರೂವಾದಲ್ಲಿ ನಿದ್ದೆ ಹತ್ತಿತು. ಮುಂಜಾನೆ ಊರಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕಳವಿನ ಸುದ್ದಿಯೇ ಸುದ್ದಿ. ಊರವರೆಲ್ಲ ಮಾನಪ್ಪನ ಗುಡಿಸಲ ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅವನ ವಿಷಯ ಸಹಾನುಭೂತಿ. ಮಾನಪ್ಪ ದುಃಖಿಸುತ್ತ ಕೂತಿದ್ದ. ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಹೆಣದ ಕಳೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಒಂದು ಶಬ್ದ ಸಹ ಮಾತಾಡಲು ಬರತಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಮಾನಪ್ಪನ ಗುಡಿಸಲ ಹತ್ತರ ಸಖಾರಾಮ ಎಂಬುವವನ ಗುಡಿಸಲು ಇತ್ತು. ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯ ಹೆಸರು ಸಾಳವ್ವ. ಬಹಳ ಚಲೋ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು. ಅವಳಿಗೆ ಎರಡನೆಯವರ ದುಃಖದ ಅರಿವು ಬಹಳ. ಅವಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಮಗ ಇದ್ದ. ಐದಾರು ವರುಷದವನಿದ್ದ. ತಾಯಿತಂದೆ ಹುಡುಗನ ಮೇಲೆ ಜೀವ. ಕಾಣಲಿಕ್ಕೂ ಚಲೋ. ಅವನ ಹೆಸರು ರಾಮೂ.

ಸಾಳವ್ವ ರಾಮೂನನ್ನು ಕರಕೊಂಡು ಮಾನಪ್ಪನ ಮನೆಗೆ ಹೋದಳು. ಆಗ ಜನರ ಗದ್ದಲ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿತ್ತು. ಜನ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಮಾನಪ್ಪ ಬಿನ್ನನಾಗಿ ಒಂದು ಹಳೇ ಆರಾಮಖುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕೂತಿದ್ದ.

“ ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟಾಯಿತು. ದುಡಿದ ದುಡ್ಡು. ಮನಸಿಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಡಿರಿ, ಮಾನಪ್ಪ. ಚಿಂತಿಸಿ ಏನು ಉಪಯೋಗ ? ನೀವು ದುಡ್ಡಿನ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತೋದು ಬಹಳ ದೇವರಿಲ್ಲ, ಗುಡಿಇಲ್ಲ, ಏಕಾದಶಿ ಇಲ್ಲ, ಸೋಮ ವಾರ ಇಲ್ಲ. ದಿನಾ ಬರೀ ಕೆಲಸ, ಕೆಲಸ ! ಮಾನಪ್ಪ, ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು, ಆದರೆ ದೇವರನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ಇನ್ನೂರ ದೇವರನ್ನು ಮರೆಯಬೇಡಿರಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಭಜನೆ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ. ನಿಮಗೆ ಭಜನೆ ಅನಲಿಕ್ಕಾರ

ಬರತಾವೇನು ? ನಮ್ಮ ರಾಮೂ ಎಷ್ಟು ಚಲೋ ಅಂತಾನ. ರಾಮೂ ಒಂದು ಭಜನಿ ಅನ್ನು. ನಗತೀ ಏನೋ ? ಮಾನಪ್ಪಗ ಅಂದ ತೋರಿಸಲ್ಲ ? ” ಸಾಳವ್ವ ಅಂದಳು.

ರಾಮೂ ನಾಚಿದಾ ಎರಡೂ ಕೈಲೆ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡ. ಮತ್ತೆ ಕೈ ತೆಗೆದ. ತಾಯೀ ಹಿಂದೆ ಅಡಗಿದ.

“ ಅನ್ನಲ್ಲ ನಾಚತೀ ಏನು ? ” ಸಾಳವ್ವ ಅಂದಳು.

ರಾಮೂ ಭಜನಿ ಪದ ಹೇಳಿದ.

ಕಳೆಯಬೇಡಿ, ಕಳೆಯಬೇಡಿ ನಿಮ್ಮ ಆಯುಷ್ಯ,

ಇದೇ, ಇದೇ ನನ್ನ ಉಪದೇಶ ಉಪದೇಶ.

ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಮನಸನು ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿರಿ,

ನಿಮಗೆಲ್ಲ, ನಿಮಗೆಲ್ಲ ನನ್ನ ನಮಸ್ಕಾರ.

ಮನವೆಲ್ಲ ಒಂದೆಡೆ ತಂದು, ದೇವರ ಚಿಂತನ

ಮಾಡಿರಿ, ಮಾಡಿರಿ, ಮಾಡಿರಿ.

ಹಿತವಿದ್ದ ಮಾತನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಿರಿ,

ಮಾಡಿರಿ. ಮತ್ತೀನು ಹೇಳಲಿ, ನಿಮಗೆ ?

ಮಗುವಿನ ದನಿ ಸೊಗಸಾಗಿತ್ತು. ನಿರ್ಮಲವಾತ್ತು. ಪದ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ರಾಮೂ ತನ್ನ ತಾಯಿಯ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ. ಅವಳೂ ಅವನಿಗೆ ಮುದ್ದಿಟ್ಟಳು.

“ ನಾನೂ, ನನ್ನ ಬಂಗಾರ ನಾಣ್ಯ ಹೀಗೆ ಮುದ್ದಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅವೇ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳಾಗಿದ್ದವು. ನಾನು ಅವನನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈಗ್ಯಾರನ್ನು ಮುದ್ದಿಸಲಿ, ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಿ ? ” ಮಾನಪ್ಪ ಅಂದ.

“ ನಮ್ಮ ರಾಮೂನನ್ನು ಮುದ್ದಿಸಿರಿ, ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಿರಿ ” ಸಾಳವ್ವ ಅಂದಳು.

“ ರಾಮೂನನ್ನು ? ” ಎಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಮಾನಪ್ಪ ಕೇಳಿದನು.

“ ಹೌದು, ರಾಮೂ ನಮ್ಮ ಬಂಗಾರ. ನಾವು ದಿನ ದುಡಿಯುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಯಾರಿಗಾಗಿ ?

ಈ ರಾಮೂನಿಗಾಗಿ. ನಮ್ಮ ದುಡ್ಡು ಅವನಿಗಾಗಿ. ಇವನೇ ನಮ್ಮ ಆಸ್ತಿ. ಆಡುವ, ಹಾಡುವ, ನಗುವ ಆಸ್ತಿ. ” ಹೀಗೆಂದು ಸಾಳವ್ವ ರಾಮೂನನ್ನು ಅಸ್ತಿಕೊಂಡಳು. ಕೆಲವು ಹೊತ್ತು ಯಾರೂ ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ.

“ ಮಾನಪ್ಪ, ಇವತ್ತು ನೀವು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಬರಿ. ಮನ್ಯಾಗ ಮಾಡಬೇಡಿರಿ. ಈಗ ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ತಾಲಿಪಿಟ್ಟು ತಂದೇನಿ, ಅದನ್ನು ತಿನ್ನಿರಿ. ಇವತ್ತು ಮನೆ ಯಜಮಾನ ‘ ತಾಲಿಪಿಟ್ಟು ಮಾಡು ’ ಅಂದಾ. ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಗಂಡಸರಿಗೆ ತಿನಲಿಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪದಾರ್ಥ ಬೇಕಾಗತಾನೆ. ನಮಗೆ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೇಕಾದಿದ್ದರೂ ನಡೀತದೆ. ಬೇಡ, ಆನ್ನ ಬೇಡಿರಿ, ತಿನ್ನಿರಿ. ನೀವು ಬಹಳ ದಿವಸದಾಗ ತಾಲಿಪಿಟ್ಟು ತಿಂದಿರಲಿಕ್ಕೆಲ್ಲ. ” ಸಾಳವ್ವ ಅಂದಳು ಮುದುಕನಿಗೆ ತಾಲಿಪಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಳು. ಮಾನಪ್ಪ ನೋಡಕೋತ ಕೂತ. ಒಂದು ತುಂಡು ಮುರಿದು ರಾಮೂನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ.

” ಅವನ ಯಾಕ ಕೊಡತೀರಿ ? ಅವ ಎಲ್ಲಾನು ತಿಂದಾನು. ಪಕ್ಕಾ ಬೆರ್ರಿ ಇದ್ದಾನೆ. ನೀವ ತಿನ್ನಿರಿ. ಈಗ ಹೋಗತೇನಿ ನಾನು. ಮಾನಪ್ಪ ಬಹಳ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಡಿರಿ. ನಕ್ಕೋತ ಮಾತಾಡರಿ ದೇವರ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರಿ. ಭಜನಿ ಮಾಡಿರಿ. ” ಎಂದು ಅಂದು ಸಾಳವ್ವ ಮನೆಗೆ ಹೋದಳು. ಮಾನಪ್ಪ ಖುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದ. ಊರೊಳಗಿನ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಬಂದು ಹೋದರು. ಆದರೆ ಸಾಳವ್ವನ ಮಾತು ಎಷ್ಟು ಸರಳ, ಎಂಥ ಸಹಾನುಭೂತಿ! ಅವನ ಮನಸಿನ ಮೇಲೆ ಆ ಮಾತಿನ ಪರಿಣಾಮವಾಯಿತು; ಅವನ ಕಣ್ಣೊಳಗಿಂದ ನೀರು ಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಅವನು ತಡೆಹಿಡಿದನು. ಹದಿನೈದು ವರುಷದಲ್ಲಿ ಅವನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಂದಿದ್ದಿಲ್ಲ; ಅವನ ಹೃದಯದ ಭಾವನೆಗೆ ಏತರ ಸ್ಪರ್ಶವೂ ಆಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಹೃದಯದ ಅರಿವೇ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಂದು ಅವನ ಹೃದಯ ಜಾಗೃತವಾಯಿತು. ಅವನಿಗೆ ಅಭಂಗಗಳು ನೆನಪಾಗಹತ್ತಿದವು. ತಾನು ಒಂದು ದಿನ ದೇವರ ಗುಡಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ ಎಂಬುದರ ನೆನಪಾಯಿತು. ಮುಟ್ಟಿದ ಹೃದಯದ ಬಾಗಿಲು ಸ್ವಲ್ಪ ತೆರೆಯಿತು. ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಜಂಗು ಹತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸಾಳವ್ವನ ಮೃದು ಮಾತಿನ ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಆ ಜಂಗು ಹೋಯಿತು. ಬಾಗಿಲ ತೆರೆಯಿತು. ಪ್ರಕಾಶವು ಒಳಗೆ ಸೇರಿತು.

ಪ್ರಕರಣ ೪

ಬಂಗಾರ ತಿರುಗಿ ಬಂತು

ಮಾನಪ್ಪನು ಮತ್ತೆ ಹುರುಪಿನಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಹತ್ತಿದನು. ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ಕಳಕೊಂಡ ಬಂಗಾರದ ನೆನಪು ಬಂದು ಕೈ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮತ್ತೆ ಹುರುಪು ಬಂದು, ಕೆಲಸ ಮುಂದರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಹೋದರೆ ಹೋದವು ಬಂಗಾರದ ನಾಣ್ಯ. ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ದುಡಿದರೆ ಮತ್ತೆ ದೊರೆಯುವವು. ಮತ್ತೆ ಎಣಿಸುತ್ತ ಕೂಡುವೆ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಆಡಿಸುವೆ, ಎದೆಗೆ ಅಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳುವೆನೆಂದು ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದ. ನಡುನಡುವೆ ನಿರಾಶೆಯ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡುವನು. ಆದರೆ ಮತ್ತೆ ನಿಶ್ಚಯದಿಂದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವನು. ಈಗ ನಿದ್ದೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ. ಮೊದಲೇ ಅವನಿಗೆ ನಿದ್ದೆ ಕಡಿಮೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಅವನಿಗೆ ಕಳಕೊಂಡ ಬಂಗಾರವು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರ. ರಾತ್ರಿ ಸಹ ನೇಯುತ್ತಿದ್ದ. ಖಟಕ್ ಖಟಕ್ ಎಂಬ ದನಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಕೇಳಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಎಳೆ ಹರಿದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಹುಡುಕಿ ಮುಂದೆ ಕೆಲಸ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಬಂಗಾರದ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ನಡೆದಿತ್ತು ಈ ತಪಶ್ಚರ್ಯೆ. ಕಾಳಪುರುಷನು ಜೀವನದ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹಗಲಿರುಳು ನೇಯುವಂತೆ ಮಾನಪ್ಪನ ಮಗ್ಗ ನಡೆದಿತ್ತು.

ಹೀಗೆ ಮಾಡತಾ ಮಾಡತಾ ದೀಪಾವಳಿ ಬಂದಿತು. ಊರಲ್ಲೆಲ್ಲ ಆನಂದ ಸೂರೆಯಾಗಿತ್ತು. ಕರಜಿಕಾಯಿ ಉಂಡಿ ಮುಂತಾದವು ನಡೆದಿದ್ದವು. ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ರಂಗವಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾತ್ರಿ ಸಾವಿರಾರು ದೀಪ ಹಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಹಳ ಮೋಜು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಸಾವಿರಾರು ದೀಪ ನೋಡಿ ವನಸ್ಸಿಗೆ ಆನಂದವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

“ಮಾನಪ್ಪ, ಈ ದೀಪಾವಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ದೀಪಹಚ್ಚಿರಿ ಇಷ್ಟವರುಷ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತರ ಹಚ್ಚಿರಿ. ಮತ್ತು ನಾಳೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪೂಜನ.

ನಿಮ್ಮ ಕಳಕೊಂಡ ಬಂಗಾರ ಸಿಕ್ಕರೂ ಸಿಗಬಹುದು. ತಾನಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ತಾನಾಗಿ ಬರಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಆಗತದೆ. ಆದರೆ ಬರೀ ಬಂಗಾರದ ಹುಚ್ಚುಬೇಡ. ಈ ಮಾತು ನಿಮಗೆ ಕಲಿಸುವದು ದೇವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಬಂಗಾರಕ್ಕಿಂತ ಎಷ್ಟೋ ಸುಂದರ ವಸ್ತುಗಳು ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿವೆ. ಬರೀ ಬಂಗಾರ ಕೂಡಿಸಿ ಏನು ಮಾಡುವ ದದೆ ? ಅದು ಯಾರಿಗಾದರೂ ಉಪಯೋಗವಾದರೆ ಯೋಗ್ಯ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಲ್ಲೇನು, ಬಂಗಾರೇನು ? ಬೆಲೆ ಅಷ್ಟೇ. ಹೊರಗೆ ಆ ಮಣ್ಣು ಬಿದ್ದಾಂಗ, ಒಳಗಿನ ನಿಮ್ಮ ಆ ಹೊನ್ನು. ದೇವರು ನಿಮಗೆ ಇದನ್ನೇ ಕಲಿಸಬೇಕು ಅಂತಿದ್ದ. ದೇವರು ದಯಾಳು ಇದ್ದಾನೆ. ನಿಮ್ಮ ಬಂಗಾರ ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಬರಬಹುದು. ಅದು ಬರಲಿ, ಬರದಿರಲಿ ನೀವಂತೂ ನಾಳೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪೂಜೆಗಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ದೀಪ ಹಚ್ಚಿರಿ. ದೀಪ ಬಂಗಾರದಂತೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತವೆ ನಾನು ಈ ಕರಜಿಕಾಯಿ ಉಂಡಿ ತಂದೇನಿ. ಅವನ್ನು ತಗೊಳ್ಳಿರಿ. ರಾಮೂಗಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಮಾಡಬೇಕಾತದೆ. ಹಬ್ಬ ಎಲ್ಲರಿಗಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಬಡತನ ಇದ್ದರೂ ಹಬ್ಬ ಮಾಡಬೇಕು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸೀ ಮಾಡಿ ತಿನ್ನಬೇಕು ಅಲ್ಲ ಮಾನಪ್ಪ ? ” ಸಾಳವ್ವ ಅಂದಳು.

ಅವಳು ಹೋದಳು. ಮರುದಿನ ಮಾನಪ್ಪ ನಾಲ್ಕು ದೀಪ ಹಚ್ಚಿದ. ಪಣತಿ ಹೊಳೆಯ ಹತ್ತಿದವು. ಮಾನಪ್ಪ ತನ್ನ ಗುಡಿಸಲವನ್ನು ಝಳ ಝಳ ಮಾಡಿದನು. “ ನನ್ನ ಹೋದ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಇಂದು ಹಿಂತಿರುಗುವಳು. ಹೌದು. ಬರುವಳು ದುಡಿದ ದುಡ್ಡಿದ್ದು ಅದು. ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ದುಡ್ಡು. ನಾನು ಅದನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವೆ ” ಎಂಬ ವಿಚಾರ ಆ ನೇಕಾರನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಳಿಯುತ್ತಿದ್ದವು.

ಊರಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪೂಜನದ ಮಹೋತ್ಸವ ನಡೆದಿತ್ತು. ದಿಗಂಬರ ರಾಯರಲ್ಲಿ ಬಲು ದೊಡ್ಡ ಉತ್ಸವ. ಅಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಊರ ಜನರೆಲ್ಲ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲಿನ ಹಳ್ಳಿಯವರು, ಅವರ ಶೈತರು ಒರು ತ್ತಿದ್ದರು. ದಿವಾಣಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಗಾದಿ ಲೋಡು ಹಾಕಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲಕಡೆ ಸಮಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರು. ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ತಬಕಗಳಿದ್ದವು. ಮಂಗಲ ವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಬಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅತ್ತರ ಗುಲಾಬ ಇದ್ದವು. ಮದ್ದನ್ನು

ಹಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ದಿಗಂಬರರಾಯರು ಪೂಜೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರು. ಆ ಬಿರು
ಗಾಳಿಯದಿನ ಹೋದ ರಕಸೇನ ತಿರುಗಿ ಬಂದಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಸತ್ತ ಕುದರೆಯ
ಪತ್ತೆ ಹತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ರಕಸೇನನ ಪತ್ತೆ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವನ
ವಿಷಯ ಯಾರಿಗೂ ಅಷ್ಟು ಪ್ರೀತಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನು
ಇಲ್ಲದ್ದು ಯಾರಿಗೂ ಏನೂ ಅನಿಸಲಿಲ್ಲ.

ದಿಗಂಬರರಾಯರಲ್ಲಿ ದಲಪತರಾವ ಮತ್ತು ಅವಳ ಮಗಳಾದ
ಇಂದುಮತಿ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವಳು ಸಂಪತರಾಯನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.
ಅವನಿಗೂ ಆನಂದವೆನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ದಲಪತರಾಯರು ದಿಗಂಬರರಾಯರಿಗೆ
ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಅಂದರು “ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪೂಜೆಯಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಗೃಹ
ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಎಂದು ತರುವಿರಿ ? ನಮ್ಮ ಇಂದುಮತಿಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ
ಸಂಪತರಾಯನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಅನ್ನುತ್ತೇನೆ ಇಬ್ಬರೂ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು
ಅನುರೂಪ ಇದ್ದಾರೆ. ನಾವಂತೂ ಮುದುಕರಾದೆವು. ಇದೊಂದು
ಮದುವೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಮುಗಿದಂತಾಯಿತು. ”

“ ದಲಪತರಾಯರೆ, ನನ್ನದೂ ಅದೇ ಅಲೆ. ಈ ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷದಲ್ಲ
ಮದುವೆ ಮಾಡೇ ತೀರುವ. ಸಂಪತ ಕೇಳಿದಿಯಾ ? ” ದಿಗಂಬರ
ರಾಯರು ಅಂದರು.

“ ಅಪ್ಪಾ, ಹೋಗುವ ನಡೆ ” ಇಂದುಮತಿ ಅಂದಳು

“ ಅಲ್ಲ ಮಗು, ಇನ್ನು ನಿನಗೆ ಇಲ್ಲೇ ಇರುವುದೇ. ಇಲ್ಲೇ ಮನ
ಸನ್ನು ರಮಿಸುವುದೇ. ಬೇಗ ಹೋಗುವ ಎಂದೇಕೆ ಅನ್ನುವದು ? ”
ದಲಪತರಾಯ ಕೇಳಿದ

“ ಅವಳು ನಾಚುತ್ತಾಳೆ. ನಮ್ಮ ಮಾತಿನಿಂದ ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೂ
ಆನಂದವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಮೇಲೆ ಈ ರೀತಿ ತೋರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.
ಪ್ರೀತಿಯ ರೀತಿಯೇ ಇದು. ಅದು ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಅರುಳುತ್ತದೆ.
ನಾಚುತ್ತ ನಾಚುತ್ತ ಅರಳುತ್ತದೆ. ಪ್ರೀತಿಯ ಕಲಿಕೆ ಅಲ್ಲವೇ ? ”
ದಿಗಂಬರರಾಯರು ಅಂದರು

ಊರಲ್ಲೆಲ್ಲ ದೀಪಾವಳಿ ನಡೆದಿತ್ತು. ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪೂಜೆ ಸಾಗಿದೆ
ಸಾವಿರಾರು ಪಣತಿ ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿಯೆ ಚುಕ್ಕೆಗಳೇ

ನೆಲಕ್ಕೆ ಇಳಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಅನಂದದ ನಾಲ್ಕುದಿನಗಳಲ್ಲಿ ದುಃಖದಿಂದಿರುವ ಜೀವಗಳು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು ? ಕೆಲವು ದುಃಖಗಳನ್ನು ನಾವು ಎಂದೂ ಮರೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ದುಃಖಗಳು ಇಂಥ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗುತ್ತವೆ

ಇಗೋ ನೋಡಿದಿರಾ ಈ ಅನಾಥ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು. ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಮಗುವನ್ನು ಅಸ್ತಿಕೊಂಡು ನಡೆದಿದ್ದಾಳೆ. ಮೈಮೇಲೆ ಹರಕ ಸೀರೆ ಅವಳ ಹೃದಯವಿದೀರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಯುತ್ತವೆ. ಅವಳು ತರುಣಳೂ ಸುಂದರಳೂ ಇದ್ದಾಳೆ. ಆದರೆ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಕಳೆ ಇಲ್ಲ. ಯಾವನೋ ಪಾಪಿ ಅವಳನ್ನು ಮೋಸಗೊಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅವಳು ನಂಬಿದವ ಅವಳಿಗೆ ಮೋಸಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ತನ್ನ ಗಂಡ ಒಂದು ದಿನ ತನ್ನನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕರೆಕೊಂಡು ಹೋಗುವನೆಂದು ಅವಳ ಆಶೆ. ಆದರೆ ಈ ಆಶೆ ಎಷ್ಟು ದಿನ ತಡೆಯುವದು ? ಅವಳಿಗೊಂದು ಸುಂದರವಾದ ಮಗು ಒಂದು ವರ್ಷದ್ದಾದರೂ ಇನ್ನೂ ಗಂಡ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗವಲ್ಲ. ಬದುಕುವದಾದರೂ ಹೇಗೆ ? ಜನ ಗುಜು ಗುಜು ಮಾಡತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಆ ಟೀಕೆ, ಕುಟೀಲ ಟೀಕೆ ಸಹನವಾಗವಲ್ಲದು. ನಿಷ್ಪಾಪ ಮನಕ್ಕಂತೂ ನೇದನೆ ಬಹಳ.

ಅವಳು ಮಗುವನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟಳು. ನಡೆಯುತ್ತ ಹೊರಟಿದ್ದಳು. ಕಾಲು ಸೇತವು ಕಾಲಿಗೆ ಹುಣ್ಣಾಗಿದ್ದವು ಅವಳು ಒಂದು ತೀವ್ರಭಾವನೆಯಿಂದ ಹೊರಟಿದ್ದಳು “ಇಂದು ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪೂಜೆ ನಡೆದಿರಬೇಕು. ಬಹಳ ಜನ ಗಂಡಸರು ಹೆಂಗಸರು ಬಂದಿರಬೇಕು. ಇಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನಿಲ್ಲುವೆನು. ಅವನ ಪಾಪವನ್ನು ಆಡಿ ತೋರಿಸುವೆನು. ಅವನ ಅನಂದದಲ್ಲಿ ವಿಷವವನ್ನು ಜೆರಿಸುವೆನು. ನಾನು ಅವನ ಗೃಹ ಲಕ್ಷ್ಮೀ. ಆದರೆ ನನಗೆ ಮಾತ್ರ ದುಃಖದಲ್ಲಿ ನೂಕಿದ್ದಾನೆ ನಾನು ಬಡವಿ ಆದರೇನಾಯಿತು ? ಬಡವರಿಗೆ ಮಾನವಿಲ್ಲವೆ, ಶೀಲವಿಲ್ಲವೇ ? ನಾನುಬಡವಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಕಡೆ ಅವನು ಬಂದದ್ದೇಕೆ ? ಬರೀ ನನ್ನ ಸುಂದರ ಮುಖ ನೋಡಿ ಬಂದನೆ ? ಗಂಡಸರ

ಜಾತಿಯೇ ದುಷ್ಟವಾದುದು. ನಾನೂ ಸೇಡು ತೀರಿಸುವೆ. ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನ ಇದಿರು ಇವನ ನಿಜಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೊರಗೆಡುವುವೆನು. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪೂಜೆಯ ದೀಪಗಳು ಉರಿಯುತ್ತಿರ ಬೇಕು. ಆ ದೀಪದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಇವನ ಹೊಲಸು ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ತೋರಿಸುವೆನು ಒದರಿ, ಒದರಿ ಹೇಳುವೆ.....”

ಆದರೆ ಅವಳ ತೀವ್ರ ಭಾವನೆಯ ಶಕ್ತಿ ಕುಗ್ಗಿತು. ಕಾಲು ಸೋತವು. ಮನಸ್ಸಿನ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೆಲವೊಂದು ಅಂತರ ನಡೆದಳು. ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಅನ್ನವಿಲ್ಲ ಮುಂದೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಬೀಳುವದಾದರೂ ಹೇಗೆ ? ಹೊರಗೆ ಕತ್ತಲು ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ದೂರವಿದೆ ಆ ಊರು ? ಅವಳಿಗೆ ಕಲ್ಪನೆ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ರಾಯಗಾವದಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಮಲಗಿದ್ದರು. ದೀಪ ಆರಿದ್ದವು ಮತ್ತು ತಂಗಾಳಿ ಬಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಮೈ ಜುಮ್ಮನಿಸುವಂಥ ಮೈ ನಡುಗಿ ಸುವ ಚಳಿ ಇಂಥ ಚಳಿ ಈಗ ಎಷ್ಟೋ ವರುಷ ಇರಲಿಲ್ಲ ಮಾನಪ್ಪ ಎಚ್ಚರ ಇದ್ದ. ಅವನ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಿತ್ತು. ಅವನು ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬರ ತಿದ್ದ, ತನ್ನ ಬಂಗಾರ ಒಂತೇನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವನು ಮತ್ತು ದೂರ ನೋಡುವನು ಚಳಿ ಎನಿಸಿದ ಕೂಡಲೆ ಒಳಗೆ ಹೋಗುವನು ಮತ್ತು ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕೂಡುವನು. ಅವನಿಗೆ ನಿದ್ರೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ಎಲ್ಲ ಸಣ್ಣ ಆರಿದ್ದವು. ಒಂದೇ ಸಣ್ಣ ಮಾತ್ರ ಉರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಮಾನಪ್ಪ ಬಾಗಿಲ ಮುಚ್ಚಿ ಮಲಗಬೇಕು ಎಂದು ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂತ. ಬಾಗಿಲ ಮುಚ್ಚುವದನ್ನು ಮರೆತು ವಿಚಾರ ಮಗ್ನನಾಗಿ ಹಾಸುಗೆಯ ಮೇಲೆ ಅಡ್ಡಾದನು. ಅವನಿಗೆ ಚಳಿ ಎನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೊದೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಎದ್ದ, ಉರಿ ಹಚ್ಚಿದ ಮತ್ತು ಬೆಂಕಿಯ ಹತ್ತಿರ ಕಾಸುತ್ತ ಕುಳಿತ ಬೆಂಕಿ ಬಂಗಾರದಂತೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಇದೇ ತನ್ನ ಬಂಗಾವೆಂದನಿಸಿತು. ಕೆಂಡಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಚ್ಚಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದ ಆದರೆ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರಾದ

ಮಾನಪ್ಪನ ಮನಃಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿದ್ದಾಗ ಅವನ ಗುಡಿಸಲದಿಂದ ಕೆಲವು ಅಂತರದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಬೇರೆ ಪ್ರಸಂಗ ನಡೆದಿತ್ತು. ಆ ತರುಣಿ ತೀರ ಶಕ್ತಿಹೀನಳಾಗಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಆಶೆ ಬಯಲಾಗಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಅವಳ ಜೀವ ಹೋಗುವದೊಂದು ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿತ್ತು. ಅವಳ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಸಣ್ಣ

ಸೀಸೆ ಇತ್ತು. ಅದರೊಳಗಿಂದ ಏನೋ ಕುಡಿದಳು. ಮಾತ್ರ ಪ್ರೇಮವು “ಕುಡಿಬೇಡ” ಅನ್ನುತ್ತಿತ್ತು. ನಿರಾಶೆ ಹೇಳುತ್ತಿತ್ತು “ಕುಡಿ, ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬದುಕುವದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ.” ಅದನ್ನು ಕುಡಿಯುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅವಳು ತನ್ನ ಮಗುವಿಗೆ ಮೊಲೆ ಉಣಿಸಿದಳು ಮುದ್ದಿಟ್ಟಳು ತನ್ನ ಸೀರೆಯನ್ನು ಹರಿದು ಹೊದಿಕೆ ಹಾಕಿದಳು ಮಗುವಿಗೆ ಚಳಿ ಹತ್ತಬಾರದೆಂದು ಸಾಯುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅವಳು ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದಳು. ಆ ಮೇಲೆ ಆ ಕೂಸನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ವೇಗದಿಂದ ಹೊರಟಳು. ಆ ವೇಯದ ಪರಿಣಾಮ ಅವಳ ಮೇಲೆ ಆಗಹತ್ತಿತ್ತು. ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಹಾಗೇ ನಡೆಯುವಳು ? ಇನ್ನು ಹೆಜ್ಜೆ ಎತ್ತುವದಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಮಗುವನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದಳು. ಭೂತಾಯಿಯ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದಳು. ಮೈಯಲ್ಲಿಯ ಕಾವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಹತ್ತಿತು, ಪ್ರೇಮ ಕುಗ್ಗಹತ್ತಿತು. ಮಗುವನ್ನು ಗಟ್ಟಿ ಹಿಡಿದ ಕೈ ಸಡಿಲಾದವು. ಮಗುವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನೋಡುವ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದವು ಆ ತಾಯಿಯ ಪ್ರಾಣವು ಹಾರಿಹೋಗಿತ್ತು. ಅಯ್ಯೋ !

ಮಗುವಿಗೆ ಎಚ್ಚರಾಯಿತು ತಾಯಿಯ ಕೈ ನೋಡಹತ್ತಿತು. ಆ ಕೈ ತನ್ನನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಅನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ಕೈ ದೂರ ಹೋಗಿದ್ದವು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಎದುರಿಗೆ ಇರುವ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ದೀಪದತ್ತ ಆ ಮಗುವಿನ ದೃಷ್ಟಿ ಹೊರಳಿತು. ಗುಡಿಸಲದ ಬಾಗಿಲ ತೆರೆದಿತ್ತು ಮಗು ಹಾಗೆ ಒಳಗೆ ಹೋಯಿತು ಒಲೆಯ ಹತ್ತಿರ ಹೋಯಿತು. ಅದಕ್ಕಷ್ಟು ಕಾವು ದೊರೆಯಿತು. ತನ್ನ ವಿಚಾರದಲ್ಲೇ ಮಗ್ನನಾದ ಮಾನವನ ಲಕ್ಷವು ಆ ಮಗುವಿನತ್ತ ಹೊರಳಿತು ಬಂಗಾರದಂಥ ಆ ಮಗು ಅಮನು ಅದರತ್ತ ನೋಡುತ್ತ ಕೂತ ಮತ್ತು ಎತ್ತಿಕೊಂಡನು. ‘ಮಾ, ಅಮ್ಮಾ, ಅಮ್ಮಾ’ ಎಂದು ಅನ್ನುತ್ತಿತ್ತು ಆ ಮಗು ಮಾತಾಡುವ ಬಂಗಾರ, ಜೀವಂತ ಬಂಗಾರ ದೊರೆಯಿತು ಮಾನವನಿಗೆ ಆ ಮಗುವನ್ನು ಕರಕೊಂಡು ಮುದುಕ ಕುಣಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ. ಅದರ ಮೈಮೇಲೆಲ್ಲ ಕೈಯಾಡಿಸಿದ. ಅದೊಂದು ಸುಂದರ ಹುಡುಗಿ ಇತ್ತು ಕಣ್ಣು ತೇಜಸ್ಸುಳ್ಳವಿದ್ದವು. ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕರ್ರಗಾದ ಕೂದಲು

ನೈ ಕೆಂಪಗಿತ್ತು. ಅಂಜಿಗಾಲಿಕ್ಕುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ಹತ್ತಿತ್ತು. ಮಾನಪ್ಪ ಅವಳ ಕಾಲು ಒತ್ತಿದನು. “ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿತು ಈ ಬಂಗಾರ, ಸುಂದರ ಬಂಗಾರ ! ” ಅನ್ನುತ್ತ ಮಗುವಿಗೆ ಮುದ್ದಿಡುತ್ತಿದ್ದ. ಯಾವಾಗ ಬೆಳಗಾಗತದ, ಯಾವಾಗ ಸಾಳವ್ವಗ ಈ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದಾಗಿತ್ತು ಅವನಿಗೆ. ಆ ಹುಡುಗಿ ಮಾನಪ್ಪನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದ್ದಳು. ಮಾನಪ್ಪನಿಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ನಿದ್ರೆಹತ್ತಿತು.

ಹೊರಗೆ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಕಿಲಿಕಿಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಮಗುವಿಗೆ ಎಚ್ಚರ ವಾಯಿತು. ‘ ಅಮ್ಮಾ ಅಮ್ಮಾ ’ ಎಂದು ಕೂಗಹತ್ತಿತು. ಬಾಗಿಲದ ಹತ್ತರ ಹೋಗಿ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿತು. ಎಲ್ಲಿ ಹೊರಟಿತು ಈ ಮಗು? ಅವಳ ತಾಯಿ ಹೊರಗೆ ಇದ್ದಾಳೆಯೇ ? ಆ ಮಗುವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಮಾನಪ್ಪನು ಗುಡಿಸಲದ ಹೊರಗೆ ಬಿದ್ದನು ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡಹತ್ತಿದ. ಆಗ ಕೆಲವು ಅಂತರದ ಮೇಲೆ ಏನೋ ಬಿದ್ದಂತೆ ತೋರಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಹೋದ. ಓರ್ವ ಅನಾಥ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳು ಸತ್ತು ಬಿದ್ದಿದ್ದಳು. ಆ ಹುಡುಗಿ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿತು. ಮಾನಪ್ಪ ಅವಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಇಟ್ಟ. ಮಗು ಆ ತನ್ನ ತಾಯಿಯ ಹತ್ತಿರ ಹೋಯಿತು. ಕೈ ಎಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿತು. ಆದರೆ ಆ ಕೈ ಅವಳನ್ನು ಹತ್ತಿರ ತಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಹಾಲು ಕುಡಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿತು. ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯ ಲಾರಂಭಿಸಿತು. ‘ ಅಮ್ಮಾ, ಅಮ್ಮಾ ’ ಎಂದು ತಾಯಿಯನ್ನು ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸ ಲಾರಂಭಿಸಿತು ತಾಯಿ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ಎಳಲಿಲ್ಲ, ಕೈ ಆಡಿಸಲಿಲ್ಲ, ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯಲಿಲ್ಲ ಹುಡುಗಿ ಆಳಹತ್ತಿತು. ಆಳುವದರಿಂದಾದರೂ ತಾಯಿ ಎಳ ಬಹುನೆಂದು ಅನಿಸಿತೋ ಏನೋ ? ತಾಯಿ ಇಷ್ಟು ಕಠೋರಳಾದಳೇ ?

ಮಾನಪ್ಪನ ಹೃದಯವು ಕಳವಳಗೊಂಡಿತು ಅವನು ಆ ಹುಡುಗಿ ಯನ್ನು ಎತ್ತಿಗೊಂಡನು. ಹುಡುಗಿ ಅವನನ್ನು ಎಪ್ಪಿಗೊಂಡಿತು. ಅವನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟ. ದಿಗಂಬರಾಯರತ್ತ ಹೋದ. ಈಗ ಏನೋ ಜನ ಅದೇ ಎದ್ದಿತ್ತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಮಾನಪ್ಪ ಒಂದು ಹುಡುಗಿ ತಗೊಂಡು ಬಂದದ್ದು ನೋಡಿದರು ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಆಶ್ಚರ್ಯ !

“ಇದೇನು ? ಈ ಹುಡುಗಿ ಎಲ್ಲಿಂದ ತಂದಿರಿ ? ನಿಮ್ಮ ಮುಖ ಹೀಗೇಕೆ ? ಏನಾಯಿತು ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು.

“ ಓರ್ವ ಅನಾಥ ಮಹಿಳೆಯು ಸತ್ತು ಬಿದ್ದಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳ ಮಗಳು ಈ ಹುಡುಗಿ ಅಂಬೆಗಾಲಿಕ್ಕುತ್ತ ನನ್ನ ಗುಡಿಸಲದಲ್ಲಿ ಬಂದಿತು ಈ ಮಗು. ಬೇಗ ನಡೆಯಿರಿ. ಡಾಕ್ಟರರನ್ನು ಕರೆಸಿರಿ. ಆ ಸ್ತ್ರೀಯು ಜೀವದಿಂದ ಇರುವಳೋ ಇಲ್ಲವೋ ನೋಡುವ. ಆ ಸ್ತ್ರೀಯ ಪೇಲಿ ಮತ್ತು ಈ ಮಗುವಿನ ಮೇಲೆ ದಯೆ ತೋರಿಸಿರಿ.

ದಿಗಂಬರರಾಯರ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಗದ್ದಲ. ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಜನ ಎಲ್ಲಿ ಕೂಡಿತ್ತು. ಸಂಪತರಾಯ ಆ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ನೋಡಿದ. ಕರೆದುಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು ಎಂದು ಅನಿಸಿತು.

“ಆ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಜೀವಂತ ಇದ್ದಾಳೆಯೇ ? ಎಂದು ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಕೇಳಿದ. “ ಜೀವಂತವಿರುವ ಲಕ್ಷಣಗಳು ತೋರುವುದಿಲ್ಲ ಆದರೂ ಡಾಕ್ಟರಿಗೆ ಕರೆದು ತೋರಿಸುವ ” ಮಾನವ್ಯ ಅಂದ.

ಜನ ಹೊರಟಿತು. ಡಾಕ್ಟರರು ಇನ್ನೂ ಹಾಸುಗೆಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಈಗೇ ಯಾಕೆ ತಮಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡಲು ಬಂದರು ಅಂದುಕೊಂಡರು. ಹೊರಗೆ ಚಳಿ. ಅವರು ಬೆಚ್ಚಗಾಗಿ ಮಲಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಜನರು ಕೂಗಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿದರು. ಡಾಕ್ಟರರು ಸಿಟ್ಟಿನ ಭರದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಹೊರಗೆ ಬಂದರು. ಆದರೆ ಅವರು ಎದುರಿಗೆ ಸಂಪತರಾಯರನ್ನು ಕಂಡರು !

“ ನೀವೂ ಬಂದೀರಿ ? ಇಂಥ ಚಳಿಯಲ್ಲಿ ಹೊರಗೆ ಬಿದ್ದಿರಿ. ನಿಮ್ಮಂಥ ತ್ರೀಮಂತರು ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಯಾಕೆ ಹೊರಗೆ ? ನಾನು, ದೋಗತೇನೆ ಮತ್ತು ಏನಿದೆ ನೋಡುತ್ತೇನೆ ” ಅಂದರು ಡಾಕ್ಟರರು.

“ ನಾನೂ ಬರತೇನೆ ” ಸಂಪತರಾಯರು ಅಂದರು.

“ ದಯಾವಂತರು ನೀವು. ನಿಮ್ಮ ಹೃದಯ ದೊಡ್ಡದು ಅನಾಥರಿಗಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಕನಿಕರ ” ಸಾಳವ್ವ ಅಂದಳು.

ಇಡೀ ಊರೇ ಆ ಅನಾಥ ಸ್ತ್ರೀಯ ಸುತ್ತ ಮುಕ್ತರಿತು. ಡಾಕ್ಟರರು ನಾಡಿ ನೋಡಿದರು. ಪ್ರಾಣ ಯಾವಾಗೋ ಹೋಗಿತ್ತು. ಆಯ್ಕೋ ಎಂದು ಜನ ಮರಗಿತು ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗಿ ಬಿಟ್ಟು ತಾಯಿ ಹೋಗಿದ್ದಳು. ಸಾಪ ಅನಾಥ ಹುಡುಗಿ !

“ ಈ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಇನ್ನಾರು ನೋಡುವರು ? ” ಡಾಕ್ಟರರು ಅಂದರು. “ ನಾನು ನೋಡುವೆ ಮಾನಪ್ಪ ತರಿ ಇಲ್ಲಿ ಆ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು. ನಮಗೇನು ಕಡಿವೆ ಇಲ್ಲ. ಬಂಗಾರದಂಥ ನಾನೆಲ್ಲ ಮಾಡ ತೇನಿ. ” ಸಂಸತರಾಯ ಅಂದ.

“ ಇಲ್ಲ, ನಾನು ಯಾರಿಗೂ ಕೊಡುವದಿಲ್ಲ. ಇದು ನನ್ನ ಬಂಗಾರ. ನನ್ನ ಗುಡಿಸಲಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ನಾನೇ ಈ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಜೋಪಾನ ಮಾಡುವೆ ” ಹೀಗಂದ. ಮಾನಪ್ಪನು ಆ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದನು. ಆ ಹುಡುಗಿಯು ನಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡಿತು. ಅವನು ಹುಡುಗಿಗೆ ಮುದ್ದಿಟ್ಟನು.

“ ಮಾನಪ್ಪ, ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ನೀವು ಹೇಗೆ ಜೋಪಾನ ಮಾಡುವಿರಿ ? ” ಯಾರೋ ಕೇಳಿದರು

“ ಮತ್ಯಾರು, ಇಲ್ಲ, ಅಂತ ನನಗ ಮಾಡೋದ ಆಗತದೆ. ನನಗೆ ಎರಡನೆ ಉದ್ಯೋಗ ಇಲ್ಲ. ನಾನೇ ಈ ಹುಡುಗಿಗೆ ತಾಯಿ, ತಂದೆ ಎಲ್ಲ ಆಗುವೆ. ” ಮಾನಪ್ಪ ಅಂದ

“ ಅದೇನೆ ಇರಲಿ. ಈ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ತಗೊ. ಆ ಹುಡುಗಿಗೆ ಚಲೋ ಉಣ್ಣೆ ಅರಿವೆ ಹಾಕು. ಯಾವಾಗರ ದುಡ್ಡು ಬೇಕಾದರ ನನಗೆ ಕೇಳು ಮಾನಪ್ಪ ನೀ ಈ ಹುಡುಗಿ ಜೋಪಾನ ಮಾಡಿತ್ತಿದೀ ? ಆಶ್ಚರ್ಯ ಅದೆ ನಿಮ್ಮ ಗುಡಿಸಲಿಗೆ ಬಂದಳು ನಿಮ್ಮನಳಾದಳು ! ” ಸಂಸತರಾಯ ಅಂದ. “ ಈ ಮಹಿಳೆಯ ಅಂತ್ಯವಧಿ ಮಾಡಬೇಕಲ್ಲ ? ” ಯಾರೋ ಅಂದರು “ ಮಾಡಿರಿ, ಬುದ ಖರ್ಚನ್ನೆಲ್ಲ ನಾನು ಕೊಡತೇನಿ ” ಸಂಸತರಾಯರು ದುಡ್ಡು ಕೊಡುತ್ತ ಅಂದರು.

“ ಎಷ್ಟು ಉದಾರ ಮನಸ್ಸು ! ಶ್ರೀಮಂತರ ಮನಸ್ಸು ಶ್ರೀಮಂತ
ವಾದರೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯ ದುಃಖ ಉಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ ” ಸಾಕವ್ವ ಅಂದಳು.

ಆ ತಾಯಿಯ ಶವಕ್ಕೆ ಆಗ್ನಿಸಂಸ್ಕಾರವಾಯಿತು. ಮಾನವನು ಆ
ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಕರಕೊಂಡು ಗುಡಿಸಲದಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದ. “ ನನ್ನ ಬಂಗಾರ
ತಿರುಗಿ ಬಂತು. ನಗುತ್ತ, ನಗುತ್ತ, ಸಜೀವವಾಗಿ ಸಾಕಾರವಾಗಿ ಬಂತು.”
ಹೀಗನ್ನತ್ತಿದ್ದ. ಮತ್ತು ಆ ಹುಡುಗಿಗೆ ಮುದ್ದು ಇಡುತ್ತಿದ್ದ. ಆ ಹುಡು
ಗಿಯೂ ‘ ಮಾ, ಮಾ ’ ಎಂದು ಅವನೊಡನೆ ಆಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಪ್ರಕರಣ ೫

ಸಂಪತರಾಯರ ಮದುವೆ

“ ಸಂಪತ, ನೀನು ಮದುವೆಗೆ ಸಿದ್ಧನಿರುವೆಯಲ್ಲ ? ಹೌದು ಅನ್ನು. ನಾನೇನು ನಿನಗೆ ಜುಲುವೆ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಂದುಮತಿಯಂಥ ಹುಡುಗಿ ಸಿಗುವದು ದುರ್ಲಭ ಅವಳಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಬರತದೆ. ಅಡುಗೆ ಮಾಡತಾಳೆ, ಚಿತ್ರ ಬರೆಯತಾಳೆ, ಓದತಾಳೆ, ಹೊಲೆಯಲು, ಕಸಾತಿ ತೆಗೆಯಲು ಬರತದೆ. ಕವಿತೆ ಕೂಡ ಮಾಡತಾಳೆ. ಶ್ರೀಮಂತರ ಮಗಳಾದರೂ ಅವಳಿಗೆ ಅಲಸ್ಯ ಎಂಬುವದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ಸೊಕ್ಕು ಇಲ್ಲ. ಯಾರಿಗೂ ನೋವಾಗುವಂತೆ ಮಾತಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಕಾಣಲಿಕ್ಕೆ ಸುಂದರ, ವನಸ್ಸು ಸುಂದರ. ಬೇಡ, ಆ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ನೋಯಿಸಬೇಡ, ಸಂಪತ ಹೆಚ್ಚು ಜಗ್ಗಿದರೆ ಹರಿಯುತ್ತದೆ ಗಿಡಕ್ಕೆ ವೇಳೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನೀರು ಗೊಬ್ಬರ ಬೀಳಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಅವಕ್ಕೆ ಹೆಣ್ಣು ಹವು ಆಗುತ್ತವೆ. ಗಿಡದಬೇರು ಒಣಗಿದರೆ ನೀರಿನ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು ? ದಲಪತರಾಯರು ಈಗ ಬಹಳದಿನ ತಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕೊನೆ ಗೊಮ್ಮೇರಿ ರಂಗಿ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಎರಡನೆ ಮದುವೆಗೆ ಇಂದುಮತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಅವಳಿಗೂ ಇಡೀ ಆಯುಷ್ಯದಲ್ಲಿ ದುಃಖವಾಗುವದು. ಯಾಕಂದರೆ ಅವಳು ನಿನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಹೇಳು ಹಾಗಾದರೆ ” ತಂದೆ ಕೇಳಿದ.

“ ಅಪ್ಪ, ನಾನು ಈ ಮದುವೆಗೆ ಸಿದ್ಧರಿದ್ದೇನೆ ನಿಮ್ಮ ! ಇಚ್ಛೆಗೆ ನನ್ನ ವಿರೋಧವಿಲ್ಲ ಇಷ್ಟು ದಿನ ನಿಮ್ಮ ಮನಸು ನೋಯಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕ್ಷಮೆಮಾಡಿರಿ. ಕೆಲವೊಂದು ಕಾರಣಗಳ ಮೂಲಕ ನಾನು ಇಷ್ಟು ದಿನ ಈ ವಿಚಾರ ಮುಂದೂಡಿದ್ದೆ. ಇಂದುಮತಿಯು ಪ್ರೇಮದ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಇತ್ತು. ಈಗ ನೀವು ಹೇಳಿದಾಗ ನಾನು ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ ” ಸಂಪತ ಅಂದನು.

ಮದುವೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಯಿತು. ಶ್ರೀಮಂತರ ಮನೆಯ ಮದುವೆ. ಊರ ಜನರೆಲ್ಲ ಸಿದ್ಧತೆ ನಡೆಯಿಸಿದ್ದರು. ಉತ್ತಮವಾದ ಸುಶೋಭಿತವಾದ ಮಂಟಿ

ಪವು ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು ಮಾನಪ್ಪ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ? ಅವನು ವಧೂವರಿಗಾಗಿ ಉತ್ತಮವಾದ ನಯವಾದ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ನೇಯುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನಿಗೂ ತಕ್ಕ ವೇತನ ದೊರೆಯಿತು. ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಅವನು ಆ ಹುಡುಗಿಗಾಗಿ ಕಾಯ್ದಿಟ್ಟನು.

ಮದುವೆಯ ದಿನ ಬಂದಿತು. ಒಳ್ಳೇ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಮದುವೆಯಾಯಿತು. ವಧೂವರರು ಮಾಲೆ ಹಾಕಿದರು. ಬಜಂತ್ರಿ ಊದಿದರು. ರಾತ್ರಿ ದೊಡ್ಡ ಮೆರವಣಿಗೆ ಹೊರಟಿತು. ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆ ವಧೂವರರು ಕೂತಿದ್ದರು. ಮದ್ದು ಹಾರಿಸಿದರು. ಮಾನಪ್ಪ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಕರಕೊಂಡು ಅವಳಿಗೆ ಮೆರವಣಿಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಹುಡುಗಿ ನೋಡುತ್ತಿತ್ತು. ಸಂಪತರಾಯನು ಲಕ್ಷ್ಯ ಆ ಹುಡುಗಿಯತ್ತ ಸೆಳೆಯಿತು. ಅವನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಂದವು. ತಾಯಿ ಇಲ್ಲದ ಮಗು. ಆಯ್ಯೋ !

ಊರ ಜನರಿಗೆ ಊಟ ಹಾಕಲಾಯಿತು ಮಾನಪ್ಪ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಮನೆಗೆ ಉಂಡಿ ಕಳಿಸಿದರು. ಆ ಹುಡುಗಿಗೆ ಸುಂದರ ಉಡುಪು ಕಳಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಮಾನಪ್ಪ ಅವನ್ನು ಹುಡುಗಿಯ ಮೈಮೇಲೆ ಹಾಕಲಿಲ್ಲ ಅವ ಅಂದ, “ ನಾನೇ ನೇಯ್ದು ಈ ಹುಡುಗಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಅರಿವೆ ಮಾಡಿ ಹಾಕುವೆನು. ಬೇರೆಯವರು ಕಳಿಸಿದ ಅರಿವೆ ನಾನೇಕೆ ಹಾಕಲಿ ? ”

ಊರವರೆಲ್ಲ ವಧೂವರನನ್ನು ಹರಸಿದರು. ಹೊಸ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಇಂದುಮತಿಯೇ ಮನೆಯೊಡತಿ. ಅವಳು ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ಆ ಭವನಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಕಳೆಯೇರಿತು. ಅವಳು ಇಡೀ ಭವನವನ್ನೆಲ್ಲ ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಿಸಿದಳು. ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡ ದಿವಾಣಖಾನೆಯಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಧೂಳಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ತೆಗೆದು, ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒರೆಸಿ ನೆಟ್ಟಿಗೆ ಹಚ್ಚಿಸಿದಳು. ಲೋಡಗಳು ಇಡಲಾದವು. ಹೂವುಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇಡಲ್ಪಟ್ಟವು. ದಿವಾಣಖಾನೆಗೆ ಕಳೆಯೇರಿತು.

“ ಈಗ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಸನ್ನತೆ ಅನಿಸತದೆ ? ಮೊದಲು ಇಲ್ಲಿ ಬರಬಾರದೆಂದು ಅನಿಸುತ್ತಿತ್ತು ” ಸಂಪತರಾಯ ಅಂದನು.

“ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಜಾಡು ಇದೆ. ಅವರ ಕೈ ಹತ್ತಿದ ಕೂಡಲೆ ಅವುಂಗಲವಾದ್ದೆಲ್ಲ ಮುಂಗಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಮರಣ ಜೀವನವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲವೇ ? ” ಇಂದುಮತಿ ನಗುತ್ತ ಅಂದಳು.

“ ಹೌದು. ಸ್ತ್ರೀಯು ಸೌಂದರ್ಯ ದೇವತೆ. ಸ್ತ್ರೀ ಅಂದರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಸ್ತ್ರೀ ಅಂದರೆ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟುತನ. ಅವರಿಗೆ ಹೊಲಸು ಸೇರುವದಿಲ್ಲ. ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ತಿಕ್ಕುವರು. ಮನೆ ಸ್ವಚ್ಛ ಇಡುವರು. ಅರಿವೆ ಒಗೆಯುವರು. ಅವರಲ್ಲದೆ ಯಾರು ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಕಾಯುವರು ? ಸ್ತ್ರೀ ಇಲ್ಲದ ಸಂಸಾರ ನೀರಸವಾದುದು. ಇಂದುಮತಿ, ನೀನು ಸಂಸಾರದ ಸಂಗೀತ, ಸೊಗಸು ಪುರುಷನು ಅವ್ಯವಸ್ಥಿತ. ನೀನು ಅವನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ತಂದಿರುವಿ. ಇಂದೂ, ನಿನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಜಾಡು ಇದೆ. ನಿನ್ನ ಸ್ಪರ್ಶದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಿದೆ ” ಸಂಪತರಾಯ ಪ್ರೀತನುಡಿಂದ ಅಂದನು.

ಈಗ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯ ಆಳುಗಳು ವೇಳೆಗೆಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ? ಮೊದಲು ತಮಗೆ ತಿಳಿದಾಗ ತಿಳಿದಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಬೆಳಗು ಹರಿಯುವವರಲ್ಲಿ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಥಳಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಇಂದುಮತಿ ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳಗ್ಗೆ ರಂಗವಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಳು. “ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ನಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಸ್ವಾಗತವು ಬೇಡವೇ ? ” ಅನ್ನುವಳು.

ದಿಗಂಬರರಾಯರಿಗೂ ಸೊಸೆಯ ರೀತಿ ನೀತಿ ನೋಡಿ ಆನಂದ. ಈಗ ಅವರು ಅಶಕ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಬಹಳ ದಿನ ಬದುಕಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಅನಿಸಿತು. ಒಂಸು ದಿನ ಸಂಪತ ಅವರ ಹತ್ತರ ಕೂತಾಗ ಅವರು ಅಂದರು, “ ಸಂಪತ, ನಾನು ಇನ್ನು ಬಹಳ ದಿನ ಬದುಕುವಂತಿಲ್ಲ. ಈ ಜಗತ್ತನ್ನು ಮರೆಯಬೇಕು. ದೇವರತ್ತ ಮನಸು ಹೊರಳಬೇಕು. ನಿನಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಿನಗೆ ಉತ್ತಮ ಶಿಲವುಳ್ಳ, ಗುಣವುಳ್ಳ ಮತ್ತು ರೂಪವುಳ್ಳ ಪತ್ನಿ ದೊರೆತಿ ದ್ದಾಳೆ. ಒಂದು ರತ್ನ ದೊರೆತಿವೆ. ಅದನ್ನು ಕಾಪಾಡು ಅವಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನಡೆ. ಸುಖದಿಂದ ಸಂಸಾರ ಸಾಗಿಸು ಯಾರನ್ನೂ ನೋಯಿಸಬೇಡ. ಮಡ್ಡಿನ ಜಂಬ ಬೇಡ. ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡು. ಸತ್ಯದಿಂದ ನ್ಯಾಯದಿಂದ ಬಾಳು. ನನಗೆ ಇದ್ದ ದುಡ್ಡು ಸೊಕ್ಕಿನಿಂದ ನಡೆಯಲು ಅಲ್ಲ. ಅದು ಎರಡನೆಯವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅದೆ ಅದು ಒಡನರ ಇಡು

ಗಂಟು. ಸೋಮಾರಿತನ ಬೇಡ. ಯಾವಾಗಲೂ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡು. ಅಂದರೆ ಮನಸ್ಸು, ದೇಹವೂ ಆರೋಗ್ಯದಿಂದ ಇರುತ್ತವೆ. ನನಗೆ ಯಾವ ಇಚ್ಛೆ ಇಲ್ಲ. ನೀವು ಸುಖದಿಂದ ಬಾಳಿರಿ. ಶಕಸೇನ ಎಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾನೋ, ಏನೋ ? ಬೇಡ ಅವನ ನೆನಪು. ಎಂದಾದರೂ ಬಂದರೆ ಅವನನ್ನು ನೋಡು. ಏನೇ ಆದರೂ ಅವನು ನಿನ್ನ ತಮ್ಮ. ಆದರೆ ಎಚ್ಚರದಿಂದ ವರ್ತಿಸು. ”

ತಂದೆಯ ಮಾತು ಕೇಳುವಾಗ ಸಂಪತ್ತರಾಯನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಇಂದುಮತಿ ಬಂದಳು. ಮಾವನ ಕಾಲು ಒತ್ತಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದಳು. ಅವನು ಅವಳತ್ತ ನೋಡಿ ಅಂಸನು “ ಇಂದೂ, ಎಲ್ಲವೂ ನಿನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ. ಸಂಪತ್ತನನ್ನು ನೀನು ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದೇನೆ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಹೋಗು. ದಿವಾಣಖಾನೆ ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಿದಂತೆ ಅವನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛ ಇಡು. ಅಲ್ಲಿ ಹೂವಿನ ಗುಚ್ಛಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಕಳೆತದಂತೆ, ಸಂಪತ್ತನ ಹೃದಯ ಮಂದಿರವನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛ ಇಡು. ಅದು ನಿರ್ವಲನವಿರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊ. ಅಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ, ದಯೆ, ಪ್ರೇಮಗಳ ಸುಗಂಧ ಬೀರುವಂತೆ ಮಾಡು. ನೀನು ವಿಶಾಲ ಹೃದಯದವಳು ನನಗೆ ಯಾವ ಬಂತೆ ಇಲ್ಲ ಸಂಪತ್ತನ ಜೀವನ ನೌಕೆಯ ಚುಕ್ಕಾಣಿಯಾಗು ನೀನು. ಪರಸ್ಪರರ ಇಚ್ಛೆಗಳನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿರಿ ಜಗ್ಗಾಟ, ಜಗ್ಗಾಟ ಬೇಡ. ಪರಸ್ಪರರ ವಿಷಯ ಎಳ್ಳಷ್ಟು ಸಂಸಯ ಬೇಡ. ಸಂಸಯ ಬಂದರೆ ಆಡಿ ತೋರಿಸಿ ಅದನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಿರಿ. ಬಿಚ್ಚುಮನಸಿನಿಂದ ಇರಬೇಕು ಪ್ರೇಮವು ಯಾವಾಗಲೂ ಮುಕ್ತವಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರೇಮವು ಅಂಜುಬುರಕವಲ್ಲ. ಎಂದಾದರೂ ಸಂಸಯ ಬಂದರೆ ಕೇಳಿರಿ. ಜಗ್ಗಾಟ ಅದರೆ ಅದನ್ನು ಮರೆತುಬಿಡಿರಿ ಜಗ್ಗಾಟ ಮರೆತು ನಗುವವನೇ ನಿಜವಾದ ಮನುಷ್ಯ. ನಿನಗೆಲ್ಲ ತಿಳಿತದೆ ಇಂದೂ ! ಆದರೆ ನನಗೆ ತಡೆಯುವದಾಗುವ ದಿಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳತೇನೆ. ”

ದಿಗಂಬರರಾಯರು ಇಬ್ಬರ ಕೈಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಅವರೀರ್ವರ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದರು. ಸಂಪತ್ತ-ಇಂದೂ, ಅವರ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಆನಂದದ ಅಶ್ರು ನಿಂತವು. ಇಬ್ಬರ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿಯೇ ಏಕೆ ? ಮೂವರ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿಯೂ ನೀರು ನಿಂತವು.

ದಿಗಂಬರರಾಯರ ಹೃದಯ, ಅವರಿಬ್ಬರ ಹೃದಯಗಳು ಉಕ್ಕೇರಿ ಬಂದವು. ದಿಗಂಬರರಾಯರ ಮರಣವು ಸಮಾಪಿಸಿತು.

ಒಂದು ದಿನ ದಿಗಂಬರರಾಯರು ದೇವರ ಕಡೆಗೆ ಹೋದರು. ಇಡೀ ಊರೇ ಹಳಹಳಿಸಿತು. ಎಷ್ಟೋ ಗೆಳೆಯರು, ಆಶ್ರಿತರು, ಆಪ್ತರು, ಇಷ್ಟರು ಸನಾಚರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಹೋದರು. ಕ್ರಮೇಣ ದೇವ ಕಡೆಮೆಯಾಯಿತು. ಸಂಪತರಾಯ ಯಜಮಾನನಾದ ಅನನು ಮತ್ತು ಇಂದುಮತಿ ಇಬ್ಬರೂ ಸುಖದಿಂದ ಬಾಳಹತ್ತಿದರು ಸಂಪತರಾಯರ ಕಾರಭಾರವು ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿ ನಡೆಯತೊಡಗಿತು.

ಪ್ರಕರಣ ೬

ಭಂಗಾರಿ

ಮಾನಪ್ಪನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ರಾಂತಿಯೇ ಆಯಿತು. ಆ ಹುಡುಗಿಯ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸವನ್ನು ತಾನೇ ಮಾಡುವನು. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಜೋಪಾನ ಮಾಡಬೇಕು ಅನ್ನುವದು ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರೇಮವು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಲಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸಾಳವ್ವ ಹೇಳಿಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಇದ್ದಳು.

“ಮಾನಪ್ಪ, ನಿಮಗೆ ಈ ಹುಡುಗಿಯ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಅಂಗಿ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವದೋ? ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಚಿಕ್ಕಕ್ಕೆ ಅತ್ತಿತ್ತ ಜಗ್ಗಿ ಹಾಕುವಿರಿ. ನಾನು ತೋರಿಸಲ್ವಾ?” ಸಾಳವ್ವ ಕೇಳಿದಳು.

“ತೋರಿಸಿರಿ, ಒಮ್ಮೆ ತೋರಿಸಿದರೆ ಸಾಕು, ನಾನು ಕಲಿಯುವೆ. ಹೇರಳು ಹೇಗೆ ಹಾಕಬೇಕು? ಹಗಲೆಲ್ಲ ಕೂದಲು ಕಣ್ಣು ಮೇಲೆ ಬರತಾವ. ಇಲ್ಲಾದರೆ ಎಲ್ಲರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ನಾಕಿ ಆದಾಳು? ಹೆರಳು ಹಾಕಿ ತೋರಿಸಿರಿ” ಮಾನಪ್ಪ ಅಂದ.

“ನಾನು ದಿನ ಬಂದು ಹೆರಳಹಾಕಿ ಹೋಗುವೆ” ಸಾಳವ್ವ ಅಂದಳು.

“ಬೇಡ. ಎಲ್ಲ ನನ್ನಿಂದ ಆಗಬೇಕು ನಾ ಎಲ್ಲ ಮಾಡತೀನಿ ನೀವು ನನಗೆ ಕಲಿಸಿರಿ. ಅದರಂತೆ ಅವಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ಎರೆಯಬೇಕು ಅದನ್ನು ತೋರಿಸಿರಿ. ಕೂದಲು ಸ್ವಚ್ಛ ಇರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೇನು ಆದಾವು” ಮಾನಪ್ಪ ಅಂದ.

“ನಾನು ಒಮ್ಮೆ ಎರೆದು ತೋರಿಸತೀನಿ. ಅದಿರಲಿ. ಈ ಹುಡುಗಿ ಹೆಸರು ಏನು ಇಡೋಣ? ಯಾವ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಬೇಕು? ಹೆಸರು ಸಸಾರ ಇರಬೇಕು ಮತ್ತು ಚಂದನೂ ಇರಬೇಕು” ಸಾಳವ್ವ ಅಂದಳು.

“ನನಗೊಬ್ಬ ತಂಗಿ ಇದ್ದಳು. ಈಗ ಅವಳ ನೆನಪೂ ಮರೆತೀನಿ.

ಈ ಹುಡುಗಿ ನೋಡಿ ನನ್ನ ತಂಗಿಯ ನೆನಪು ಆಯಿತು ನನ್ನ ತಂಗಿನೆ ದೇವರ ಮನೆಯಿಂದ ತಿರುಗಿ ಬಂದಾಂಗ ಅನಸತದ. ತಂಗಿಯ ಹೆಸರೇ ಇಡಬೇಕು ಅಂದಿದ್ದ. ಆದರ ಆ ಹೆಸರು ಅನಲಿಕ್ಕೆ ಕಠಿಣ. ನೀವ ಒಂದು ಹೆಸರು ಹೇಳಿರಲ್ಲ ” ಮಾನಪ್ಪ ಅಂದ.

“ ಬಂಗಾರಿ ಅನ್ನೋಣ ನಿಮ್ಮ ಕಳಕೊಂಡ ಬಂಗಾರ ಅದು ಲಕ್ಷ್ಮೀಪೂಜೆ ದಿನ ತಿರುಗಿ ಬಂದದ. ಬಂಗಾರಿ ಎಷ್ಟು ಸಸಾರ ಮತ್ತು ಸೊಗಸಿನ ಹೆಸರು ಅದೆ ” ಸಾಳವ್ವ ಅಂದಳು.

“ಬಂಗಾರಿ ಎಷ್ಟು ಚಂದ ಅವ ಹೆಸರು. ನಿಮ್ಮ ಮನಸಿನ್ಯಾಗ ಹ್ಯಾಂಗ ಬಂತು ! ನನ್ನ ಬಂಗಾರ. ಓಡ್ಯಾಡೊ ಬಂಗಾರ ” “ಮಾನಪ್ಪ ಅಂದ. ಮಾನಪ್ಪ ಬಂಗಾರಿನ್ನು ಕಾಲಮೇಲೆ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚತಿದ್ದ, ಆರಶಿಣ ಹಾಲು ಹಚ್ಚತಿದ್ದ. ಬಿಸಿ ನೀರಿಲೆ ಎರಿತಿದ್ದ. ಆ ಮೇಲೆ ಮೈ ಒರಸಿ ಅರಿವಿ ಹಾಕಿ ಹಾಡಹಾಡಿ ಅವಳನ್ನು ಮಲಗಿಸತಿದ್ದ. ಒಂದ ದಿವಸ ಹೀಂಗ ಹಾಡು ಹಾಡಕೋತ ಮಾನಪ್ಪ ಬಂಗಾರಿನ್ನು ಮಲಗಿಸತಿದ್ದ, ಆಗ ಸಾಳವ್ವ ಬಂದಳು.

“ ನಿಮಗೂ ಹಾಡ ಹಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರತಾವ ಅಲ್ಲ ? ಎಷ್ಟು ಚಲೋ ಅನ್ನತೀರಿ ? ” ಅವಳು ಅಂದಳು.

“ ನಾ ಎಲ್ಲ ಮರೆತಿದ್ದ. ಬಂಗಾರಿ ಬಂದಳು, ನನ್ನ ನೆನಪು ಎಲ್ಲ ತಿರಗಿತು. ನನ್ನ ತಂಗಿ ಇದ್ದಾಗ ನಾನು ಹಾಡು ಅನತಿದ್ದ. ನನ್ನ ತಂಗಿ ಸಣ್ಣಾಕಿ ಇದ್ದಾಗ ನಮ್ಮ ತಾಯಿತಂದೆ ಸತ್ತರು. ನಾನೇ ಆಕೆ ಜೋಪಾನ ಮಾಡಿದೆ. ಆಗ ಅಂದ ಹಾಡು, ಈಗ ಎಲ್ಲ ನೆನಪಾಗತಾವೆ ” ಮಾನಪ್ಪ ಅಂದ.

“ ಮಲಗಿದಾಳ ಕಾಣಸತದ ” ಸಾಳವ್ವ ಕೇಳಿದಳು.

“ ಮಲಗಿದಾಳು. ಈಗ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನ ಹೊರಗೆ ಹೋಗತಾಳ. ಒಳಗೆ ತಂದರ ಮತ್ತೆ ಹೊರಗೆ ಹೋಗತಾಳ. ಈಗ ಕಾಲ ಚಿಗತಾವ ಈಕೆಗೆ ನನಗೆ ಅಂಜಿಕೆ ಅನಸತದ ದನಕರ ಹ ದ್ಯಾಗ ಹೋಗತಿರತಾವ, ಎಲ್ಲಾರ ಕೋಡಗೀಡು ಹೊಡದಾವು. ಸ್ವಲ್ಪು ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿದರ ಅಳಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಾಳ. ಆಗ ನಾ ಕರಕೊಂಡರ ಸುಮ್ಮನಾಗತಾಳ. ಸಿಟ್ಟಿನ ಮಾತೂ ಸ್ವಲ್ಪು ಸಹನ ಆಗುವದಿಲ್ಲ ” ಮಾನಪ್ಪ ಹೇಳತಿದ್ದ.

“ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಂಜಿಕೆ ಬೇಕೇಬೇಕು. ಹೊಡೆಯಬಾರದು. ನಮ್ಮ ರಾಮ ಸಣ್ಣವ ಇದ್ದಾಗ ಹೀಂಗ ಕೂಡತಿದ್ದ. ಒಂದು ದಿವಸ ಅವನ ಕಟಿಗೆ ಮನ್ಯಾಗ ಕರಕೊಂಡು ಹೋದೆ, ‘ ಇಡಲ್ಯಾ ಇಲ್ಲೆ ನಿನ್ನ ? ಇಲಿ ಬಂದ ಕಡಿತಾವ ನೋಡು. ಇಡಲೀ ಇಲ್ಲೇ ನಿನಗ ? ಹೊರಗೆ ಹೋದರ ನೋಡು ಕಟಿಗೆ ಮನ್ಯಾಗ ಇಡತೇನಿ. ’ ಅಂದಿನಿಂದ ಅವ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವದ್ಯ ಬಿಟ್ಟು ” ಸಾಕಷ್ಟು ತನ್ನ ಅನುಭವ ಹೇಳತಿದ್ದಳು.

*

*

*

*

ಮಾನಪ್ಪ ಮಗ್ಗದ ಮೇಲೆ ಕೂತಿದ್ದ. ಬಂಗಾರಿ ಅಲ್ಲೆ ಆಡತಿದ್ದಳು. ನೂಲಿನ ಗುಂಡಿ ತಗೊಂಡು ಆಡತಿದ್ದಳು ಆದರೆ ಹಾದಿ ಮೇಲೆ ಹೋಗುವ ಚಕಡಿ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುತಿದ್ದಳು. ಬಂಗಾರಿ ಎತ್ತು ನೋಡಿದಳು. ಬಾಗಿಲ ಕಡೆ ಹೋದಳು. ಹೊರಗೆ ಹೋದಳು ಮತ್ತೆ ದೂರ ಎಲ್ಲೊ ಹೋದಳು. ಮಾನಪ್ಪನ ಲಕ್ಷ್ಯದಾಗ ಬಂತು ಬಂಗಾರಿ ಎಲ್ಲಿ ? ಹೊರಬಿದ್ದು ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡಿದ. ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ ಗಾಬರಿಗೊಂಡ. ‘ ಬಂಗಾರಿ, ಬಂಗಾರಿ ’ ಎಂದು ಕರೆದ. ಆಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ಗುಡಿಸಲದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಇದ್ದ ತಗ್ಗಿನ ನೆನಪಾಯಿತು. ಅಲ್ಲೆ ಹೋಗ್ಕಾಳೋ ಏನೊ ? ಅಲ್ಲಿ ಕಸರಾಗ ಬಿದ್ದಾಳೆನು ಮಾನಪ್ಪ ಬಂಗಾರ ಕಳವಾದ ದಿವಸ, ಆ ತಗ್ಗು ಕುಸಿದು ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಅಂದು ಅದು ತುಂಬಿತ್ತು. ಊರ ನೀರ ಎಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಜವಳ ಇತ್ತು. ಮಾನಪ್ಪ ಅಂಜಿದ. ಅಷ್ಟರಾಗ ಬಂಗಾರಿ ದೂರ ಕಂಡಳು. “ ಬಂಗಾರಿ, ಬಂಗಾರಿ ” ಎಂದು ಮುದುಕ ಕೂಗಿದ.

“ ಬಂಗಾರಿ ಲಕ್ಷ್ಯ ಇತ್ತಲಾಗ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಆಕೆ ಅಡಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹೊವು ಹರೀತ್ತಿದಳು; ಮುದುಕ, ‘ ಬಂಗಾರಿ ಬಂಗಾರಿ ’ ಎಂದು ಅವಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಕೊಂಡು ಒಂದರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಮುದ್ದು ಇಟ್ಟನು. ಅವಳ ಗಲ್ಲ ಕೆಂಪಾ ದವು. ಬಂಗಾರಿ ಮುದುಕನ ಕಿವಿಯ ಮೇಲೆ ಹೂವಿಟ್ಟಳು. ಬಂಗಾರಿನ್ನ ಕರಕೊಂಡು ಮುದುಕ ನಿಂತ. ಆ ಸ್ಥಳ ನೋಡತಿದ್ದ. ಇಲ್ಲೆ ಬಂಗಾರಿ ತಾಯಿಯ ಶವಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಕಾರ ಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಪವಿತ್ರ ಸ್ಥಳವಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿಯೇ ಭೂತಾಯಿಯ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಬಂಗಾರಿ ತಾಯಿ ತನ್ನ ತಲೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಬಂಗಾರಿ ಅವಳನ್ನು ‘ ಮಾಮಾ, ’ ಎಂದು ಕೂಗಿದಳು.

ಮೊಲೆ ಹಾಲು ಉಣ್ಣಬೇಕೆಂದು ತಾಯಿಯನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಬಂಗಾರಿ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದಳು. ಇಂದು ಅದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿದ್ದ ಹೂಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆ ತಾಯಿಯ ಆತ್ಮ ಅಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀ ? ಆ ಹೂವು ಆ ತಾಯಿಯ ಕಣ್ಣಿನ ಹನಿಗಳಾಗಿದ್ದವೇ? ಮಾನವನ ತಲೆಯೊಳಗೆ ಎಷ್ಟೋ ವಿಚಾರ ಬಂದವು. ಅವನು ಆ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಬಂಗಾರಿಯ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ. ಬಂಗಾರಿ ನನದೇವತೆಯಂತೆ ಕಂಡಳು ಅವನು ಅವಳನ್ನು ಕರಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಬಂದ.

“ ಬಂಗಾರಿ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೊರಗೆ ಹೋದರೆ ನೋಡು ಆ ೭ ದ್ದಲಿ ಕೋಣ್ಯಾಗ ಇಡತೇನಿ ನಿನ್ನ. ಇಡಲೀ ಒಳಗ.” ಎಂದು ಇದ್ದಲಿ ಕೋಣ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಇಟ್ಟ. ಅವಳು ಆಳಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದಳು. ಅವನಿಗೆ ಕನಿಕರವೆನಿಸಿ ಹೊರಗೆ ತಂದು ಕಣ್ಣು ಒರಸಿದ ಕಾಲಿಗೆ ಕಪ್ಪು ಹತ್ತಿದ್ದು ತೋಳಿದ “ ವ ಗು, ಇಲ್ಲ, ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ನಿನ್ನ ಹಾಂಗ ಇಡುವದಿಲ್ಲ ಒಳಗ. ನನ್ನ ಬಂಗಾರ ” ಹೀಗಂದು ಅವಳಿಗೆ ಮುದ್ದಿಟ್ಟ.

ಬಂಗಾರಿಗೆ ಆಡುವ ಸಾಮಾನುಗಳ ಕೊರತೆ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಬೇರಾದ ವಸ್ತು ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಮಾನವನ ಕತ್ರಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಅವಳ ಕಣ್ಣು ಯಾವಾಗಲೂ ಒಂದು ದಿವಸ ಆ ಕತ್ರಿ ತಗೊಂಡು ಹೋದಳು. ನೂಲಿನ ಗುಂಡಿ ಕತ್ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು ಏನು ಮಾಡತಾಳ ಎಂದು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಮಾನವನ ಬಂದ. ಬಂಗಾರಿ ನೂಲಿನ ಎಳೆ ಕತ್ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. “ ನಿನಗ ಕತ್ರಿ ತಗೋ ಬ್ಯಾಡ ಕಂತ, ಎಷ್ಟು ಸಾರೆ ಹೇಳಿನಿ. ಕೈ ಕೊಯ್ಯಕೊಂಡಿ. ಇಡಲ್ಯಾ ಆ ಇದ್ದಲಿ ಮನ್ಯಾಗ ? ” ಮಾನವನ ಅಂದ

“ ಇಡರಿ, ಮತ್ತ ನಾ ಕತ್ತು ನಿಮ್ಮನ್ನ ಒದರತೇನಿ ಅಂದರ ನೀವು ಬಂದು ಕರಕೋತಿರಿ ಕಾಲ ತೊಳತೀರಿ. ಇಡರಿ ಆ ಕೋಣ್ಯಾಗ ” ಹುಡುಗಿ ಅಂದಿತು. ಮಾನವನ ನಕ್ಕ. ಯಾವ ವಸ್ತುವಿನ ಅಂಜಿಕೆ ತೋರಿಸತಿದ್ದ, ಅದೇ ಹುಡುಗಿಗೆ ಕೋಪನ ವಿಷಯ ಆಯಿತು. ಇನ್ನು ಅಂಜಿಕೆ ತೋರಿಸುವದೇ ಬೇಡ. ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲಿ ಎಂದು ಅಂದುಕೊಂಡ. ಅವನು ಬಂಗಾರಿಗಾಗಿ ನಯವಾದ ಅರಿವೆ ನೇಯ್ದ. ಅದಕ್ಕೆ ಅರಿವೆ ಹೊಲಿಸಿದ. ಬಂಗಾರಿ ಎಷ್ಟು ಸುಂದರ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಳು ಈ ಉಡುಪಿನಲ್ಲಿ ! ಅವಳಿಗಾಗಿ

ಅವನು ಉತ್ತಮ ಪಲ್ಲೆ ತರುವನು ಹಾಲು ಕೊಳ್ಳುವನು. ಅವಳ ಹೋಳಿ ಗೆಗೆ ತುಪ್ಪ ಹಚ್ಚುವನು. ಈಗ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡು ಶಿಲ್ಪ ಉಳಿಯ ತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಬಂಗಾರದ ಸಾಣ್ಯಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದವು, ಆದರೆ ಈಗ ? ಮೊದಲು ಆ ದುಡ್ಡಿಗೆ ಯಾವ ಉದ್ದೇಶವು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲದ ದುಡ್ಡು ಕೂಡುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ದುಡ್ಡಿನ ವಿನಿಯೋಗವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ ದುಡ್ಡು ಗಾಗಿ ದುಡ್ಡು ಇತ್ತು. ಈಗ ಬಂಗಾರಿಗಾಗಿ ದುಡ್ಡು.

ಬಂಗಾರಿ ಚಂದಪ್ಪನಂತೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು ಮಾನವನು ಅವಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಏಳೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ಅವಳ ಕೂಡ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಆಟ ಆಡುತ್ತಿದ್ದ. ಮೊದಲು ಅವನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ನಿರಾಶೆ ಅವನು ಅರಿವೆ ನೇಯ್ದು ಅದೊಂದು ಯಾಂತ್ರಿಕ ಕೃತಿಯಾಗಿತ್ತು. ದುಡ್ಡು ಕೂಡುತ್ತಿತ್ತು ಅವನನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ ಈಗ ಅವನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು ಬಂದಿತು. ಪ್ರೇಮ, ಸ್ನೇಹ, ದಯೆ, ಮಾನವತೆ, ಕರ್ತವ್ಯ, ಆನಂದ ಇವುಗಳ ಬತ್ತಿದ್ದ ರುರಿ ಮತ್ತೆ ಹರಿಯಹತ್ತಿದವು. ಅವನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅರ್ಥ ಬಂದಿತು. ಆ ಜೀವನ ಸವಿಗೊಂಡಿತು. ಮೊದಲು ಮಾನವನ ಕಣ್ಣು ಭಯಾನಕ ವಾಗಿದ್ದವು. ಈಗ ಸ್ನೇಹಮಯವಾಗಿವೆ ಹದಿನೈದು ವರುಷ ಅವನ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ನಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಬಂಗಾರಿಯ ಕೂಡ ಆಡುತ್ತ ನಗು ತಿದ್ದ ಈಗ ಮಾನವನ ಪುನರ್ಜನ್ಮವಾಗಿತ್ತು. ಚಿಕ್ಕ ಮಗು ಬಂಗಾರಿ ! ಆದರೆ ಅವನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅವಳು ಕ್ರಾಂತಿ ಮಾಡಿದ್ದಳು. ಇನ್ನೂ ಅವಳು ಕೈ ಹಿಡಿದು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮಾತಾಡಲು ಪೂರಾ ಬರತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ತಿಳಿಯದೆ ಮುದುಕನ ಜೀವನದ ಆಧಾರವಾಗಿದ್ದಳು ಅವನ ಜೀವನ ಅವಳಿಂದ ಅರಳುತ್ತಿತ್ತು ಅವನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅವಳು ಆನಂದದ ರಸವನ್ನು ಸುರುವುತಿದ್ದಳು. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಚಮತ್ಕಾರಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ. ಚಿಕ್ಕ ಮಗುವಿನ ಚಿಕ್ಕ ಕೈಗಳು ಸಹ ದೊಡ್ಡವರ ಉದ್ಧಾರಮಾಡಿ, ಅವರನ್ನು ವಿನಾಶದಿಂದ ಉಳಿಸುತ್ತವೆ.

ಬಂಗಾರಿ ಈಗ ಬೆಳೆಯುವ ಹುಡುಗಿ ಅವಳು ಹಗಲೆಲ್ಲ ಸಾಳವ್ವನಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಳು ಅಡುಗೆಯ ಆಟ ಆಡುವಳು. ಸಾಳವ್ವನ ಮಗ ರಾಮ ಅವಳಿಗೆ ಆಟ ಹಚ್ಚಿಕೊಡುವನು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅವಳು ತಂದದ್ದೆಲ್ಲ ತಿಂದು

ಬಿಡುವನು. ಆಗ ಬಂಗಾರಿ ಸಿಟ್ಟು ಬೆಂಕಿಯಾಗುವ . ಎಲ್ಲ ಆಟದ ವಸ್ತು ತೂರಿ ಬಿಡುವನು ಮತ್ತೆ ರಾಮ ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಕೂಡಿಸಿ ಅವಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳುವನು “ ರಾಮ, ಯಾಕ ಆಕೆನ್ನ ಅಳಿಸೋದು ಅದು ? ” ಎಂದು ಸಾಳವ್ವ ಕೇಳುವಳು. “ಹಿಂದುಗಡೆ ನಗಿಸಲಿಕ್ಕೆಂದು” ರಾಮ ಅನ್ನುವನು.

“ಹೀಗೆ ಜಗಳಾಡಬಾರದು ಅವಳು ಇನ್ನೂ ಸಣ್ಣಾಕಿ ಇದ್ದಾಳ ” ಸಾಳವ್ವ ಅಂದಳು

“ನಾನೇನು ದೊಡ್ಡವನೇ ?” ಎಂದು ರಾಮ ಕೇಳುವನು.

“ರಾಮೂ ನನಗ ಹೂವ ತಂದು ಕೊಡತೀಯಾ? ಕೂ ತಂದ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಾನಗತೇನಿ. ಇಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು ಹೇಗತೇನಿ” ಬಂಗಾರಿ ಅನತಿದ್ವಳು.

“ತಂದು ಕೊಡತೇನಿ ಹೂವು, ನಗು ” ಅವನು ಅನ್ನುವನು ಬಂಗಾರಿ ನಗುವಳು, ರಾಮ ಅವಳ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚುವನು ಹೀಗೆ ಫೋಜು ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಬಂಗಾರಿ ಸಾಳವನ್ನಲ್ಲಿ ಊಟ ಮಾಡತಿದ್ದಳು ಆಗ ಮಾನಪ್ಪ ಸಿಟ್ಟಾಗತಿದ್ದ.

“ ರಾಮ, ಅಂದರೇನು ಬೇರೆಯವನೇ ? ಅವನೂ ನಮ್ಮಾವ. ರಾಮೂನ ಅವ್ವನೂ ನಮ್ಮವಳು ಅಪ್ಪಾ, ಅಲ್ಲೆ ಊಟ ಮಾಡಿದರ್ಯಾಕ ಸಿಟ್ಟು?ನೀವು ಸಿಟ್ಟಾದರ್ಯಾ? ಹೋಗಬೇಡವೇ ನಾನು?” ಅವಳು ಕೇಳುವಳು

“ಯಾವಾಗರ ಒಮ್ಮೆ ಹೋಗಬೇಕು ” ಅವನು ಅನ್ನುವನು.

“ಹಾಂಗಾರ ನಾ ಏನು ದಿನಾ ಹೋಗತೇನೇನು?” ಬಂಗಾರಿ ಕೇಳುವಳು. ಹೀಗೆ ದಿನ ಸಾಗಿದ್ದವು. ಮಾನಪ್ಪ ಅವಳಿಗೆ ಓದಲಿಕ್ಕೆ ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಕಲಿಸತಿದ್ದ. ಒಂದು ದಿನ ಬಂಗಾರಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕ ತಂದಿದ್ದ. ಅದನ್ನು ಅವಳ ಕೂಡ ಓದಿಕೊತ ಕೂತಿದ್ದ. ಆಗ ಸಾಳವ್ವ ಬಂದಳು

“ಮಾನಪ್ಪ, ನಿಮಗ ಓದಲಿಕ್ಕೆ ಬರತದ ” ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಕೇಳಿದಳು.

“ನಡುವೆ ವ.ರೆತಿದ್ದೆ. ಕದಿನೈದು ವರುಷ ಬರಿಯಲಿಲ್ಲ. ಓದಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗ ಎಲ್ಲ ನೆನಪಾಗತದ. ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾ ತಿರಿಗಿ ಬಂತ. ಓದೋದು ಬರೆಯೋದೂ ತಿರಿಗಿ ಬಂತು. ಬಂಗಾರಿಗೆ ಕಲಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಬಂತು. ಅಲ್ಲ ಏನ, ಬಂಗಾರಿ ? ನಾವು ಸಣ್ಣವರಿದ್ದಾಗ ಕಲಿಸುವಾಗ ನಮಗೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನಾ ಮಾತ್ರ ಬಂಗಾರಿಗೆ ಹೊಡೆಯುವದಿಲ್ಲ ಬಂಗಾರಿ

ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತಳು ಆಕೆಗೆ ಲಗುಲಗು ಬರತದ." ಮಾನಪ್ಪ ಹೇಳಿದ.

"ನಮ್ಮ ರಾಮನೂ ಓದತಾನ. ಆದರೆ ಬಡವರಿಗೆ ಕಲಿತೇನು ಮಾಡೋದರು? ಆದರೂ ಬರತರಬೇಕು. ಪತ್ರ ಬಂದರೆ ಓದಲಿಕ್ಕೆ ನೆಟ್ಟಗೆ. ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರತದ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಡವನ ಮೋಸ ಮಾಡುವವರು ಬಹಳ ಮಂದಿ. ನನಗೆ ಓದಲಿಕ್ಕೆ ಬರದಿಲ್ಲ. ರಾಮನು ನನಗೆ ಅಂತಾನೆ, ನೀ ಓದಲಿಕ್ಕೆ ಕಲಿ' ಎಂದು. ನಾನು ಅವನ ಅಂದೆ "ನಿನ್ನ ಹೆಣ್ಣು ಬಂದ ವ್ಯಾಲಿ ಆಕೆಗೆ ಕಲಿಸು." ಸಾಳವ್ವ ನಕ್ಕು ಅಂದಳು.

"ರಾಮನ ಹೆಂಡತಿ, ಅಯ್ಯ ಯವ್ವ!" ಎಂದು ಬಂಗಾರಿ ತುಟಿ ಮೇಲೆ ಬಟ್ಟು ಬಟ್ಟು ಅಂದಳು. ಒಂದು ದಿನ ಬಂಗಾರಿ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಳು. ಸಂಕುತರಾಯನ ವಾಡೆದ ಮೇಲಿಂದ ಹೊರಟಿದ್ದಳು ಅವಳನ್ನು ಕರೆಯಬೇಕು ಎಂದನಿಸಿತು ಅವನಿಗೆ. ಆದರೆ ಅಷ್ಟರಾಗ ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಇಂದುವತಿ ಅಲ್ಲಿ ಬಂದು "ಎನು ನೋಡತೀ?" ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಕೇಳಿದಳು.

"ನೇಕಾರನ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು" ಅವನು ಅಂದ.

"ನೇಕಾರನು ಮಾಡುವದು ಹೆಚ್ಚಿನದು ಆ ಹುಡುಗಿದ ಎಲ್ಲ ಮಾಡತಾನೆ. ಚೆಂದಿನಿಂದ ಅವಳನ್ನು ಜೋರಾನ ಮಾಡಿದ ಅವಳ ಹೇಸಿಗೆ ತಗದ. ಬೇನೆ ಬೇಸರಿಕೆ ಎಲ್ಲ ನೋಡಿಕೊಂಡ ಅವಳ ಕೂಡ ಆಡತಿದ್ದ. ಓದಲಿಕ್ಕೆ ಕಲಿಸಿದ. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆಲ್ಲ ಅಷ್ಟು ಚೆಲೋ ಜೋರಾನ ಮಾಡಿದ. ತಾಯಂದಿರಿಗೂ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಬೇಸರಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಮಾನಪ್ಪ ಅನಂದಿಂದ ಎಲ್ಲ ಮಾಡಿಸ ಹ್ಯಾಂಗ ಸುಂದರ ಕಾಣಿಸತಾನೆ ಈ ಹುಡುಗಿ. ಏನು ನೋಡತಾನೆ ಈಕೆ?"

"ಅವಳು ನಮ್ಮ ತೋಟದಲ್ಲಿಯ ಹೂವುಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ."

"ಹೆರಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿರಬೇಕು"

"ನಡೆ ನಾವು ಅವಳಿಗೆ ಹೂ ಕೊಡೋಣಂತ"

"ಆಳಿಗೆ ಹೇಳೋಣ"

ಅಷ್ಟರಾಗ ಯಾವನೋ ಆಳು ಒದರಿದ್ದರಂತೆ ಬಂಗಾರಿ ಓಡಿ ಹೋಗಿದ್ದಳು ಬಂಗಾರಿ ಗಾಬರಿಗೊಂಡು ಓಡಿಕೊಂಡಳು. ವನಿಗೆ ಬರುವದರೊಳಗಾಗಿ ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ಬೆವರುಗೊಂಡಿದ್ದಳು. ಮಾನಪ್ಪ ಅಡಗಿ ಮಾಡ

ತ್ತಿದ್ದ ಬಂಗಾರಿ ಅಳತಿದ್ದಳು “ಎನಾಯಿತು ಮಗು ? ಅವನು ಪ್ರೇಮ ದಿಂದ ಕೇಳಿದ.

“ಅಪ್ಪ, ನಮ್ಮ ಮನಿ ಮುಂದೆ ತೋಟ ಮಾಡೋಣು. ಸಣ್ಣದ ಇರುವಲ್ಲದು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲೆ ನೀವು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ನಾನು, ರಾಮೂ ಇಬ್ಬರೂ ದುಡಿಯುವೆವು. ನಾವು ಆಗಿದು, ಅಗಿ ಹಚ್ಚಿ, ನೀರು ಹಾಕುವೆವು. ರಾಮೂ ಇದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪನ. ನಿಮ್ಮ ಒಪ್ಪಿಗೆಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ? ಆದರೆ ಮಾಡುವದೆಲ್ಲಿ ? ನಮ್ಮದು ಜಾಗ ಇಲ್ಲ. ಅತ್ತಲಾಗ ಎಲ್ಲಾ ರಗಡ ಜಾಗ ಬಿದ್ದದ ಆ ತೆಗ್ಗಿನ ಹತ್ತರ ಆದ. ನಮಗ ತಗೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೇ ? ಅದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಬೀಳಬಹುದು ?” ಬಂಗಾರಿ ಮಾನಪ್ಪನ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಕೇಳಿದಳು.

“ತಗೊಳ್ಳುವ, ಮಗು ನಾವು ಈ ಜಾಗವನ್ನು. ಬಂಗಾರಿ ಹೆರಳೊಳಗ ದಿನ ಹೊಸ ಹೂವು, ಮಾಲೆ ಹಾಕುವ” ಮಾನಪ್ಪ ನಕ್ಕೊತ ಅಂದನು

“ರಾಮೂನ ತಾಯಿಗೂ ಪೂಜೆಗೆ ಹೋವಾಗುವವು. ನಾನೂ ಹೂ ತೆಗೆದು ಮಗ್ಗದ ಹತ್ತಿರ ಇದ್ದ ನಿಮ್ಮ ಕಿಡಕಿಯಲ್ಲಿ ಇಡುವೆನು ನಿಮಗೂ ಸುಗಂಧ ಬರುವದು ಆದರೆ ನೀವು ತೋಟದಾಗ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಾರದು, ನೀವು ಹ್ಯಾಂಗ ತೋಟ ಮಾಡಬೇಕು ಹೇಳಿರಿ ನಾನು, ರಾಮು ಇಬ್ಬರೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಾವರು ” ಎವಳು ಅಂದಳು

“ಕೆಲಸ ಮಾಡೋ ಮುಂದ ಜಗಳಾಡತೀರಿ” ಅವನು ನಕ್ಕು ಅಂದನು.

“ಈಗೇನ ಜಗಳಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಣ್ಣವರೇನು ನಾವು?” ಅವಳು ಕೇಳಿದಳು.

“ಅಬ್ಬ! ಈಗೇನು ದೊಡ್ಡವರು ಆದರ್ಯ ನೀವು?” ಮಾನಪ್ಪ ಅಂದ.

“ಅಪ್ಪ, ನಿಜವಾಗಿ ನಾನು ಈಗ ದೊಡ್ಡಾಕಿ ಆಗೇನಿ” ಅವಳು ಅಂದಳು ನಿಜವಾಗಿ ಈಗ ಬಂಗಾರಿ ದೊಡ್ಡವಳಾಗಿದ್ದಳು. ರಾಮೂನೂ ದೊಡ್ಡವ ಆಗಿದ್ದ. ಒಂದು ದಿನ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಾಗ—

“ಬಂಗಾರಿ ನಿನಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಕೇಳಲ್ಯಾ ? ”

“ಕೇಳು, ಅದಕ್ಕಾಗ ನನ್ನ ಪರವಾನಗಿ ? ”

“ನೀ ಸಿಟ್ಟಿಗೆಳಬಹುದು ? ”

“ನಾ ಏನು ಸಣ್ಣಾಕೇನ ಸಿಟ್ಟಿಗೆಳಲಿಕ್ಕೆ? ಆಟದಾಗ ಸಿಟ್ಟಿಗೆಳತಿದ್ದೆ, ಆಗ ಸಣ್ಣಾಕೆ ಇದೆ.”

“ಹೌದು, ಈಗ ದೊಡ್ಡಾಕಿ ಆಗಿದೆ.”

“ನೀನೂ ದೊಡ್ಡಾವ ಆಗಿದೆ.”

“ಅದಕ ಕೇಳಬೇಕು ಅಂತೇನಿ.”

“ನೀ ಕೇಳೋದು ದೊಡ್ಡವರಾದಾಗ ಕೇಳೂ ಮಾತ ಏನು ? ”

“ ಹೌದು. ”

“ ಹಾಂಗಾರ ಕೇಳು ”

“ ನೀ ನನ್ನನ್ನು ಮದುವೆ ಆಗತೀಯಾ ? ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಗಂಡಾ ಹೇಣತಿ ಆಗಿ ಸಂಸಾರ ಮಾಡೋಣ. ”

“ ಹಾಂಗಾದರ ಮಾನಪ್ಪಗ ಯಾರು ? ಅವರು ಈಗ ಮುದುಕ ಆಗ್ಯಾರ. ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೇಗೆ ಹೋಗಲಿ ? ಅವರ ನನ್ನ ಜೀವಾನ ಮಾಡಿ ದೊಡ್ಡಾಕಿನ್ನ ಮಾಡ್ಯಾರ ಮುದುಕನಾಗಿ ಒಬ್ಬರ ಇರಬೇಕ ? ಅವರನ್ನು ಬಿಡೋದು ಅಂದರ ಕೃತಘ್ನತೆಯಾಗುವದು. ”

“ ಅವರನ್ನು ಬಿಡು ಅಂತ ಯಾರಂತಾರ ? ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಕೂಡಿ ಇರುವ. ಮಾನಪ್ಪ ಇನ್ನ ಆರಾಮ ತಗೊಳ್ಳಿ ”

“ ಹೀಗಾಗಬಹುದೇ ? ”

“ ಅದರಾಗ ಏನದ ? ಆದರೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನ ಪ್ರೀತಿ ಆದೆ ಏನು ? ”

“ ಇಲ್ಲದ ಏನು ? ನಿನ್ನ ಹೊತ್ತು ನನಗ ಸಮಾಧಾನವೆನಿಸುವದಿಲ್ಲ. ನೀ ಬಹಳ ಚಲೋ ಇದ್ದೀದಿ. ”

“ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ನನ್ನದು ಜೀವ ಅದೆ ”

“ನಾನು ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಕೇಳುವೆ ಅವರ ಏನಂತಾರ ನೋಡೋಣು.”

“ ಕೇಳು. ಅವರ ಆನಂದವೇ ನಮ್ಮ ಆನಂದವು ”

ರಾಮ, ಬಂಗಾರಿ ಹೊರಟು ಹೋದರು ರಾಮೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಬಂಗಾರಿ ಪುನಗೆ ಬಂದಳು. ಅದಿನ ಸಂಜೆ ಮಾನಪ್ಪ ಬಂಗಾರಿ ಕೈಹಿಡಿದು ಅಡ್ಡಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಸೂರ್ಯ ಜಡೇ ಮುಣುಗತಿದ್ದ. ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಸುಂದರ ನೋಟ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಬಂಗಾರಿಯ ಮುಖದ ಮೈಲೂ ನೂರಾರು ಬಣ್ಣದ ಆಟ ನಡೆದಿತ್ತು.

“ಬಂಗಾರಿ, ಎಷ್ಟು ಚಂದ ಕಾಣತಿ ನೀನು ?” ಮಾನಪ್ಪ ಅಂದ.

“ ? ಮಗ ನಾ ಯಾವಾಗಲೂ ಚಂದ ಕಾಣತೇನಿ. ”

“ ನನಗ ಅಲ್ಲ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಚಂದ ಕಾಣತಿ. ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಈ ಚೆಲುವು ಯಾರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬೀಳುವದೋ ? ಏನೋ ? ಬಂಗಾರಿ, ನೀನು ದೊಡ್ಡಾಕಿ ಅದಿ ಇನ್ನು ನಿನ್ನ ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕು. ನಾನು ಮುದುಕ ಆದೆ. ನಿನ್ನ ಕೈ ಯೋಗ್ಯ ತರುಣನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಅಂದರೆ ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ಮುಗಿದಂತೆ ಆಗುವದು. ”

“ ಅಪ್ಪಾ ! ” “ ನಿಮಗ ಒಂದು ಮಾತು ಕೇಳಲ್ವಾ ? ”

“ ಬಂಗಾರಿ, ಏನು ? ಕೇಳು, ಮಗು. ”

“ ರಾಮೂ ನನಗೆ ಕೇಳತಿದ್ದ ”

“ ಏನು ಕೇಳತಿದ್ದ ? ”

“ ನೀನು ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯಾಗತಿ ಏನು ಎಂದು ”

“ ನೀ ಏನಂದಿ ಮಗು ? ”

“ ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಕೇಳುವೆ ಅಂದೆ ”

“ ಅಂೂ, ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಮಾತು ಮುಗಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರಿ ಹಾಂಗಾರ. ನನ್ನ ಹಿಂತೆ ಕಡಿಮೆಯ ಯಿತು. ”

“ ಅಪ್ಪಾ, ರಾಮೂ ಒಳ್ಳೆಯವ. ನಿಮ್ಮ ಮನಸಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲವೇ ? ”

“ ಇಡೀ ಊರಿಗೆ ಬೇಕಾದವ ಅವ. ಎಷ್ಟು ಉದಾರ ! ಅಲಸ್ಯ ಅಂಜೋದ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಅವಗ ನಿಜವಾಗಿ ಚಲೋ ಇದ್ದಾನ ಅವ ”

ಮಾನಪ್ಪನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಂತವು ಅವನು ಬಂಗಾರಿ ಕೈಹಿಡಿದ. ಆ ಕೈಮೇಲೆ ಕಣ್ಣೀರಿನ ಹನಿ ಬಿದ್ದವು. ಆ ಕಣ್ಣೀರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಅರ್ಥವು ತುಂಬಿತ್ತು !

“ ಬಂಗಾರಿ, ಇವತ್ತು ನನಗ ಎಲ್ಲ ನೆನಪಾಗತದ. ನನ್ನ ಮತ್ತು ನಿನ್ನ ಆಯವ್ಯ ನನ್ನ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ ಬರತದ. ರಾಯಗಾವದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಬ್ಬಂಟಿಗನಾಗಿದ್ದೆ. ಎಂದೂ ನಗಲಿಲ್ಲ. ಯಾರ ಕೂಡ ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. ಜೀವನ ಹೇಗೋ ಸಾಗಿತ್ತು. ಆದರಲ್ಲಿ ರಸವಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ದಿವಸ ನೇಯುತ್ತ ಕೂಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಬಂದ ದುಡ್ಡನ್ನೆಲ್ಲ ಕೂಡಿಹಾಕತಿದ್ದೆ. ಎರಡು ಚೀಲ ಬಂಗಾರ

ನಾಣ್ಯ ತುಂಬಿದವು ಅವೇ ನನ್ನ ಜೀವನವಾಗಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಆ ನಾಣ್ಯಗಳು ಕಳವಾಗಿ ಹೋದವು ಮತ್ತು ನೀನು ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ. ಒಂದು ದಿನ ನಸುಕಿನಲ್ಲಿ ನೀನು ನನ್ನ ಗುಡಿಸಲದಲ್ಲಿ ಬಂದಿ. ನಿನ್ನ ತಾಯಿ ಈ ಗುಡಿಸಲ ಬಿಟ್ಟು ಕೆಲವು ಅಂತರದ ಮೇಲೆ ಸತ್ತು ಬಿದ್ದಿದ್ದಳು. ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ನನ್ನನಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನೀನು ಅನಂದವನ್ನು ತಂದಿ ಹದಿನೈದು ವರ್ಷ ಜೀವನದ ರುರಿಗಳೆಲ್ಲ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದ್ದವು. ಮತ್ತೆ ನಗಲಿಕ್ಕೆ ಕತ್ತಿದೆ. ನೀನು ನನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು ಕೃತಾರ್ಥ ಮಾಡಿದಿ. ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಬದುಕಬೇಕು ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯಿತು. ಬಂಗಾರಿ, ನಿನ್ನಿಂದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯಾಯಿತು. ಅದರ ಅರಿವು ನಿನಗೆ ಇಲ್ಲ. ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿದಿ. ನಿನ್ನ ತೊಸಲು ನುಡಿ, ನಿನ್ನ ನಗು, ನಿನ್ನ ಅಳುವು ನನ್ನ ಒಣಗಿದ ಜೀವನ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅರಳಿಸಿದವು. ಈಗ ನೀನು ದೊಡ್ಡವಳಾಗಿದ್ದಿ ನಿನ್ನ ಇದರು ಹೊಸ ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ ಸಂಸಾರದ ಹೊಸ ಕನಸು ಕಾಣುವಿ. ಹೋಗು ಬಂಗಾರಿ, ನಿನಗೆ ಯೋಗ್ಯವಿದ್ದ ತರುಣನೊಡನೆ ಸಂಸಾರ ಮಾಡು. ನಾನು ಮತ್ತೆ ಒಬ್ಬಂಟಿಗನಾಗಿ ಇರುವೆ. ನನಗಾಗಿ ನಿನ್ನ ಉಸಿರುಗಟ್ಟುವದು ಬೇಡ.”

ಮುದುಕನಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವದಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಯುತ್ತಿದ್ದವು. “ಅಪ್ಪಾ, ಅಳಬೇಡಿರಿ. ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರೇಮ! ಎಷ್ಟು ಜಾಗೃತೆಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಜೋಪಾನ ಮಾಡಿದಿರಿ. ನನಗ್ಗಾರು ಇದ್ದರು? ನನಗೆ ನೀವೇ ತಾಯಿ ತಂದೆಯಾದಿರಿ. ಈಗ ನೀವೇ ನನಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಗಂಡನನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಕೊಡಿರಿ. ರಾಮೂ ಚಲೋ ಇದ್ದಾನೆ ಅಪ್ಪಾ, ನಾವು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇರುವದಿಲ್ಲ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಇರುವಾ. ರಾಮೂ. ನಾನು ದುಡಿಯುವೆವು. ನೀವು ಆರಾಮ ತಗೊಳ್ಳಿರಿ ನೀವು ನಮ್ಮನ್ನು ಹರಸುವಿರಿ ಅಲ್ಲವೇ? ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಾನು ಹೇಗೆ ಇರಲಿ? ನಾವೆಲ್ಲರು ಕೂಡಿ ಇರುವ.”

“ಎಳ್ಳೇದು ಕೂಡಿ ಇರುವ.” ಮಾನಪ್ಪ ಅಂದ.

ಇಬ್ಬರು ಮನಗೆ ತಿರುಗಿದರು. ಮಾನಪ್ಪನ ಕೈ ಬಂಗಾರಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದಳು.

ಪ್ರಕರಣ ೭

ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾವಿಲ್ಲ

“ಅಪ್ಪಾ, ತೋಟಕ್ಕಾಗಿ ಜಾಗ ತಗೋತೀರಲ್ಲ ? ಎಂದು ತೆಗೋತೀರಿ ? ” ಬಂಗಾರಿ ಕೇಳಿದಳು.

“ ಅದೆ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ, ಮಗು ” ಮಾನಪ್ಪ ಅಂದ.

ಮಾನಪ್ಪ ಅದೇ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿದ್ದ. ತಮ್ಮ ಗುಡಿಸಲ ಹತ್ತರವೇ ಜಾಗ ನೋಡತಿದ್ದ. ಬಂಗಾರಿಯ ತಾಯಿ ಸತ್ಯಸ್ಥಳವನ್ನು ಮಧ್ಯೆ ಬಿಂದುವೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿ, ಅದರ ಸುತ್ತಲು ಸುಂದರ ತೋಟವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ಸುಂದರ ವಿಚಾರ ಅವನ ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಆ ಮೂರುವರೆ ಮೊಳದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ನಟ್ಟನಡುವೆ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದ. ಅದರ ಸುತ್ತಲು ಹೂದೋಟ ಮಾಡಬೇಕು ಬಂಗಾರಿಯ ತಾಯಿಯ ಸಮಾಧಿಯೇ ಅದೇ ಎಂದು ನೇಕಾರನು ಛಾವಿಸಿದ್ದನು. ಹೀಗೆ ಅವನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಸುಳಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದವು.

ಮಾನಪ್ಪ ಆ ಜಾಗ ತಗೊಂಡ ಅದು ಸಡಭೂಮಿ ಇತ್ತು. ಅದಕ್ಕೇನು ಬಹಳ ಬೆಲೆ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ ತೀರ ಕಡಿಮೆ ಹಣಕ್ಕೆ ಅದು ನೇಕಾರನಿಗೆ ಸಿಗುವಂತೆ ಸಂಪತರಾಯರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು. ಸಂಪತರಾಯರಿಗೆ ಬಂಗಾರಿಯೆಂದರೆ ಜೀವ. ಅವರು ನಡುನಡುವೆ ಅವಳಿಗಾಗಿ ಎಂದು ಮಾನಪ್ಪನ ಕಡೆ ಹಣ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಆ ಭೂಮಿಯ ಸುತ್ತ ಕಲ್ಲವಡ್ಡು ಹಾಕಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸಂಪತರಾಯರು ಯೋಚಿಸಿದರು ಆ ಭೂಮಿಯ ಹತ್ತಿರ ಕಲ್ಲಿನ ಕಣಿ ಮತ್ತು ಕಲ್ಲು ತೆಗೆದು ತೆಗೆದು ಅದು ತಗ್ಗಾಗಿತ್ತು. ಆಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡಹತ್ತಿದವು. ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಜವಳನ್ನು ತುಂಬುವ ಕೆಲಸ ನಡೆಯಿತು. ಮಾನಪ್ಪನ ತೋಟದ ಹತ್ತರ ಹೊಲಸ ಬೇಡ. ಊರ ಗಟಾರ ನೀರು ಅಲ್ಲಿ ಬರ ವದು ಬೇಡ ಎಂದು ಸಂಪತರಾಯರು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದರು

ಸಂಕತರಾಯನ ಆಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡತಿದ್ದರು ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಆಶ್ಚರ್ಯ ವಾಯಿತು. ಅಗಿಯುವಾಗ ಏನೋ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಏನದು ? ಚರ್ಮದ ಎರಡು ಚೀಲ ! ಬಂಗಾರ ನಾಣ್ಯದಿಂದ ತುಂಬಿದ ಚೀಲ ! ಅದರ ಹತ್ತರ ಬಂಗಾರದ ಹಿಡಿಯ ಸಂಕತರಾಯರ ಚಬಕವೂ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಹುಗಿದು ಬಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರ ಎಲುಬು ಸಿಕ್ಕವು. ಯಾರವನು ? ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉಂಗುರವೂ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಯಾರದು ? ಅದರ ಮೇಲೆ ಲಕರ್ಷೇನ ಎಂಬ ಹೆಸರಿತ್ತು ! ಲಕರ್ಷೇನ, ಸಂಕತರಾಯರ ತಮ್ಮ ! ಅವನೇ ಕಳವು ಮಾಡಿದ್ದನೋ ? ಏನು ಆಶ್ಚರ್ಯ ! ಹದಿನೈದು ವರುಷದ ಮೇಲೆ ಸತ್ಯವು ಹೊರಬಿದ್ದಿತು ಊರ ಜನರೆಲ್ಲ ಆ ತಗ್ಗಿನ ಕಡೆ ಓಡುತ್ತ ಹೋದರು. ಮಾನಪ್ಪ, ಬಂಗಾರಿ, ಸಾಳವ್ವ, ರಾಮೂ ಎಲ್ಲರೂ ಹೋದರು.

“ ನನ್ನ ಬಂಗಾರ, ಕಷ್ಟದಿಂದ ಗಳಿಸಿದ ಬಂಗಾರ. ಆದರೆ ನನಗೆ ಈ ಬಂಗಾರಿ ಎದುರಿಗೆ ಈ ಬಂಗಾರದ ಬೆಲೆ ಏನು ? ಬಂಗಾರಿ ಮದುವೆಗೆ ಬಂತು ಈ ಬಂಗಾರ ” ಮಾನಪ್ಪ ಅಂದನು.

“ ಆದರೆ ದಿಗಂಬರಯರ ಮಗ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದೇಕೆ ಬಿದ್ದನು ? ”

“ ಆ ದಿವಸ ಆಣೆಕಲ್ಲಿನ ಮಳೆ ಬೀಳತೀತ್ತು. ಅದರ ಹೊಡೆತ ಬಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಈ ತಗ್ಗು ಕಂಡಿಲ್ಲ. ಮೇಲಿಂದ ಆಣೆಕಲ್ಲಿನ ಹೊಡೆತ, ಕೆಳಗೆ ಕಲ್ಲಿನ ನೆಟ್ಟು. ರಾತ್ರಿ ಅಂತೂ ಮಣ್ಣು ಕುಸಿದುಬಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಲಕರ್ಷೇನನು ಹುಗಿದು ಬಿದ್ದ. ಊರ ಹೊಲಸು ಹರಿದು ಬಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿ ಬಿಟ್ಟಿತು ಸೃಷ್ಟಿಯೇ ಲಕರ್ಷೇನನಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟಿತು ”

“ ಮತ್ತೆ ಈ ಚಬಕ ? ”

“ ಅವತ್ತ ಅವನು ಕುದುರೆ ನೂರಲಿಕ್ಕ ಹೋಗಿದ್ದ. ಅತ್ತ ಕುದುರೆ ಸತ್ತು ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ದುಡ್ಡಿ ಗಾಗಿ ಬಂದು ಕಳವು ಮಾಡಿರಬೇಕು. ಆಗ ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಈ ಚಬಕ ಇದ್ದಿರಬೇಕು ಆದರೆ ದೇವರ ಯೋಜನೆ ಬೇರೆ ಇತ್ತು ”

“ ಇಂಥ ದೊಡ್ಡ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಇಂಥವನು ಹೇಗೆ ಹುಟ್ಟಿದನು ? ”

“ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಚಮತ್ಕಾರಗಳು ಅನೇಕ ಸಾರೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಮುದುಕನ ದುಡ್ಡು ಸಿಕ್ಕಿತು ಬಹಳ ನೆಟ್ಟಗಾಯಿತು; ಇನ್ನು ಮೇಲೆ

ಮಡಿಯುವದು ಬೇಡ. ಮಾನಪ್ಪನ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನ, ಮಡಿತ ಮತ್ಸು ಔದಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಇನಾಮನ್ನು ದೇವರು ಕೊಟ್ಟು. " ಜನರು ಈ ವಿಧಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸಂಪತರಾಯರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದರು. ಜನ ಬಾಜುಕ್ಕೆ ಸರಿಯಿತು. ಅವನು ಆಮೃತ ಆ ಕಾರವನ್ನು ನೋಡಿದನು ! ಬೇರೆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಅವರು ಗಂಭೀರರಾಗಿ ನಿಂತರು

" ನನ್ನ ತಮ್ಮ ! ದೇವರು ಅವನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಲಿ. ಮಾನಪ್ಪ, ನೀವು ಅವನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಿರಿ. " ಸಂಪತರಾಯರು ದುಃಖದಿಂದ ಅಂದರು.

ಸಂಪತರಾಯರು ತಮ್ಮನ ಅವಶೇಷಕ್ಕೆ ಅಗ್ನಿ ಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದರು ಜನ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ತೆರಳಿದರು. ಊರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಈ ಮಾತು ಇಂದುಮತಿ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದವು. ಆದರೆ ನಿಜ ಹಕ್ಕಿತ್ತು ಅವಳಿಗೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಸಂಪತರಾಯರು ಬಂದು ತಮ್ಮ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಿನ್ನು ಮುಖರಾಗಿ ಕೂತರು. " ಏನು ಗಡಿಬಿಡಿ ತದು ? ನಿಮ್ಮ ಮುಖವೇಕೆ ಬಾಡಿದೆ ? ಹೇಳಿರಲ್ಲ ನನಗೆ. " ಇಂದುಮತಿ ಅಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕೇಳಿದಳು

" ಏನು ಹೇಳಲಿ ? ನೇಕಾರ ಮಾನಪ್ಪನ ಕಳವಾಗಿ ಹೋದ ಬಂಗಾರ ನನ್ನ ತಮ್ಮ ಕದ್ದಿದ್ದ ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಆ ಸತ್ಯ ಈಗ ಹೊರಬಿದ್ದಿತು. ನಿನ್ನ ಗಂಡನ ತಮ್ಮ ಕಳ್ಳ. ಕಳ್ಳನ ಅಣ್ಣನ ಕೂಡ ನಿನ್ನ ಮದುವೆಯಾಯಿತು. ನನ್ನಿಂದ ನಿನಗೆ ಕುಂದು. ನಿನ್ನ ತವರುಮನೆ ದೊಡ್ಡದು. ನಿನ್ನ ಕುಲ ದೊಡ್ಡದು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನೀನು ನನ್ನ ಕಡೆ ಆದರದಿಂದ ನೋಡಲಾರಿ. ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ ? " ಹೀಗೆಂದು ಸಂಪತರಾಯನು ಹತಾರನಾಗಿ ನೋಡಹತ್ತಿದನು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಯಾರೂ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಆ ಮೇಲೆ ಇಂದುಮತಿಯು ಗಂಡನ ಎರಡೂ ಕೈಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಅಂದಳು " ನೀನೇನು ಮನಸಿಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಡರಿ. ನಿಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಹಾಗಾದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮದೇನು ದೋಷ ? ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಕುಂದು ಬರುತ್ತದೆ, ನಿಜ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೇನು ಮಾಡುವದು ? ಮಾನಂದಿರು

ಈಗ ಇಲ್ಲ, ಇದೊಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತೇ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಳ ವ್ಯಥೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಾನು ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಭಕ್ತಿ ಪ್ರೇಮದಿಂದಲೇ ಬಾಳುವೆನು. ಜಗತ್ತಿನ ಕೂಡ ನನಗೇನು ಮಾಡುವದಿದೆ ? ನೀನೇ ನನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವ ನೀವು ನಿರ್ಮಲರು. ನಿಷ್ಪಾಪರಿದ್ದರಾಯಿತು ನೀವು ನಿಷ್ಕಲಂಕರಿದ್ದರಾಯಿತು. ಯಾಕೆ ? ಹೀಗೇಕೆ ಮುಖ ಕಪ್ಪು ಇಟ್ಟಿದೆ ? ಇಷ್ಟು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ತಮ್ಮನಿಗೆ ಅಪಘಾತದ ಮರಣ ಬಂದದ್ದು ನೋಡಿ ಕೆಟ್ಟೆನಿಸಿರಬೇಕು ನಿಮಗೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೇನು ಉಪಾಯ ? ಸ್ವಲ್ಪಿತ್ತು ಯಾರೂ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ

ಸಂಕತರಾಯನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಅಂದನು. “ ಇಂದೂ, ನೀಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು ಹೇಳುವದಿದೆ ಸತ್ಯವು ಒಂ.ಲ್ಲೊಂದು ದಿನ ಹೊರಗೆ ಬಿದ್ದೇ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ನಾನೇ ನಿನಗೆ ಕದ್ದದ್ದು ಹೇಳಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ ಹೇಳಲ್ವಾ ? ”

“ ಹೇಳಿ, ಹೇಳಿ ” ಅಂಜುತ್ತ ಅಂಜುತ್ತ ಅವಳು ಅಂದಳು

“ ಇಂದೂ, ನಿನ್ನ ಗಂಡನೂ ನಿರ್ದೋಷಿ ಇಲ್ಲ ಈ ಸಂಕತರಾಯನು ನಿಷ್ಪಾಪನಲ್ಲ ನಾನು ನಿನ್ನ ಕೂಡ ಆಗಬೇಕಾದ ನನ್ನ ಮದುವೆ ಮುಂದೂಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈ ಮಾತಿನ ನೆನಪು ನಿನಗಿರಬೇಕು. ನಾನು ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅವಳೊಡನೆ ನಾನು ಗುರು ರೀತಿಯಿಂದ ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದೆ. ಒಂದೂರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮನೆ ಬಾಡಿಗೆ ಕೊಡಿದ ಅಲ್ಲಿ ಅವಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಅವಳು ಬಡ ಕುಟುಂಬದವಳಿದ್ದಳು. ನಮ್ಮ ಮನೆತನ ದೊಡ್ಡದು. ನನ್ನ ತಂದೆ ಇದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಮಾತಿನ ಅರಿವು ನನಗಿತ್ತು. ಆ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯೆಂದು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುವ ಧೈರ್ಯ ನನಗಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜದ ಟೀಕೆಗೆ ನಾನು ಅಂಜಿದೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕನಿಷ್ಠ ಭೇದದ ಮೋಹಕ್ಕೆ ನಾನು ಒಳಗಾದೆ. ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ದೊಡ್ಡವನಿರುವವನೇ ದೊಡ್ಡವನು. ಅಂಥವನು ಎಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದರೇನು ? ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಗುಲಾಬಿ ಹೊವಿದ್ದರೂ, ಅದರ ಸುಗಂಧವು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ ಹಬ್ಬದೇ ಇರಲಾರದು ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಕಡೆಗೆ ನಾನು ಹೋಗಿದ್ದೆ ಅವಳಿಗೆ ಒಂದು ಹುಡುಗು ಹುಟ್ಟಿದಳು. ಆ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ನಾನು ಕರಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ನನಗೆ ಹಗಲೆಲ್ಲ

ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು, 'ಮನೆಗೆ ಎಂದು ಕರೆಮೊಯ್ಯುವಿ?' ನಾನು ಹೇಳತಿದ್ದೆ 'ಜೇಗ' ಎಂದು. ಕೊನೆಗೆ ಅವಳು ನಿರಾಶೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಆ ಮಗುವನ್ನು ಕರಕೊಂಡು, ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕಡೆ ಬರಲು ಹೊರಟಿರಬೇಕು. ಆ ದಿನದ ಮಾತು ನನ್ನ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿವೆಯೇ? ಕದಿಸೈದು ವರುಷದ ಹಿಂದಿನ ಮಾತು. ಮಾನಪ್ಪನ ಗುಡಿಸಲದ ಹತ್ತರ ಓರ್ವ ಅನಾಥ ಸ್ತ್ರೀಯು ಸತ್ತು ಬಿದ್ದಿದ್ದಳು. ಇಂದೂ, ಅವಳೇ ನನ್ನ ಪ್ರಥಮ ಪತ್ನಿ ಮತ್ತು ಮಾನಪ್ಪನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜೋಪಾನ ಹೊಂದಿ ಬೆಳೆಯುವ ಒಂಗಾರಿಯೇ ನನ್ನ ಮಗಳು. ನನ್ನ ಮೊದಲನೆಯ ಹೆಂಡತಿ ಉರಸೇರಿಯ ಮೇಲೆ ವಿಷಾ ತಿಂದು ಸತ್ತಿದ್ದಳು. ಗಂಡನ ಮಾನಹಾನಿ ಮಾಡುವದಕ್ಕಿಂತ ಸಾಯುವದು ಲೇಸೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದಳೇ? ತನ್ನಿಂದ ತನ್ನ ಗಡನಿಗೆ ಕುಂದೇ? ಮತ್ತೆ ಆ ಹುಡುಗಿ! ನಾನು ಮಾನಪ್ಪನಿಗೆ ಜೋಪಾನ ಮಾಡುವೆನೆಂದು ಅಂದೆ. ಆದರೆ ಅವನು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಆ ಹುಡುಗಿ ನನ್ನವಳು ಮತ್ತು ಆ ಮೃತ ಸ್ತ್ರೀ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಎಂದು ಒಪ್ಪುವ ಧೈರ್ಯ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿದೆ ನನ್ನ ಚರಿತ್ರೆ ಇಂದೂ ಈ ಸತ್ಯವನ್ನು ಹದಿಸೈದು ವರುಷ ನಿನ್ನಿಂದ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟೆ. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಪಾಪಿಗಂಡನಿಗೆ ಕ್ಷಮಿಸು ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆಯೇ ಇಂಥ ಶಕ್ತಿ? ಇಂದೂ." ಅಂದು ಗಂಡನು ತಲೆವಾಗಿ ಕೂತನು

ಇಂದೂ ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಈ ಮಾತು ಕೇಳುವಾಗ ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅವಳ ಮುಖ ಬದಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕೊನೆಗೆ ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಕರುಣೆ ಮಿಂಚಿತು. ಅವಳು ಗಂಡನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸಿದಳು ಇಬ್ಬರೂ ಶಾಂತರಾದರೂ ಯಾರೂ ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ.

"ಇಂದೂ, ಇನ್ನೂ ನನ್ನನ್ನು ನೀನು ಪ್ರೀತಿಸುವಿಯಾ? ನನ್ನ ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವಲ್ಲ? ನಿನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯು ವಿಶಾಲವಾಗಿದೆ. ನಾನು ನಿನಗೆ ಶರಣನಿದ್ದೇನೆ" ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಂದ. "ಇಷ್ಟು ವರುಷಗಳಾದ ಮೇಲೆಯಾದರೂ ನೀನು ಸತ್ಯವಿದ್ದದ್ದನ್ನು ನನ್ನಿದರು ಆಡಿದಿರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ದೊಡ್ಡದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ಎಂದಾದರೂ ಈ ಮಾತು ತಿಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಇರಲಿ ಆದದ್ದಾಯಿತು ನಾನು, ನೀನು ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ ನಿಮ್ಮನ್ನು

ಹೇಗೆ ತಿರಸ್ಕರಿಸಲಿ. ನೀವು ನನ್ನವರೇ ಅಲ್ಲವೇ ? ನಿಮ್ಮನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವ ದೆಂದರೆ ನನ್ನನ್ನೇ ನಾನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದಂತೆ. ಅದಿರಲಿ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾರು ನಿರ್ದೋಷಿಗಳಿದ್ದಾರೆ ? ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತವೆನಿಸಿದರೆ ಸಾಕು ಈ ಮಾತು ನನಗೆ ಮೊದಲೆ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ನಾನು ಬಂಗಾರಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತರುತ್ತಿದ್ದೆನಲ್ಲ ಅವಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಜೋಪಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅನಂದದ ಗಾಳಿ-ಯಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ದೇವರು ನಮಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆ ಸುಖ ನಮಗಿಲ್ಲ ಈ ಕೊರತೆ ತುಂಬಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ನಾನು ಅವಳಿಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೆ, ಎರಿಯುತ್ತಿದ್ದೆ, ನನ್ನ ಹತ್ತರ ಮಲಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಮಾತ್ಸಸುಖದ ಅನಂದವನ್ನು ಉಣ್ಣುತ್ತಿದ್ದೆ. ”

ಹೀಗೆಂದು ಅವಳು ಸುಮ್ಮನಾದಳು.

“ನಡೆ, ನಾವು ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಅವನಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಹೇಳುವ ಮತ್ತು ಬಂಗಾರಿಯನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕರಕೊಂಡು ಬರುವ. ಅವಳಿಗೂ ಎಲ್ಲ ಹೇಳಿದರೆ ಅವಳೂ ಬರುವಳು” ಸಂಪತ್ತರಾಯ ಅಂದನು.

“ ಹೋಗುವ ಅವನಲ್ಲಿ ” ಇಂದೂ ಅಂದಳು.

“ ಇವತ್ತು ರಾತ್ರಿ ಹೋಗುವ ” ಅನನು ಅಂದನು.

ಪ್ರಕರಣ ೮

ಬಂಗಾರಿ ಒಳ್ಳೆ ಅಂದಳು

ಬಂಗಾರಿ ಮತ್ತು ಮಾವು ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಕೂತಿದ್ದರು. ಗುಡಿಸಲ ದಲ್ಲಿ ದೀಪವಿತ್ತು.

“ಅಪ್ಪ, ಶಾಲೆ ಹೊತ್ತುಕೊಳ್ಳಿರಿ ಇವತ್ತು ಹೊರಗೆ ಚಳಿ ಅದೆ. ಹಾಕಲ್ಯಾ ಶಾಲೆ ನೈಮೇಲೆ ?” ಬಂಗಾರಿ ಅಂದಳು

“ನೀನು ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕ ದಿವಸ ಇವತ್ತಿನಷ್ಟೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಚಳಿ ಇತ್ತು, ನೀನು ತೀರ ಚಿಕ್ಕವಳಿದ್ದರೂ ಅಂಬೆಗಾಲಿಕ್ಕುತ್ತ ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದೆ. ನನ್ನ ಚಿಕ್ಕ ಬಂಗಾರಿಗೆ ಚಳಿ ತ್ರಾಸ ಆಗಲಿಲ್ಲ ನಾನಂತೂ ದೊಡ್ಡವ. ಆದರಾಗ ಇವತ್ತು ಅಷ್ಟು ಚಳಿಯೂ ಇಲ್ಲ ನನಗಷ್ಟಕ್ಕೇ ತ್ರಾಸಾದೀತು ?”

“ಅಪ್ಪ, ಇವತ್ತು ಬಂಗಾರ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಸಹ ಇದ್ದಿಲ್ಲ.”

“ನಿನ್ನ ಮದುವೆಗಾಗಿ ಬಂದಿತು ರಾಮೂನೂ ಬಡವ. ನಿನಗೆ ವಸ್ತ್ರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದು ನಿನಗೆ ವಸ್ತ್ರ ಸೇರತಾಪ್ತೇ ಇಲ್ಲ.”

“ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೂವು ಸೇರತಾವೆ. ಇನ್ನು ತೋಟ ಲಗು ಮಾಡೋದು. ನಮ್ಮ ಮದುವೆಗೆ ನಮ್ಮ ತೋಟದಾಗಿನ ಹೂವು. ಆ ಹೂವು ಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ತಾಯಿಯ ಉಸಿರಿನ ಸುಗಂಧ ಬರುವದು. ತಾಯಿಯ ಆಶೀರ್ವಾದ ಆ ಹೂವುಗಳ ಮುಖಾಂತರ ನನಗೆ ಸಿಗುವದು, ಅಲ್ಲ ಅಪ್ಪ ?” ಅವಳು ಎದೆ ತುಂಬಿ ಬಂದು ಅಂದಳು.

“ಹೌದು, ಮಗು ; ತಾಯಿಯ ಆಶೀರ್ವಾದಕ್ಕಿಂತ ಹಿಂದಾದ ಮಾತು ಯಾವದು ? ಸಾಯುವಾಗ ಸಹ ಅವಳು ತನ್ನ ಸೀರೆ ಹರದು ಅದನ್ನು ನಿನ್ನ ಸುತ್ತ ಸುತ್ತಿದಳು. ತನ್ನ ಪ್ರೇಮದಿಂದಲೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಆವರಿಸಿದಳು. ತಾಯಿ ಸತ್ತಳು. ಆದರೆ ಅವಳ ಪ್ರೀತಿ ಉಳಿಯಿತು. ಪ್ರೀತಿಗೆ

ಸಾವಿಲ್ಲ. ಪ್ರೀತಿಯ ನೆನಪು ಸಹ ನಮ್ಮನ್ನು ಮೋಷಿಸುತ್ತದೆ. ನಮಗೆ ನಿರಾಧಾರವೆಂದು ಅನಿಸುವದಿಲ್ಲ.” ಮಾನಪ್ಪ ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದ

“ ಅಪ್ಪಾ, ರಾಮೂನ ತಾಯಿಗೆ ಕೇಳಿದಿರಾ? ಅವಳು ಎಷ್ಟು ಕೋಮಲ ಸ್ವಭಾವದವಳು! ಅವತ್ತು ನನ್ನ ತಲೆ ನೋಯುತ್ತಿತ್ತು. ಕೂಡಲೆ ಅವಳು ತಿಕ್ಕಿದಳು. ನನ್ನ ಕೆಲಸ ಎಷ್ಟು ಮಾಡತಾರ ಅವರು. ”

“ ಸಾವ್ವ, ಮಹಾರಾಯಳು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡವ ನಸಿನವಳು ಅವಳು ನನಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಾರೆ ಧೈರ್ಯ ಹೇಳಿದ್ದಾಳೆ. ನೀ ಬೇಸೆಯಿಂದ ಬಿದ್ದರೆ ಅವಳು ಕೂಡಲೆ ಬರುವಳು ಔಷಧ ಕೊಡುವರು. ನಿನಗೆ ಎಷ್ಟೋಸಾರೆ ಎರೆದಿದ್ದಾಳೆ. ನಿನಗೆ ಬಂಗಾರಿ ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟದ್ದು ಅವಳ ಸೂಚನೆ. ಇಂಥ ಅತ್ತಿ ಸಿಗಬೇಕಾದರೆ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದ ಪುಣ್ಯ ಬೇಕು. ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಅವರ ಜೀವ ಬಳಕೆ. ರಾಮೂನಂತೆ ನೀನೂ ಅವರಿಗೆ ನೀ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕಾದಾಕೆ ” ಅವಳ ಕೂದಲ ಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸುತ್ತ ಮಾನಪ್ಪ ಕಂಡ.

ಹೀಗೆ ಗುಡಿಸಲದಲ್ಲಿ ಮಾತು ನಡೆದಿದ್ದವು. ಅತ್ತ ಸಂಪತರಾಯರು ಮತ್ತು ಇಂದೂ ಗುಡಿಸಲದತ್ತ ಹೊರಡಲು ಹೊರಬಿದ್ದರು ಕುದುರೆ ಗಾಡಿತಯಾರಾಗಿ ನಿಂತಿತ್ತು. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಕೂತರು ಇಂದೂನ ಕೈ ಸಂಪತರಾಯನ ಕೈಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಗಾಡಿ ಹೊರಟಿತು. ಕುದುರೆಯ ಖುರದ ಟಪ್, ಟಪ್ ಸಪ್ಪಳಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಯಾರ್ಯಾರೂ ಮನೆಯೊಳಿಗಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ನೋಡಿದರು. “ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲ, ಮನ್ಯಾಗ ಮನಸಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಇಲ್ಲ. ಹೊರಟಾರ ಆತು ಹವಾ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ” ಎಂದು ಜನ ಗುಣಗುಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಗುಡಿಸಲ ಹತ್ತರ ಗಾಡಿ ನಿಂತಿತು. ಬಂಗಾರಿ ಮತ್ತು ಮಾನಪ್ಪ ಇಬ್ಬರೂ ಅಚ್ಚರಿಗೊಂಡರು. ಯಾರ ಗಾಡಿ? ರಾತ್ರಿ ವೇಳೆ ಯಾರು ಬಂದರು? ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಬಂದಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಏನು ಯಾರಾದರೂ ಪ್ರವಾಸಿಕರೇ? ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಬಾಗಿಲ ಮೇಲೆ ಟಕ್ ಟಕ್ ಎಂಬ ಸಪ್ಪಳ ವಾಯಿತು. ಬಂಗಾರಿ ಬಾಗಿಲ ಹತ್ತರ ಬಂದು ‘ಯಾರವರು?’ ಅಂದಳು “ ನಾನು ಸಂಪತರಾಯ ” ಎಂದು ಉತ್ತರ ಬಂದಿತು.

ಬಂಗಾರಿ ಬೇಗನೆ ಬಾಗಿಲ ತೆಗೆದಳು. ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಸಂಪತರಾಯ, ಇಂದುಮತಿ! ಮುದುಕ ಎದ್ದ. ಬಂಗಾರಿ ಕೂಡಲಿಕ್ಕೆ ಕಂಬಳಿ ಹಾಸಿದಳು

ಮನ್ಯಾಗ ಒಂದು ಆರಾಮ ಖುರ್ಚಿ ಇತ್ತು. ಇನ್ನೊಂದು ಸಾದಾ ಖುರ್ಚಿ ಇತ್ತು. ಅಪೆರಡನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿದರು.

“ ಕೂಡರಿ. ” ಎಂದು ಮಾನಪ್ಪ ಅದರದಿಂದ ಅಂದ.

“ ನೀವೂ ಕೂಡರಿ. ಬಂಗಾರಿ, ನೀನೂ ಕೂಡು ” ಸಂಪತರಾಯರು ಅಂದರು. “ ಬಂಗಾರಿ, ಮಗೂ ಬಾಗಿಲ ಮುಂದೆ ಮಾಡು ” ಇಂದುಮತಿ ಅಂದಳು.

“ ಇವತ್ತೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಚಳಿ ಹೆಚ್ಚು ಅದೆ ” ಮಾನಪ್ಪ ಅಂದ.

“ ಗುಡಿಸಲದಾಗ ಅಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಸಿಸಿತಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಹೊತಕೊಳ್ಳಿ ಲಿಕ್ಕು ಬಹಳ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲ ಬಂಗಾರಿ ? ” ಸಂಪತರಾಯ ಕೇಳಿದ.

“ ನಾವು ಒಲೆಯೊಳಗೆ ಬೆಂಕಿ ಇಟ್ಟಿರತೇವಿ. ಅದರಿಂದ ಕಾವು ಇರತದೆ ಮತ್ತು ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪನ ಪ್ರೀತಿ ಕಾವು ಅದೆ. ಅವರು ನನ್ನ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸಿದರೆ ಸಾಕು, ನೈಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕಾವು ಬರತದೆ ” ಬಂಗಾರಿ ಅಂದಳು.

“ ಮತ್ತೆ, ನೀವು ನಡನಡುವೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡತೀರಿ. ಬಂಗಾರಿ ವಿಷಯ ಕೇಳತೀರಿ. ಆಕೆ ಸಲುವಾಗಿ ನಾನು ಹೊತಗೊಳ್ಳೊಡು ತಗೊಂಡೇನಿ. ನೀವು ಎಷ್ಟು ಉದಾರರರ! ಸಿರಿವಂತಿಕೆ ನಿಮಗೆ ಲೋಭಿಸುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಸಿರಿವಂತಿಕೆ ಜನರಿಗೆ ಶಾಸನವಿರದೆ ಆರ್ಥಿಕವಾದವಿದ್ದಂತೆ ಅದೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಬಂಗಾರಿ ಯಾರ ಮಗಳೋ ಎನ್ನೋ? ಒರ್ವ ಅನಾಥ ಸ್ತ್ರೀಯ ಮಗಳು. ಜನರು ಇಂಥವರನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನೀವು, ಅಂದು ಅವಳನ್ನು ಜೋಪಾನ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಹದಿನೈದು ವರುಷಗಳಾದರು ಆ ವಾತು. ಇನ್ನೂ ನನ್ನ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿದೆ. ಆಗ ನಾನು ಗಟ್ಟಿ ಮನಸು ಮಾಡಿ ಅಂದೆ “ ನಾನು ಯಾರಿಗೂ ಕವಳನ್ನು ಕೊಡುವದಿಲ್ಲ. ಅವಳು ನನ್ನ ಕಡೆ ಬಂದಳು, ನನ್ನ ವಳಾದಳು. ನೀವೂ ಒಳ್ಳೆದು ಅಂದಿರಿ ಮತ್ತು ನನಗೆ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿರಿ ಮತ್ತು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಅವಳ ವಿಷಯ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತೀರಿ. ದೊಡ್ಡವರು ನೀವು. ಬಂಗಾರಿನ್ನ ನೀವು ಒಯ್ದಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಅವಸ್ಥೆ ಏನಾಗತ್ತಿತ್ತೋ ಎನ್ನೋ? ಅವಳಿಂದ ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನಂದವು ಬಂದಿತು. ಈ ಹದಿನೈದು ವರುಷ ಎಷ್ಟು ಸುಖದಲ್ಲ ಕಳೆದೆ! ಮೊದಲಿನ

ಹದಿನೈದು ವರುಷ ಮತ್ತು ಈ ಹದಿನೈದು ವರುಷ ಎಷ್ಟು ಅಂತರ ! ಬಂಗಾರಿ ನನ್ನನ್ನು ಕೃತಾರ್ಥ ಮಾಡಿದಳು " ಮಾಸಪ್ಪ ಬಂಗಾರಿ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸಿ ಅಂದನು.

" ಹೌದು, ನಿಮ್ಮನ್ನು ಇಷ್ಟು ದಿನ ಕೃತಾರ್ಥ ಮಾಡಿದಳು. ಈಗ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೃತಾರ್ಥಮಾಡಲಿ. " ಸಂಸತರಾಯರು ಅಂದರು.

" ಅಂದರೇನು ? " ಮುದುಕ ಅಂಜುತ್ತ ಅಂದ.

" ಮಾಸಪ್ಪ ಇಷ್ಟು ರಾತ್ರಿ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಏಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ ಇದರ ಕಲ್ಪನೆ ನಮಗೆ ಇದೆಯೇ ? ಚಳಿ ಬಿದ್ದದ್ದು. ಬಂಗಾರಿಗೆ ಹೊತಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ನೋಡಲು ಬಂದಿರಬೇಕು. ಅಥವಾ ಅವಳಿಗೆ ಉಣ್ಣೆ ಹೊತಗೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ತಂದಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸಲು ಬಂದಿರಬೇಕು. "

" ನನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನು ಬಂಗಾರಿಗೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ ಹತ್ತಿ-
ಪ್ಪತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಸಹಾಯ ಎಷ್ಟು ದಿನ ಸಾಕಾಗುವದು ? ಒಂದು ಹೊತಕೊಳ್ಳುವದು ಕೊಟ್ಟರೆ ಎಷ್ಟು ದಿನ ಸಾಲುವದು ? ನಾನು ಬಂಗಾರಿ-
ಯನ್ನು ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅವಳು ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಬರಲಿ.
ಸುಂದರ ಕೋಮಲನಾದ ಹುಡುಗಿ. ಬೇಡ ಬಡತನದ ಚಳಿ ಅವಳಿಗೆ.
ಅಡವಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೂವು ಅರಳುತ್ತದೆ ಅದರ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಚಲಿಸಿ
ಅರಳುತ್ತದೆ. ತೋಟದಲ್ಲಿಯೆ ಮೊಗ್ಗೆಗಳು ದೊಡ್ಡವಿರುತ್ತವೆ ಅವಕ್ಕೆ
ಹೆಚ್ಚು ಸುಗಂಧ. ಯಾಕಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಅದರ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಚನ್ನಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ.
ಬಂಗಾರಿ ನೆಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಳೆದು ಬಾಳಲಿ. ಅವಳು ಕಲಿಯಲಿ. ನಾನು ಅವಳಿಗೆ
ಕಲಿಸಲು ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಇಡುವೆ. ಅದರಂತೆ ಕಲಿಯನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಶಿಕ್ಷಕ-
ರನ್ನು ಇಡುವೆ ಅವಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಪುಣಳಾಗಲಿ. ಇಷ್ಟು ದಿನ
ನೀವು ಅವಳನ್ನು ಜೋಪಾನ ಮಾಡಿದಿರಿ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಮಗೆ ಮಾಡಲು
ಆನುವು ಮಾಡಿಕೊಡಿರಿ. ಇಷ್ಟು ದಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಗುವಿನ ಅನಂದ ನೀವು
ಉಂಡಿರಿ. ಬಂಗಾರಿಗೆ ತಾಯಿತಂದೆಯಾದಿರಿ. ಈಗ ನಮಗೆ ತಾಯಿ ತಂದೆ
ಯಾಗಲು ಸಂಧಿಕೊಡಿರಿ. ನಮಗೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲ ಬಂಗಾರಿ ನಮ್ಮ

ಮಗಳಾಗಲಿ. ಸುಖದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಿ ನಾವು ಅವಳ ಮದುವೆ ಮಾಡುವೆವು. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅಭರಣಗಳನ್ನು ಕೊಡುವೆವು. ಮೊದಲನೆಯ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಕೊಡುವೆವು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಆಳುಗಳಿರುವವು. ಅರಸಿಯಂತೆ ನುಡಿಯಲಿ ಅವಳು. ಮಾನಸ್ಸು, ಹೀಗೆ ಬಿನ್ನರೇಕೆ ಆಗಿರಲಿ? ನಾನು ಹೇಳುವದರಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಆನಂದವಿಲ್ಲವೇ? ಬಂಗಾರ ಕೈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ ಸೋಲಬೇಕೆಂದು ನಿಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆ ಇದೆಯೋ? ಅವಳು ಸುಂದರ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಬಾರದೇ? ಬಂಗಾರ ಸುಖದಲ್ಲಿ ಬಾಳಬೇಕೆಂದು ನಿಮಗೆ ಅನಿಸುವದಿಲ್ಲವೇ? ” ಹೀಗೆಂದು ಸಂಪತ್ತರಾಯರು ಸುಮ್ಮನಾದರು. “ ಬಂಗಾರ, ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೀನು ಕೇಳಿದ್ದಿ. ನಿನ್ನ ಸುಖಕ್ಕೆ ನಾನೇಕೆ ಅಡ್ಡಬರಲಿ. ಬಡತನದ ಬೇಗೆಯು ನಿನಗೆ ಹತ್ತಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಗೆ ಇಚ್ಛಿಸಲಿ? ನನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ನಿನಗೇಕೆ ದುಃಖ? ನಾನೇನು ಒಬ್ಬನೇ ಇರುವೆ. ಒಬ್ಬನೇ ಇದ್ದೆ, ಒಬ್ಬನೇ ಇರುವೆ ನನಗಾಗಿ ನಿನಗೆ ಬೇಡ ಕಷ್ಟ ನೀನು ಅವರಲ್ಲಿ ಹೋಗತೀಯಾ? ನಾನು ಅಡ್ಡಬರುವದಿಲ್ಲ ನನ್ನ ಬಂಗಾರ ಎಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲಿ, ಸುಖದಿಂದ ಬಾಳಲಿ. ನನ್ನದೇನು? ಹಣ್ಣಾಗಿದ್ದೇನೆ ಯಾವಾಗ ಬೀಳುವೆನೋ ನಿಯಮವಿಲ್ಲ. ಏನು ಎರಡು ದಿನ ಬದುಕುವದದೆ, ಅವನ್ನು ಒಬ್ಬಂಟಿ ನಾಗಿ ಕಳೆಯುವೆ. ನೀನು ಈಗ ದೊಡ್ಡವಳಾಗಿರುವಿ. ನಿನಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ನೀನೇ ಹೇಳು. ಅವರು ಉದಾರರಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೋಗತೀಯಾ? ” ಮಾನಸ್ಸು ಕೇಳಿದ.

“ ಇಲ್ಲ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಲಿ. ಈ ಗುಡಿಸಲವೇ ನನ್ನ ಆರಮನೆ. ನನ್ನ ಸುಖಗಳೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ ಆವೆ. ನನ್ನ ಸೊಗಸಿನ ನೆನಪುಗಳೆಲ್ಲ ಈ ಗುಡಿಸಲದಲ್ಲಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದದ್ದು ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಕೆಲಸದ ಬೇಸರವಿಲ್ಲ ರಾಮೂ ದುಡಿಯತಾನೆ ದುಡಿಯುವದು ಕೆಳಮಟ್ಟದ್ದೆ? ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವನೇ ಮನುಷ್ಯ ದೇವರು ನನಗೆ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಕೈಕಾಲು ಕೊಟ್ಟಾನೆ, ಅವುಗಳ ಪೂಜೆ ಮಾಡಲ್ಪಾ? ಬೇಡ ನನಗೆ ಆಳು ಹೋಗು, ದಾಸಿಯರು. ಬೇಡ ಸುಂದರ ವಸ್ತ್ರ, ವಸ್ತ್ರ. ನಾಲ್ಕು ಹೂವು ಮುಡಿದರೆ ಸಾಕು. ಬೇಡ ನನಗೆ ಸಿರಿವಂತಿಕೆ ಅಪ್ಪಾ, ನಾನು ನಿನ್ನ ಹತ್ತಿರವೇ ಇರುವೆ ನೀವೆ ನನ್ನ ಸುಖ ” ಬಂಗಾರ ಅಂದಳು.

“ನಾನೇನು ನಿನಗೆ ಯಾರೂ ಅಲ್ಲವೇ ? ಬಂಗಾರಿ, ಕೇಳು. ಮಾನವನಿಗೆ ಸಾಕು ತಂದೆ. ನಿನ್ನ ಸಿಜವಾದ ತಂದೆ ನಿನ್ನಿದುರು ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ. ನಾನೇ ನಿನ್ನ ತಂದೆ. ನಾನೇ ನಿನಗೆ ಜನ್ಮಕೊಟ್ಟವನು. ಹದಿನೈದು ವರುಷದ ಹಿಂದೆ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಒಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅವರೆ ಅದಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಬಂದಿದೆ. ನಿನ್ನ ತಂದೆಯ ಕಡೆ ಬರಲು ಒಲ್ಲೇ ?” ಸಂಕತರಾಯರು ಭಾವನಾವಶರಾಗಿ ಅಂದರು.

ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿಯ ವಾತಾವರಣವು ಗಂಭೀರವಾಯಿತು. ಬಂಗಾರಿಯ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಂತವು. ಈಗ ಅವಳ ಕಣ್ಣಿನ ಬಣ್ಣ ಬದಲಾಯಿತು. ಅವು ಕಠೋರವಾದವು ಒಂದು ತರದ ಸಾತ್ವಿಕ ಸಂತಾಪದ ತೇಜವು ಅದರಲ್ಲಿ ಕಂಡಿತು. ಅವಳು ತನ್ನ ತುಟಿ ಬಿಗಿಹಿಡಿದಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೃದ್ಧಳಾದಳು. ಅದನೂ ಇನ್ನೂ ಮಾತು ಹೊರಬಿದ್ದಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಸಮ್ಮಿಶ್ರ ಭಾವನೆಯ ಸಾಗರವು ಉಕ್ಕೇರಿತ್ತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಇಂದುಮತಿ ಶಾಂತತನದಿಂದ ಅಂದಳು. “ಬಂಗಾರಿ ನೀನು ಕೇಳು. ನಿನ್ನ ಪಿತನ ಮಾತು ಕೇಳು ಅವನಿಗೆ ಸುಖವಾಗಬೇಕೆಂದು ನಡೆ. ಈಗ ಹದಿನೈದು ವರುಷ ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಉಸಿರುಗಟ್ಟಿದಂತೆ ಆಗಿರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚಿಸು ಎಷ್ಟು ಮಾನಸಿಕ ದುಃಖ ಯಾತನೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿರಬೇಕು ಅವರು ? ನೀನು ಅವರ ಮಗಳೆದ್ದರೂ ದೂರ ಇದ್ದಿ. ಎಲ್ಲ ಸಂಸತ್ತು ನಿನ್ನದಿದ್ದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಎಷ್ಟು ದುಃಖವಾಗುತ್ತಿರಬೇಕು ? ತಾವು ಇಲ್ಲಿ ಸುಖದಲ್ಲಿ ದ್ದೇನೆ, ಕ.ದುರೆ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುತ್ತೇನೆ ಅದರೆ ಅಲ್ಲಿ, ತನ್ನ ಮಗಳು ಬಡತನದ ಬೇಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಿರುಗಾಳಿಯ ವಿಚಾರದಿಂದ ನಿನ್ನ ಪಿತನಿಗೆ ಎನಾಗಿರಬೇಕು ? ಅದದ್ದಾಯಿತು. ಈಗ ನಿನ್ನ ಪಿತನ ಕಡೆ ನಡೆ. ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಶಾಂತಿ ಕೊಡು. ನಾನೂ ನಿನ್ನ ತಾಯಿಯಾಗಲಿ. ನನಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲ. ನೀನು ಸಿಜವಾಗಿ ನಮ್ಮವಳಾಗು. ಇಲ್ಲಿ ಅನಬೇಡ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅನಂದ ಬೀರು. ಹಾಡಲು, ಚಿತ್ರ ಬರೆಯಲು ಕಲಿ. ಕಲಾನಂತಳಾಗು. ದೊಡ್ಡ ಮನೆ, ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದೆ ಭಣಭಣವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ನೀ ಬಂದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶ ಬಂದಂತಾಗುವದು, ಸಂಗೀತ ಬಂದಂತಾಗುವದು, ಮಧುರ ವಾತಾವರಣವು ಹಬ್ಬುವದು. ನಮ್ಮ ಸಂಸಾರಕ್ಕೂ ಕಳೆ ನಿರುವದು. ಬಂಗಾರಿ

ಕೇಳು ನಮ್ಮ ಮಾತು, ಇಲ್ಲ ಅನಬೇಡ. ತಂದೆಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳು. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತಾಯಿತಂದೆ ದೇವರಿಂದಂತೆ. ನಿನ್ನ ತಾಯಿ ಸತ್ತಳು. ಆದರೆ ಸುದೈವದಿಂದ ತಂದೆ ಇದ್ದಾರೆ. ನಿನ್ನ ಇದ್ದಾರು ಕೂತಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟು ವರುಷಗಳ ತರುವಾಯ ನಿನಗೆ ತಂದೆ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದರೆಂದು ಅನಂದ ವೆನಿಸುವದಿಲ್ಲವೇ ? ನಿನ್ನ ಹೃದಯವು ಉಕ್ಕೇರಿ ಬರುವದಿಲ್ಲವೆ ? ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತಂದೆಯ ಮಾತು ಕೇಳದೆ ಯಾರದು ಕೇಳಬೇಕು ! ಹೌದು, ಮಾನಪ್ಪನ ಅಧಿಕಾರ ನಿನ್ನ ಮೇಲಿದೆ, ಆದರೆ ನಿನಗೆ ಜನ್ಮವೆತ್ತ ತಂದೆಯ ಅಧಿಕಾರ ಹೆಚ್ಚಲ್ಲವೇ ? ”

ಬಂಗಾರಿ ರೊಚ್ಚಿಗೆದ್ದು ಅವಳು “ ಜನ್ಮವೆತ್ತ ತಂದೆಗಿಂತ ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಸಿದವನೇ ಶ್ರೇಷ್ಠನು. ಸಿತನು ನನಗೆ ಜನ್ಮಕೊಟ್ಟನು. ಆದರೆ ನನ್ನನ್ನೂ ನನ್ನ ತಾಯಿಯನ್ನೂ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಪಾಡಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಹೋದನು. ಮಾನಪ್ಪನು ನನ್ನ ಪಾಲನ-ಪೋಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ. ಈಗ ಹದಿನೈದು ವರುಷ ಜೋಪಾನ ಮಾಡಿದರು. ನನಗೆ ಬೇಸೆ ಬಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕಳವಳ ನಾನು ಅವರ ಮೈಮೇಲೆ ಉಚ್ಚಿ ಹೊಯ್ದಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಅರಿವೆ ಅವರು ಒಗಿದರು. ನನಗೆ ಸೇವಕವೆಂದು ಅಡುಗೆ ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನನಗೆ ಓದುಬರಹ ಕಲಿಸಿದರು, ಕಥೆ ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ನನ್ನ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ನನ್ನ ದೇಹದ, ಮನಸಿನ, ಹೃದಯದ ವಿಕಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ನನ್ನ ಜೀವನದ ತೋಟವನ್ನು ಅರಳಿಸಿದರು. ಈಗ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಬಿಡಬೇಕೆ ? ಸಹಿ ಇದ್ದಾಗ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಕಿತ್ತಿ ಎರಡನೆ ಕಡೆಗೆ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಹತ್ತುವದು ಆದರೆ ಅದೇ ಗಿಡವಾದ ಮೇಲೆ ಕಿತ್ತಿ ಹಚ್ಚಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಸತ್ತು ಹೋಗುವದು. ನಾನು ಚಿಕ್ಕವಳಿದ್ದಾಗ, ಅನಾಥಳಿದ್ದಾಗ; ಅಂಬೆಗಾಲಿಕ್ಕುತ್ತ ಈ ಊರಿಗೆ ಬಂದೆ, ಆಗ ಏಕೆ ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಒಯ್ಯಲಿಲ್ಲ ? ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಸಿದ್ಧರಿದ್ದೀ; ಆದರೆ ಒಬ್ಬ ಅನಾಥ ಬಾಲಿಕೆಯೆಂದು ‘ ಇವಳು ನನ್ನ ಮಗಳು, ಮೃತ ಸ್ತ್ರೀಯು ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ’ ಎಂದು ನೀವು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಏಕೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ ? ಈ ಕುಡುಗಿ ನನ್ನ ಮಗಳೆಂದು ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಮಾನಪ್ಪ ಹುಟ್ಟಿ ತೊಡತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಹೇಳುವ ಫೈರ್ಯ ನಮಗೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಮಗುವಿಗೆ ನೀವು ಜನ್ಮ ಕೊಟ್ಟಿರಿ, ಅವಳು ನನ್ನವಳೆಂದು

ಹೇಳುವ ಧೈರ್ಯ ನಿಮಗಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ನಾಚಿಗೆ ಏಕೆ ಅನಿಸಿತು ? ನನ್ನ ತಾಯಿಗೆ ಹೆಂಡತಿಯೆಂದು ಏಕೆ ಕರೆಯಲಿಲ್ಲ ? ನಿಮ್ಮ ಆ ವಾಡೇದಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ನೀವು ಅವಳನ್ನು ಕರೆದು ತಂದಿದ್ದರೆ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಆಡತಿದ್ದೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ತಮ್ಮಂದಿರು ತಂಗಿಯರು ಆಗುತ್ತಿದ್ದರು ನಿಮ್ಮ ವಾಡೆ ಗೋಕುಲದಂತೆ ಮೆರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ನೀವು ನನ್ನ ತಾಯಿಯನ್ನು ಮೋಸಗೊಳಿಸಿದಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿ ಎಂದು ಹೇಳಲು ನಾಚಿದಿರಿ. ನಿಮ್ಮದು ದೊಡ್ಡ ಮನೆತನ. ನನ್ನ ತಾಯಿ ಬಡವಿ. ದುಡಿಯುವವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವಳು. ಅದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ನಾಚಿಗೆ. ಪ್ರೇಮಕ್ಕಿಂತ ಮನೆತನದ ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆಯ ಅಭಿಮಾನ ಹೆಚ್ಚು ನಿಮಗೆ. ಏನು ಮಾಡುವದು ಇಂಥ ಸಿರಿವಂತಿಕೆ ? ಸುಟ್ಟ ಬಿಡರಿ ಈ ಸಿರಿವಂತಿಕೆ. ಯಾವ ಸಿರಿವಂತಿಕೆಗೆ ಮಾನವ ಹೃದಯದ ಅರಿವಿಲ್ಲ, ಪ್ರೇಮ ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲ, ಅಂಥದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪೈ ಜಿಲೆ ಸಹ ಇಲ್ಲ ನಾನೇಕೆ ಇಂಥ ಸಿರಿವಂತಿಕೆ ಅನುಭವಿಸುವವಳಾಗಲಿ ? ನಾನೂ ಆ ಮೇಲೆ ಬರೀ ದುಡ್ಡಿಗೆ ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟು ಮಾನವತೆಯನ್ನು ಮರೆಯುವೆ ಆ ಮೇಲೆ ನಾನು ರಾಮೂನ ವ. ದುವೆಯಾಗಲು ಸಿದ್ಧವಾಗುವೆನೆ ? ”

“ ರಾಮೂನ ಕೂಡ ಮದುವೆ ? ಆ ಸಖಾ ರಾಮನ ಮಗನ ಕೂಡ ? ”
ಸಂಸಾರಾಯ ಅಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಆಂದ

“ ಹೌದು ರಾಮೂನೊಡನೆ ಮದುವೆ. ಅವನು ಬಡವ. ಅವನ ತಂದೆ ಬಡವ, ಆದರೆ ಮನಸು ದೊಡ್ಡದ್ದು. ಆ ರಾಮೂನ ಕೂಡ ನಾನು ಮದುವೆ ಯಾಗುವವಳಿದ್ದೇನೆ. ನೀವು ಈ ಮಾತಿಗೆ ಒಪ್ಪಬಹುದೇ ? ನಿಮಗೆ ಜೀಕು ದೊಡ್ಡ ಮನೆತನ. ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದು ಅಷ್ಟೆ ಸುಳ್ಳು ಜೊಳ್ಳು. ನಾನು ಬರೀ ದೊಡ್ಡ ಮನೆ ನೋಡಲ್ಯಾ ? ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಂಬ, ಜಂತಿ ನೋಡಲ್ಯಾ ? ಏನು ಬರೀ ಮೈಮೇಲೆ ಹಾಕಿದ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತ ಕೂಡಲಿ ? ಮಾನಪ್ಪ ಮೊದಲು ಬರೀ ಬಂಗಾರದ ನಾಣ್ಯ ಎಣಿಸುತ್ತ, ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ನುಡ್ಡಿದುತ್ತ ಕೂಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲವೇ ? ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಿತ್ತೇ ? ಸಮಾಧಾನವು ಮಾನವತೆಯಲ್ಲಿದೆ, ನಿರ್ಮಲವಾದ ಪ್ರೇಮದಲ್ಲಿದೆ. ಅದೇನು ಅಹಂಕಾರ, ದುಡ್ಡು, ಮನೆತನಗಳ ಗರ್ವದಲ್ಲಿದೆಯೆ ? ಸಿರಿವಂತರ ರಕ್ತ-

ನೇನು ಬೇರೆ ಇದೆಯೆ ? ಸತ್ತಮೇಲೆ ಅವರ ದೇಹದ ಬಂಗಾರವಾಗುತ್ತದೆಯೋ, ಮತ್ತು ಬಡವರು ಸತ್ತರೆ ಅವರದೇಹದ್ದು ಮಣ್ಣಾಗುತ್ತದೆಯೋ ? ಎಲ್ಲರೂ ಮಣ್ಣಿನ ಗೊಂಬೆ ಏತಕ್ಕಾದರೂ ಬೆಲೆ ಇದ್ದರೆ ಮಣ್ಣಿನ ಕೊಡದಲ್ಲಿರುವ ಮನಸಿಗೆ, ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ತುಂಬಿದ ಹೃದಯಕ್ಕೆ, ಉದಾರ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ. ಬೇಡ ನಿಮ್ಮ ಸಿರಿವಂತಿಕೆ ನನಗೆ. ಈ ಗುಡಿಸಲದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಎಲ್ಲ ಸುಖವಿದೆ. ಈ ಗುಡಿಸಲದಲ್ಲಿಯ ರೂಝೆ ನನಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿಯ ಸುಗ್ರಾಸ ಉಟಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದು. ಈ ಗುಡಿಸಲದಲ್ಲಿರುವ ಅಣುರೇಣುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿ ತುಂಬಿದೆ, ಕರ್ತವ್ಯದ ಪರಿಮಲ ಹಬ್ಬಿದೆ. ಈ ನನ್ನ ಸ್ವರ್ಗ ಬಿಟ್ಟು ನಾನು ಬರಲ್ವಾ ? ನಾನು ಇಲ್ಲೇ ಇರುವೆ. ನನ್ನ ಮಾನಪ್ಪ, ಅವನ ಹತ್ತಿರವೆ ಇರ ವೆ. ಅವರೇ ನನ್ನ ತಾಯಿತಂದೆ ಅವರದೇ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರ. ಮುಸ್ಲಿಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬರಲ್ವಾ ? ನಾ ಹೋದರೆ ಅವನಿಗೆ ಭಣಭಣವೆನಿಸುವದು. ನಾನು ಕೃತಘ್ನನಾಗಲ್ವಾ ? ಸ್ವಲ್ಪ ಎಲ್ಯಾರ ಹೊರಗ ಹೋದರೆ ಅವರ ಕಣ್ಣು ನನ್ನನ್ನು ಹುಡುಕಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತತಾವ. ಅವರಿಗೆ ಏನು ಅನಿಸಿತು ? ಮುಸ್ಲಿಮಲ್ಲಿ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಅಳಸಲ್ವಾ ? ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನವ ಉಳಿದವು, ಅವನ್ನು ಅವರು ದುಂಬದಲ್ಲಿ ಕಳೆಯಬೇಕೆ ? ಈಗ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಗಂಜು. ಈಗ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಅಡಿಗಿ ಮಾಡಿ ಹಾಕತೇನಿ. ಅವರಿಗೆ ಸೇರುವಂಥ ಸದಾರ್ಥ ತಯಾರ ಮಾಡತೇನಿ ಅವರಿಗೆ ಜಳಕಕ್ಕೆ ಬಿಸಿನೀರು ಕೊಡತೇನಿ ಅವರ ಹಸಿಗೆ ಹಾಸಿಕೊಡತೇನಿ ಭಕ್ತಿ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಅವರು ಕಾಲು ಒತ್ತುವೆನು. ರಾತ್ರಿ ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಕೂತು ಅವರಿಗೆ ಚಲೋ ಪುಸ್ತಕ ಓದಿ ತೋರಿಸುವೆ. ಅವರ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಅಡ್ಡಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕರೆಕೊಂಡು ಹೋಗುವೆ ಮಾನಪ್ಪನ ಉಳಿದ ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಸುಖದಿಂದ ಹೋಗಲಿ ಅವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಾನು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಹೋಗುವಂತಿಲ್ಲ.” ಹೀಗೆಂದು ಅವಳು ಮಾನಪ್ಪನ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಳು. ಮುದುಕನ ಕಣ್ಣೊಳಗಿಂದ ನೀರು ಸರಿಯುತ್ತಿತ್ತು.

“ ಬಂಗಾರ, ನಿನ್ನ ಮಾತು ಸತ್ಯವಿದೆ. ನೀನು ಇಲ್ಲೇ ಇರು. ನಿನ್ನ ತಂದೆಗೆ ವ್ಯಸಿಸು. ಅವನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಕಠೋರ ಭಾವ ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಬೇಡ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಮನುಷ್ಯರು. ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪು ಮಾಡುವವರು. ಇರಲಿ.

ಸುಖದಿಂದ ಬಾಳು. ಎಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ಸುಖದಿಂದ ಇರು. ನಾನೇನಾದರೂ ಕಳಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸು. ನನ್ನನ್ನು ಸರಕೀಯರೆಂದೂ ಭಾವಿಸಬೇಡ. ನಿನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಪಿತನಿಗಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ಥಳವಿರಲಿ. ಮಾನಪ್ಪನ ಉಳಿದ ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಸುಖದಿಂದ ಹೋಗಲಿ ನೀವಾರೂ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟಾಗಬೇಡಿ. ಕ್ಷಮಿಸಿ. ಬರತೇವಿ ಇನ್ನು ” ಇಂದುನುತಿ ಗಂಡನ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಅಂದಳು.

ಸಂಸಾರಾಯರು ಎದ್ದರು. ಹೆಂಡತಿ ಬಂಗಾರಿಯ ಕೈ ಹಿಡಿದಿದ್ದಳು ಅವಳು ಬಾಗಿಲ ಚಿಲಕವನ್ನು ತೆಗೆದಳು. ಹೊರಗೆ ಗಾಡಿ ಹೊಡೆಯುವವನು ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ. ಅವನು ಬಾಗಿಲ ಸಪ್ಪಳವನ್ನು ಕೇಳಿ ಎದ್ದನು. ಅವನು ನಾಚಿದನು ಅವನು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಎದ್ದು ನಿಂತನು ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತರು. ಮಾನಪ್ಪ, ಬಂಗಾರಿ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದರು ಕುದುರೆ ಗಾಡಿ ಹೊರಟಿತು ಚಬಕದ ಸಪ್ಪಳವಾಯಿತು. ರಾತ್ರಿಯ ಶಾಂತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಯ ಟಪ್, ಟಪ್ ದನಿ ತುಂಬಿತ್ತು. ಎಚ್ಚರಿದ್ದವರು ಅಂದರು. ‘ಯಜಮಾನರು ತಿರುಗಿದರು ಕಾಣಿಸತದೆ’ ಆ ಸಪ್ಪಳ ಕೇಳದಂತಾಯಿತು. ಬಂಗಾರಿ ಮಾನಪ್ಪ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಹೋದರು. ಬಂಗಾರಿ ಮಾನಪ್ಪನ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಳು. ಅವಳಿಗೆ ಕಣ್ಣೀರು ತಡೆಯುವದಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮಾನಪ್ಪನಿಗೂ ಅಳುವು ಬಂತು. ಸಾವಕಾಶ ಇಬ್ಬರ ಭಾವನೆಗಳ ಉಕ್ಕು ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ಮಾತನಾಡಲು ಅವಸರ ಮೊರೆಯಿತು.

“ ಅಪ್ಪಾ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಎಂಗೆ ಒಡುವದಿಲ್ಲ ”

“ ಹೌದು, ಮಗು ನೀನು ಒಳ್ಳೆಯವಳು. ”

ಪ್ರಕರಣ ೯

ಬಂಗಾರಿಯ ಮದುವೆ

ಮಾನಪ್ಪನ ಗುಡಿಸಲದ ಹತ್ತರ ತೋಟವು ತಯಾರಾಯಿತು ತೋಟಕ್ಕೆ ಸುತ್ತಲು ಗೋಡೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದೂ ಆಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾವಿ ತೋಡಿದರು. ಎದಕ್ಕೆ ನೀರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇತ್ತು. ತೋಟವು ಬಹಳ ಚನ್ನಾಗಿ ಯೇಚನೆ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿದರು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹೂವಿನ ಗಿಡಗಳ ಮಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನಗಳೊಳಗೆ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಹೂಗಳು ಆರಳಿದವು. ಹೂಬಳ್ಳಿಗಾಗಿ ಮಂಟಪಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರು. ಅವೂ ಮಂಟಪದ ಮೇಲೆ ಹೆಬ್ಬಿ ತುಂಬಾ ಹೂ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದವು. ತೋಟದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆ ಪವಿತ್ರ ಸ್ಥಳವಿತ್ತು. ಅದರ ಸುತ್ತಲು ಹೂವಿನ ಗಿಡಗಳಿದ್ದವು ನಡುವೆ ಹೆಚ್ಚಾಗದ ಆ ಸ್ಥಳ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತು ತೋಟ ಬಹಳ ಚಂದವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು.

ರಾಮನಿಗೆ ಬೇರೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದಾಗ ಅವನು ಬಂದು ತೋಟದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ನಸುಕು ಹರಿಯುವದೊಳಗಾಗಿ ಬಂದು ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ. ಎರಡನೆಯ ಕಡೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಮೊದಲು ಒಂದು ತಾಸು ದುಡಿದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಹೀಗೆ ಒಂದು ದಿನ ಅವನು ಕೆಲಸ ಮಾಡ ವಾಗ ಇನ್ನೂ ನಸುಕು ಹರಿಯುವ ಮೊದಲೇ ಬಂಗಾರಿ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಬಂದಳು. ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ರಾಮೂ ಹೂವಿನ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ನೀರು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದ.

“ ಇದೇನು ರಾಮು, ನೀ ಯಾವಾಗ ಬಂದಿ ? ”

“ ನೀನು ಬರುವ ಮೊದಲು. ಬಂಗಾರಿ ತೋಟ ಚಂದ ಇರಬೇಕಲ್ಲ ”

“ ಈ ತೋಟ ಏನು ಬಂಗಾರಿಯದೇ ? ರಾಮೂನದು ಅಲ್ಲವೇ ? ”

“ ಇಬ್ಬರದು. ”

“ ರಾಮು, ನೀನು ನನಗಾಗಿ ದಣಿಯುತ್ತಿ. ನನ್ನ ಮನಸಿನ ಇಚ್ಛೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ದುಡಿಯುತ್ತಿ. ಇಡೀ ದಿನ ಎರಡನೆ ಕಡೆ ದುಡಿದು ಮತ್ತೆ ಇಲ್ಲಿ ದುಡೀತಿರುವಿ ”

“ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಆದ ದಣಿವು ಇಲ್ಲಿ ಆರಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲೆ ನನಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ. ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸದಿಂದ ನನಗೆ ದಣಿವಾಗುವದಿಲ್ಲ, ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಸಾಹವೆನಿಸುತ್ತದೆ.”

“ ರಾಮೂ, ಆ ಜಾಗಾದ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗುವ, ಬರತೀ ? ”

“ ನಡೆ ”

ಇಬ್ಬರೂ ಆ ನಡುವಿದ್ದ ಜಾಗಾದ ಹತ್ತಿರ ಬಂದರು. ಬಂಗಾ ಕೈ ಮುಗಿದು ಸಿಂತಳು ರಾಮೂನೂ ಕೈಮುಗಿದ ಇಬ್ಬರೂ ತುಸು ಹೊತ್ತು ಸುಮ್ಮನೆ ಸಿಂತರು ಆ ಮೇಲೆ ಬಂಗಾರಿ ಅಂದಳು “ನಡೆ ಹೋಗುವ ಇನ್ನು.”

“ ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಬೇಕುತ ತರತರದ ಹೂಗಿಡಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಹೆಚ್ಚಾದ ಹುಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬೀಜ ಹಾಕತೇನಿ. ಅಂದರೆ ಹೂ ನೋಡಿ ಮನಸಿಗೆ ಆನಂದವಾಗಬೇಕು ”

“ ಇವತ್ತು ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲವೋ ? ”

“ ಹೌದು, ಹೋಗುವದಿದೆ. ”

“ ಹಾಗಾದರೆ ಇಲ್ಲಿ ರೊಟ್ಟಿ ತಿಂದು ಹೋಗು. ಈಗ ತಾಜಾ ರೊಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಕೊಡತೇನಿ. ಬರತೀ ? ”

“ ಇದನ್ನೇನು ನೀ ಮಾಡಿದ ರೊಟ್ಟಿನ ತಿನ್ನೋದ ಅದ ದಿನಾದಿನ. ”

“ ದಿನಾದಿನ ತಿನ್ನೋದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲ ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಂದು ನೋಡು ನನ್ನ ಪರೀಕ್ಷೆ ತಗೋ. ”

“ ಪರೀಕ್ಷೆ ಎಂದೋ ತಗೊಂಡೀನಿ. ನೀನು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸು. ”

“ ಎಷ್ಟನೇ ನಂಬರು ”

“ ಮೊದಲನೇ ನಂಬರು. ”

“ ಮತ್ತಾರದ್ಯಾರ ಪರೀಕ್ಷೆ ತಗೊಂಡಿದಿ ಎನು ? ”

“ ಇಲ್ಲ. ತುಂಟ ಇದ್ದಿ ನೋಡು ನೀನು ನಡೆ ಬೇಗ. ”

ಇಬ್ಬರು ಮನೆಗೆ ಬಂದರು ಮಾನಪ್ಪ ಕಾಸಿಕೋತ ಕೂತಿದ್ದ.

“ ಚಳ್ಳಾಗ ಯಾಕ ಇಷ್ಟು ಲಗು ಎದ್ದಿಯೇ ಬಂಗಾರಿ ? ಅವನು ಕೇಳಿದನು “ನಮಗೆಲ್ಲಿ ಚಲಿ. ಅಪ್ಪ” ನಕ್ಕೋತ ಅಂದಳು.

“ తోటిదాగ జోగిద్ది ఎను ? ”

“ హౌదు మత్తే ఈగ రామూగే రోట్టి మాడికొడతేని. తాజా రోట్టి తిందు కలసక్కు జోగతాన నింపు స్వల్పు బదిగాగిరి. ఒలే మేలే హంజు ఇడతేని. ”

మానప్ప దూర ఆద బంగారి హిట్టు తగొండళు. హంజెన మేలే రోట్టి బిత్తు, ఎడన రోట్టిగే హిట్టు జోకాగిత్తు.

“ రామూ స్వల్పు హిట్టు కేడతేయా ? ”

“ హం. ”

అవ హిట్టు హాకిద, ఆదర స్వల్పు జేట్టు హిట్టు బిత్తు.

“ ఇష్టాక, నోడద్యా ? నాల్కు రోట్టి ఆదవు. బహు హసివు ఆగేదేను ? ” బంగారి నక్కొత కేళిదళు.

“ నా ఒబ్బన తిన్నలి ఎను ? ” నింనూ నన్న కూడ తనబేకు. ఇబ్బరిగాగి ఈ హిట్టు. నింనూ బరే నన్నద జింతి మాడతి. ఆదర నా ఇబ్బర జింతి మాడతేని హౌదో ఆల్లొ ? ” అవను నక్కొ అందన. “ అప్ప, నింనూ, నమ్మ కూడ బసి బసి రోట్టి తింతిరేను ? నాను హంజెన మేలే బసి బసి ఝుణకానూ మాడతేని. నావు ఎల్లారూ తిన్నోణ ” బంగారి అందళు.

“ హం, తింతిని నిమ్మ కూడ. ముదకరిగే బేగద కూడలే తిన్నోడు నాజిగే. ఆదర బంగారి కూడ తిన్నోదరాగ అనంద ఆద. ” మానప్ప అంద రోట్టి ఆదవు. ఎల్లారూ రోట్టి తిన్నలిక్కు కూడరు. అష్టరాగ సాళవ్వు బందళు. “ ఇదేనూ రామూ ? కలసక్కు జోగిగొ హాంగ ఇల్లీను ? ఇల్లీ తినకొత కూతి ? మన్యగ రోట్టి మాడి ఇట్టిని ! ” అవళందళు.

“ ఇల్లీ తిందర ఎనాతు ? ” మానప్ప కేళిద.

“ నింనేను నమగ జోరగినవరల్ల మానప్ప ఆదర మన్యగ జోరబరదేను ? నా అల్లీ హది నోడికొత కూతే అల్ల బంగారి

ಮುಂಜ ನೆ ಎದ್ದ ಕೂದಲೆ ಇಷ್ಟಪ್ಪ ಕ ರೊಟ್ಟಿ ಬಡವಿ ? ” ಎಂದು ಅಚ್ಚು-
ದಿಂದ ಸಾಳವ್ವ ಅಂದಳು

“ ರಾಮಾನ ಕೂಡ ಆಡಲಿಕ್ಕೆ. ಅವಗ ಇಡೀ ದಿವಸ ಕೆಲಸ ಅವನ
ಕೂಡ ಆರಿಗೆ ಮಾತ ಡಲಿಕ್ಕೆ ವೇಳ್ಕಿನ ಸಿಗುವದಿಲ್ಲ. ಆದಕ ಇವತ್ತ
ಮುಂಜಾನೆ ಮಾತಾಡಿದರಾತು ಅಂದೆ ” ನಕ್ಕೋತ ಬಂಗಾರಿ ಅಂದಳು.

“ ಆಡಲಿಕ್ಕೆ ನೀವೇನು ಸಣ್ಣವರ ಈ ? ” ಸಾಳವ್ವ ಕೇಳಿದಳು.

“ ನಾನೇನು ದೊಡ್ಡವರಾದೇವೇನು ? ಬಂಗಾರಿ ಕೇಳಿದಳು.

“ ಇಲ್ಲೇನು ? ಇನ್ನ ನಿನ್ನ ಮದುವೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಬಂಗಾರಿ, ತಿಳೀತ?
ನೀ ಏನು ಸಣ್ಣಕಿ ಅಲ್ಲ ನಾಳೆ ಅತ್ತಿ ಮನೆಗೆ ಹೋದಿ ಅಂದರ ಸಣ್ಣಕಿ
ಅಂತ ತಳಕೊಂಡು ಹಾಂಗ್ಗ ಮುಕೊಂಡಿ. ಅತ್ತಿ ಮಾತಾಡ್ತಾಳು, ಸಿಟ್ಟು-
ದಾಳು ” ಸಾಳವ್ವ ಅಂದಳು.

“ ಹೊಡೆಯೊದಿಲ್ಲ ಹಾದಲ್ಲೊ ? ” ನಕ್ಕೋತ ಬಂಗಾರಿ ಕೇಳಿದಳು.

“ ಹೊಡೆದರೂ ಹೊಡೆದಾಳು ! ಕೆಲ ಕೆಲವು ಅತ್ತಿಂದೇರು
ಹಾಂಗೂ ಇರತಾರ ತಯಾರ ಇರು, ಬಂಗಾರಿ. ” ರಾಮು ಅಂದ.

“ ಅದೇನ ಇರಲಿ, ನಾ ಅನಕಾ ನನಗ ತಾಯಿಯಾಂಗ ನೋಡೋ
ಅಂಥ ಅತ್ತೀನ್ನ ಹುಡುಕತೇನಿ ನಾ ಚಳ್ಳಾಗ ಹೊರಗ ಹೊರಟೆರ, ಇನ್ನೂ
ಸಣ್ಣಕಿ ಇದ್ದೀದಿ, ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಕೊ ಅನ್ನುವಂಥ ಅತ್ತೀನ್ನ ಹುಡುಕ-
ತೇನಿ. ” ಬಂಗಾರಿ ಅಂದಳು.

“ ಇಂಥಾ ಅತ್ತಿ ಸಿಗಬೇಕಾರ ಪುಣ್ಯ ಬೇಕು ” ರಾಮು ಅಂದ.

“ ನನ್ನ ಪುಣ್ಯ ಹಾಂಗ್ಗನ ಅವ ! ನನ್ನದು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಮಾನ-
ಪ್ಪನ ಪುಣ್ಯ ಅವ. ನನ್ನ ತಾಯೀ ಆಶೀರ್ವಾದ ಅವ. ಅಲ್ಲೇನ ಅಪ್ಪ ? ”

“ ರಾಮು, ನಡೆ ಈಗ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೊತ್ತಾಯಿತು ” ಸಾಳವ್ವ ಅಂದಳು.
ರಾಮು ಹೊರಟ. ಬಂಗಾರಿ ಬಾಗಲದಾಗ ನಿಂತಿದ್ದಳು. ಅವ ಹೊರಳಿ
ನೋಡಿದ ಇನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದಳು. ರಾಮು ಕಾಣದಾಂಗ ಆಗೋತನಕ
ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತಳು ಮನ್ಯಾಗ ಸಾಳವ್ವ. ಮಾನಪ್ಪ ಇಬ್ಬರ ಇದ್ದರು. ಸಾಳವ್ವನೂ
ಹೊರಟಳು. ಮುದುಕ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ

“ ಸಾಳವ್ವ, ಒಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೂಡು ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತಾಡೋಣ ”

“ ಮನ್ಯಾಗ ಒಲಿ ಮೇಲೆ ಹಾಲ ಇಟ್ಟಿನಿ, ಉಕ್ಕಿ ಹೋದಿತು ”

“ ಬಂಗಾರಿಗೆ ಕಳಸೋಣ, ಆಕಿ ಕೆಳಗ ತಗದ ಇಡತಾಂ ”

“ ಒಳ್ಳೇದು, ಏ, ಬಂಗಾರಿ, ! ” ಅವಳು ಒದರಿದಳು.

“ ಏನ, ರಾವಾನ ತಾಯಿ ” ಅವಳು ಬಂದು ಕೇಳಿದಳು.

“ ನಮ್ಮ ಮನಿಗೆ ಹೋಗಿ ಒಲಿ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟ ಹಾಲು ಕೆಳಗೆ ತೆಗೆದು ಇಡು ಅದನ್ನ ಮುಚ್ಚಿ ಇಡು ರೊಟ್ಟಿನೂ ಹಾಂಗೆ ಕೊರಗ ಅವ. ಅದನ್ನೂ ಮುಚ್ಚಿಡು. ಮತ್ತ ಈಗ ಬರತೇನಿ ಅಂತ ನಮ್ಮ ಹಿರ್ರಾಗ ಹೇಳು ಬೇಕಾರ ಒಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಚಹಾ ಮಾಡಿಕೊಡು ಆವರಿಗೆ. ಇತಲಾಗ ಆವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದಮ್ಮ ಬರತದ. ಚಹಾ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರತದಲ್ಲ ? ” ಸಾಳವ್ವ ಕೇಳಿದಳು

“ ಬರತದ ಎಲ್ಲ ಮಾಡಿ ಬರತೇನಿ ಹೋಗತೇನಿ ಅಪ್ಪಾ. ” ಎಂದು ಅವಳು ಹೋದಳು. ಈಗ ಅವರಿಬ್ಬರೇ ಇದ್ದರು ಮನಸು ಬಿಚ್ಚಿ ಮಾತಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಇರಲಿಲ್ಲ.

“ ಏನದು ಮಾನಪ್ಪ ? ” ಸಾಳವ್ವ ಕೇಳಿದಳು.

“ ಬಂಗಾರಿ, ದೊಡ್ಡಾಕಿ ಆದಳು. ಆಕಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಬೇಕಲ್ಲ ? ”

“ ಹೌದು ಮಾಡಬೇಕು. ನಾನೂ ಮಾಡಿ ಬಿಡಿರಿ ಅಂತ ಹೇಳಾಕಿ ಇದ್ದೆ. ಆದರೆ ನಿಮಗ ಕೆಟ್ಟ ಅನಿಸಿತು ಅಂತ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಬಂಗಾರಿ ಅತ್ತಿ ಮನೆಗೆ ಹೋದರೆ ನೀವು ಒಬ್ಬರ ಆಗತೀರಿ ಅವಳನ್ನಗಲುವ ವಿಚಾರ ಸಹ ನಿಮಗ ಸಹನ ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆಕಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಲ್ಲನೂ ವೇಳ್ಯಾಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗಬೇಕು ಅಲ್ಲ ? ”

“ ಹೌದು. ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ನನ್ನ ಮನಸಿನ್ಯಾಗ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಬಂದದ. ಆದರೆ ನಾನು ಮುಸ್ತಿನವ ವರಾ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಲಿ ? ನಿಮಗ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ವರಾ ಅವ ಏನು ಎಲ್ಲಾರ ? ”

“ ಹಾಂಗೇನು ಈಗ ಕಣ್ಣು ಮುಂದ ಇಲ್ಲ ಆದರೆ ಬಂಗಾರಿಗೆ ಚಲೋ ವರ ನೋಡಬೇಕು ಬಡವರ ಮನ್ಯಾಗ ಏನು ಕೊಡೊದಿಲ್ಲ ಆಕಿಗೆ ? ”

ಈಗೇನು ನಿಮ್ಮ ಒಂಗಾರವೂ ಸಿಕ್ಕಿದ. ಈಗೇನು ನೀವು ಖರ್ಚು ಮಾಡೋ ಹಾಂಗ ಇದ್ದೀರಿ. ಬಂಗಾರಿಗೆ ಚಲೋ ಮನಿ ನೋಡಬೇಕು. ನಾಲ್ಕು ವಸ್ತು ಮೈಮೇಲೆ ಇರಬೇಕು. ಅದರ ಇಂಥ ವರ ನಮಗ ಹ್ಯಾಂಗ ಗೊತ್ತಾಗ ಬೇಕು ? ನಾವು ಬಡವರು. ಅಲ್ಲ ಮಾನಪ್ಪ ? ”

“ ಬಂಗಾರಿಗೆ ಗಂಡ ಚಲೋ ಸಿಕ್ಕಿರ ಸಾಕು, ನಮಗ ಜನರು ಚಲೋ ಬೇಕು. ಬಡವನೇತನ ಇದ್ದರೂ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ಮನಸಿನ ದೊಡ್ಡವನು ಇದ್ದವನು ಬೇಕು. ಬಂಗಾರಿಗೆ ನಾನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಜೋಪಾನ ಮಾಡಿದೆ. ಅಚ್ಚಾದಿಂದ ಮಾತಾಡತಾಳ. ಆಕೆಗೆ ಅಚ್ಚಾದಿಂದ ನೋಡವವರು ಬೇಕು. ದುಡ್ಡು ಏನು ತಿನ್ನೋದ ಅದ. ನಮ್ಮ ಬಂಗಾರಿಗೆ ? ವಸ್ತುದ್ದೇನು ಅಷ್ಟು ಇಚ್ಛಾ ಇಲ್ಲ. ಆಕೆಗೆ ಎರಡು ಹೂವು ಮುಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಇದ್ದರ ಸಾಕು ಅಂತಾಳ. ಇಂಥಾ ಮನಿ ನಿಮಗ ಗೊತ್ತದೇನು ? ಬಡವರಿದ್ದರೂ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ.”

“ ಒಳ್ಳೇದು, ನೋಡಿ ಹೇಳತೇನಿ. ”

“ ಈಗ ಹೇಳೋದು ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲ ? ”

“ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಹ್ಯಾಂಗ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರತದ, ಮಾನಪ್ಪ ”

“ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ ಇದ್ದರ ಹೇಳಿರಿ ”

“ ಅದು ಹ್ಯಾಂಗ ಹೇಳಲಿ ? ”

“ ಸಾಳವ್ವ, ನಾ ಒಂದು ಮಾತು ಕೇಳಲ್ಯಾ ? ”

“ ಕೇಳಿರಿ. ”

“ ನೀವ ನನ್ನ ಬಂಗಾರನ್ನು ಸೂಸಿ ಮಾಡಕೊತೀರಿ ? ನಿಮ್ಮ ರಾಮೂಗೆ ಬಂಗಾರನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಅಂತ ನನ್ನ ಮನಸಿನ್ಯಾಗ ಅದ. ಒಮ್ಮೆಲೆ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಧೈರ್ಯ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಕೇಳಬೇಕು, ಕೇಳಬೇಕು ಅಂತಿದ್ದೆ ಇವತ್ತು ಧೈರ್ಯ ಮಾಡೀನಿ. ಏನು ಅನ್ನೋದು ಹೇಳಿರಿ. ”

“ ಇದೆಂಥ ಮಾತು ಅಡಿದಿರಿ ನೀವು ? ”

“ ಇದೆಂಥ ಮಾತಲ್ಲ ಏನಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿ ಕೇಳತೇನಿ. ನನಗೆ ಅಂಜಿಕೆ ಅನಿಸೋದು ಒಂದ ಅಂದಂದರ ಬಂಗಾರಿ ಯಾರ ಮಗಳೋ ಏನೋ

ಎಂಬ ಸಂಶಯ ನಿಮ್ಮ ಮನಸಿನ್ಯಾಗ ಬಂದೀತು ಅನ್ನೋಮ. ಅವಳು ಒಬ್ಬ ಅನಾಥ ಸ್ತ್ರೀಯ ವ ಗಳು. ಅವಳ ತಾಯಿತಂದೆಯರದು ಪತ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಈ ಮಾತು ನಿಮ್ಮ ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಬರಬಹುದೆಂದು ನನಗೆ ಅಂಜಿಕೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಧೈರ್ಯ ಕಾಲತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಸಾಳವ್ವ, ನಿಮ್ಮ ಮನಸಿನ್ಯಾಗ ಇಂಥಾಪೇನು ಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಅಂತ ಅನಸತದ. ನಿಮ್ಮ ಮನಸು ದೊಡ್ಡದು, ನಿಮ್ಮ ಹೃದಯ ಉದಾರ. ಹಾಂಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರ ನೀವು ಬಂಗಾರಿಗೆ ಕೈನು ಹಚ್ಚತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಆಗೇ ಹೆಳ್ಳೂ ಹಾಕತಿದ್ದಿಲ್ಲ, ಎರೀತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆಕೆಗೆ ಉಗಟಕ್ಕ ಕರಿಯುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರಿ ಹಾಲ ತಳಗ ಇತಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದಿರಿ, ರೊಟ್ಟಿ ಮುಚ್ಚಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಗಂಡಗ ಚಣಾ ಮಾಡಿ ಕೊಡು ಅಂತ ಹೇಳಿದಿರಿ. ನೀವೇನು ಬಂಗಾರಿಗೆ ಕೇಳು ಎಂದ ಭಾವಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದೆಲ್ಲ ಮಾಡೋದು ಬ್ಯಾರೆ, ನಾಳೆ ಆಕೆನ್ನ ಸೊಸಿ ಅಂತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋದು ಬ್ಯಾರೆ ಜಗತ್ತು ಟೀಕಿಸಬಹುದು ಬಳಗದವರು ಹೆಸರು ಇಡಬಹುದು ಇದೆಲ್ಲ ನೋಡಬೇಕಾಗತದ ಆದರ ನೀವೆಲ್ಲ ಈ ಮಾತಿಗೆ ಅಷ್ಟ ಮಹತ್ವ ಕೊಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಅಂತ ಅನಸತದ. ಹೇಳಿರಿ, ನಿಮಗೆ ಅನಿಸಿದ್ದನ್ನ ಹೇಳಿರಿ ರಾಮೂ, ಬಂಗಾರಿ ಇಬ್ಬರೂ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಯೋಗ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಪರಸ್ಪರರನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಸಂಸಾರ ಸುಖದ್ದಾಗ.ವದು ನಿಮ್ಮಂಥ ಅತ್ತಿ ಸಿಗಬೇಕಾರ ಪುಣ್ಯ ಬೇಕು ಈ ಮುದುಕನ ಕನಸು ಖರೇ ಮಾಡ್ತಿ. ನನ್ನ ಮನಸಿನ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದ ಬಹುದಿನದ ವಿಚಾರ ಪೂವೈಸಿರಿ ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಾಗ ಅದ ಎಲ್ಲ ರಾಮೂನ ಅಷ್ಟ ತಯಾರಾಗತಾನ, ನೀವು ತಯಾರಿದ್ದರ ಸಾಕು, ಸಾಳವ್ವ

“ ಮಾನಪ್ಪ ಬಂಗಾರಿಯ ಜಾತಿ, ಹುಟ್ಟು ಇವೆಂದೂ ನನ್ನ ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಿಲ್ಲ ರಾಮೂ ಇದ್ದಾಂಗ, ಆಕೆ ನನಗೆ ಖರೇ ಹೇಳಲಿ ಏನು ? ನನ್ನ ಮನಸಿನ್ಯಾಗ ಈ ವಿಚಾರ ಬಹಳ ದಿವಸದಿಂದ ಅದ.ಅವರು ಆಡುವಾಗ ಎಷ್ಟೋ ಸಾರೆ ಇಕೆನ್ನ ಸೊಸಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅಂತ ವಿಚಾರ ನನ್ನ ಮನಸಿನ್ಯಾಗ ಬರತಿದ್ದವು. ಅವರು ಸಣ್ಣವರಿದ್ದಾಗ ಆಡತಿದ್ದರು. ಬಂಗಾರಿ ಸುಳಸುಳ್ಳರೊಟ್ಟಿ ಬಡಿಸಬೇಕು. ಒಂದುದಿನ ರಾಮೂನ ಸಂಸಾರ ಇಕೆ ನಡಿಸಿ ಅವಗ ಬರೇ ರೊಟ್ಟಿ ನೀಡಬಹುದು, ಅಂತ ಅನಕೊತ್ತಿದ್ದೆ ಆಗಲೆ ನಾ

ಬಂದೆ, ಬಂಗಾರಿ ರೊಟ್ಟಿ ನೀಡತಿದ್ದಳು. ಅದನ್ನ ನೋಡಿ ಎಷ್ಟು ವಿಚಾರ ಮನಸಿನಾಗ ಬಂದವು. ಎದೆ ತುಂಬಿ ಬಂತು. ಇಬ್ಬರ ಮದುವೆ ಆಗಿದ್ದೋ ಎನ್ನೋ ಅನಿಸಿತು. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಬಂಗಾರದ ನಾಣ್ಯ ಸಿಕ್ಕ ದಿವಸ ನನಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಟ್ಟಿಸಿತು. ಈಗ ಏನು ಮಾನಪ್ಪ ಶ್ರೀಮಂತ ಆದರು. ಇನ್ನೇನು ಬಂಗಾರಿ ಮದುವೆ ಒಳಿ ಜೋರಲೆ ಮಾಡತಾರ ದೊಡ್ಡ ಮನೆತನ ನೋಡ- ತಾರ ನಾ ಹ್ಯಾಂಗ ಬಂಗಾರಿ ಸೊಸಿಯಾಗಲಿ ಅಂತ ಕೇಳಲಿ? ನಾವು ಬಡವರು. ನಮಗ್ಗಾಂಗೆ ವಸ್ತ್ರ, ಹೊಸ ಚಲೋ ಚಲೋ ಅರಿವಿ ಹ ಕೊಡು ಸಾಧ್ಯ? ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಹುರುಕಬರಕ ಅರಿವೆ ಎತ್ತು ರೊಟ್ಟಿ, ಕೆಲಸಕ್ಕ ಅಳಿಲ್ಲ. ನಾ ಹ್ಯಾಂಗ ಕೇಳಲಿ? ನಾನು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟಿದೆ. ನನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಚಲೋ ಹೆಣತಿ ಸಿಗಬೇಕೆಂಬ ಸ್ವಾರ್ಥ ನನಗ್ಯಾಕ? ಬಂಗಾರಿ ಚಲೋ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಬೀಳಲಿ ಅಂದೆ. ಅವಳೇಕೆ ದುಡಿಯಬೇಕು? ಆಕೆ ಕೈ ಮುಸರಿ ಯಾಕ ತಿಕ್ಕಬೇಕು, ಅರಿವಿ ಯಾಕ ಒಗೆಯಬೇಕು? ಮಾನಪ್ಪನಿಗೆ ರೊಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕದ. ಚಲೋ ಆತು. ಬಂಗಾರಿ ಭಾಗ್ಯ ಚಲೋದು ನನಗ ಆನಂದ ಆಗೋದು ಒಟ್ಟು ದುಃಖ ಆಯಿತು. ನನಗ ನಾಚಿಗೆ ಬಂತು. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಇಂಥ ಸ್ವಾರ್ಥವುಳ್ಳ ವಿಚಾರ ಬರಬಾರದು ಅಂದುಕೊಂಡೆ. ಮಾನಪ್ಪ ನೀವು ನಿಜವಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಮೂಗ ಬಂಗಾರಿ ಕೊಡಬೇಕು ಅಂತೀರಿ ? ”

“ ನಿಜವಾಗಿ, ಬಂಗಾರಿ ತಾಯಿ ಅಣಿಯಂದರೆ ನಿಜವಾಗಿ. ಮದುವೆ ಯಂಥ ಪವಿತ್ರ ಮಾತು. ನಾನು ಚೇಷ್ಟೆ ಮಾಡುವದು ಸಾಧ್ಯವೇ ? ” ಹಾಗಾದರೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಯಿತಲ್ಲ ? ”

“ ನಿಮ್ಮ ಮನಸಿದ್ದರೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಯಿತು. ನಾನೇನು ಇಲ್ಲ ಅನ್ನುವ ದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ರಾಮೂನ ಭಾಗ್ಯ. ನನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದ ಪುಣ್ಯ ಅಂತ ಇಂಥ ಸೊಸಿ ಸಿಗತಾಳ. ”

“ ಹಾಂಗಾರ ಸಕ್ಕರಿ ತಿಂದು, ಬಾಯಿ ಸವಿಯಾಗಲಿ. ”

“ ಎಲ್ಲೆದ ಸಕ್ಕರಿ. ”

“ ಸಕ್ಕರಿ ಯಾತಕ್ಕ ? ” ಬಂಗಾರಿ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಬಂದು ಕೇಳಿದಳು.

“ ನೀ ಬಂದಿ ಏನು ? ರಾಮನ ತಾಯಿಗೆ ಸಕ್ಕರಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಾಯಿ ಸೀ ಮಾಡು. ” ಮಾನಪ್ಪ ಅಂದ.

“ ಕಹಿ ಯಾತರ್ಲೆ ಆಯಿತು ? ತಗೊಳ್ಳರಿ ಸಕ್ಕರಿ. ” ಬಂಗಾರಿ ಸಕ್ಕರಿ ಕೊಟ್ಟಳು.

“ ನೀನೂ ತಿನ್ನು. ಮಾನಪ್ಪನವರಿಗೂ ಕೊಡು. ”

“ ಇದೇಕೆ ಸಕ್ಕರಿ ? ”

“ ಅದು ನಿನಗೆ ಹಿಂದಾಗಡೆ ತಿಳಿತದ. ಹೋಗತೇನಿ. ”

ಸಾಕವ್ವ ಹೋದಳು. ಮಾನಪ್ಪ ಬಂಗಾರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಹೇಳಿದ. ಅವಳಿಗೆ ಆನಂದವಾಯಿತು ಅವಳು ಕುಣಿದಳು. ಮುಖ ಅರಳಿತು. ಕಣ್ಣು ಎಷ್ಟು ಸುಂದರ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು !

ಸಂಜೆಯಾಯಿತು. ರಾಮು ಇನ್ನು ಕೆಲಸದ ಮೇಲಿಂದ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಬಂಗಾರಿ ಅವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ರಾಮು ಕಾಣಲಿಲ್ಲೆಂದು ಕೆಟ್ಟನಿಸಿತು. ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗ್ಯಾನ ರಾಮೂ ? ತೋಟದಾಗ ಹೋಗ್ಯಾನ ಏನು ? ಆದರೆ ಮನೆಗೆ ಬರದ ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗತಾನ ? ನನ್ನ ಕರೆದು ಆ ಮೇಲೆ ಹೋಗತಾನ. ಇವತ್ತು ಒಬ್ಬನ ಹೋದನೇನು ? ಬಂಗಾರಿ ಮತ್ತೆ ತಿರುಗಿ ಹೋದಳು. ತೋಟದ ಕಡೆ ಹೋದಳು ರಾಮೂ ನೀರ ಹಾಕತಿದ್ದ ಅವಳೂ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದಳು. ಅವಳು ಕೆಲವು ಕೂ ಹರಕೊಂಡಳು.

“ ನಡೆ ರಾಮೂ, ನನ್ನ ತಾಯಿ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ. ”

“ ನಡೆ. ”

ಇಬ್ಬರೂ ಆ ಪವಿತ್ರ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋದರು ಮಂದಗಾಳಿಯು ಬೀಸುತ್ತಿತ್ತು. ಗಿಡಗಳು ಅತ್ತಿತ್ತ ತೂಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ತೆರೆತೆರೆದ ಬಣ್ಣಗಳು ತೋರುತ್ತಿದ್ದವು “ ರಾಮೂ, ನೀ ಹೀಂಗ್ಯಾಕ ಇದ್ದಿ ಇವತ್ತು ? ”

“ ಹಾಂಗಾರ ಹ್ಯಾಂಗ ಇರಬೇಕು ? ”

“ ಆನಂದದಿಂದ ಇರಬೇಕು, ನಗಬೇಕು, ನನ್ನನ್ನು ನಗಿಸಬೇಕು. ”

“ ಬಂಗಾರಿ, ಈ ತೋಟ ನಾವ ಅರಳಿಸಿದೆವಲ್ಲ ? ”

“ ಹೌದು, ಎಷ್ಟು ಚಂದ ಕಾಣಸತದ. ”

“ ಆದರೆ ಈ ರಾಮೂನ ಜೀವನದ ತೋಟ ಅರಳುವದೆಂದು ?
ಎಷ್ಟು ದಿನ ಹಾದಿ ಕಾಯಬೇಕು ! ”

“ ರಾಮೂ ! ”

“ ಏನು ? ”

“ ಹೇಳಲ್ಯಾ ? ನಮ್ಮ ಮದುವೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಯಿತು. ಇವತ್ತು ನಿನ್ನ ತಾಯಿ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪ ನಿಶ್ಚಯ ಹಾಕಿದರು ಸಕ್ಕರಿ ಹಂಚಿ ಆಯಿತು. ಇದು ನೋಡು ನಿನಗಾಗಿ ಸಕ್ಕರಿ ತಂದೇನಿ. ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ನೀ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ತಗೋ ಈ ಸಕ್ಕರಿ ಮತ್ತು ಬಾಯಿ ಸೀಮಾಡು. ಇನ್ನೇನು ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ತೋಟ ಅರಳುವದು ಸಿಟ್ಟಾಗಬೇಡ ತಗೊ. ”

“ ನೀನ ಬಾಯಾಗ ಹಾಕು. ”

“ ಒಳ್ಳೇದು. ”

ಬಂಗಾರಿ ರಾಮೂನ ಬಾಯಾಗ ಸಕ್ಕರಿ ಹಾಕಿದಳು ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಅಸಾರವಾದ ಆನಂದವಾಯಿತು. ಅವಳ ಕೈ ಅವನು ಹಿಡಿದಿದ್ದ. ಇಬ್ಬರು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರು.

“ ರಾಮೂ, ನನ್ನ ತಾಯಿ ಪೂಜಾ ಮಾಡೋಣು. ”

“ ನಡೆ. ”

ಇಬ್ಬರೂ ಆ ಪವಿತ್ರ ಸ್ಥಳದ ಮೇಲೆ ಹೂವು ಇಟ್ಟರು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದರು.

“ ಅವ್ವಾ, ನಮಗೆ ಆಶೀರ್ವಾದ ಕೊಡು. ನಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿ ಅಭಂಗವಿರಲಿ. ”
ಇಬ್ಬರೂ ಹೊರಟರು ರಾಮು ಒಂದು ಹೂವು ತೆಗೆದು ಬಂಗಾರಿಯ ಹೆರಳಲ್ಲಿ ಚುಚ್ಚಿದನು. ಅವನು ಒಂದು ಹೂವು ತೆಗೆದು ಅವನ ಕಿವಿಯ ಮೇಲಿಟ್ಟಳು ಇಬ್ಬರೂ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು, ತಮ್ಮ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ತುಂಬಿದ ತಮ್ಮ ಹೃದಯಗಳನ್ನು, ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನೇ ಅರ್ಪಿಸಿದರು.

ಬಂಗಾರಿ-ರಾಮೂನ ಮದುವೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಯಿತು. ರಾಯಗಾವ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಸುದ್ದಿ ಹಬ್ಬಿತು. ರಾಮೂನ ಭಾಗ್ಯ ದೊಡ್ಡದು ಅದರು ಎಲ್ಲರೂ ಸಂಸತರಾಯ ಮತ್ತು ಇಂದುಮತಿಯವರ ಕಿವಿಗೂ ಈ ಮಾತು ಮುಟ್ಟಿತು.

ಅವರು ಮಾನಪ್ಪನ ಮನೆಗೆ ಬಂದರು. ಬಂಗಾರಿ ಅವರನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡಳು.

“ ಬಂಗಾರಿ ನಿನ್ನ ಮದುವೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಯಿತಲ್ಲವೇ ? ” ಇಂದುಮತಿ ಕೇಳಿದಳು.

“ ಹೌದು, ರಾಮುನೊಡನೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದೆ. ” ಮಾನಪ್ಪ ಅಂದ

“ ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ನಾಚಿತಿ ಬಂಗಾರಿ ? ಬಾ, ನನ್ನ ಹತ್ತರ ಬಾ. ” ಸಂಪತರಾಯ ಕರೆದರು. ಅವಳು ಅವರ ಹತ್ತರ ಹೋದಳು. ಅವರು ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸಿದರು. ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸಿದರು

“ ಮಾನಪ್ಪ, ನನ್ನದೊಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಇದೆ. ನೀವು ಅದನ್ನು ಕೇಳಲೇ ಬೇಕು. ಈ ಮದುವೆಯ ಎರಡೂ ಕಡೆ ಖರ್ಚು ನಾನೇ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನು. ಈ ಮದುವೆ ನಾನು ಮಾಡಿಕೊಡುವೆನು. ಈಗಾದರೂ ಈ ನಿರಾಶ ಪಿತೃಹೃದಯದ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ನೀವು ಸೂರೈಸುವಿರಾ ? ಬಂಗಾರಿ ಇಲ್ಲ ಅನಬೇಡ. ಕಠೋರಗಳಾಬೇಡ ” ಸಂಪತರಾಯರು ನಡುಗುವ ದನಿಯಿಂದ ಅಂದರು.

“ ನಿಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ಆಗಲಿ ” ಮಾನಪ್ಪ ಅಂದ.

“ ನಿನ್ನ ಅಂಬೋಣ ಏನಿದೆ ಬಂಗಾರಿ ? ” ಸಂಪತರಾಯರು ಕೇಳಿದರು

“ ನನ್ನ ವಿರೋಧವಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಕೃಪದಯದ ಅರಿವು ನನಗಿದೆ. ಅದರ ದುಃಖ ನನಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ನೀವೂ ನನ್ನವರೇ. ಮಾನಪ್ಪನು ನನ್ನವನೇ. ” ಬಂಗಾರಿ ಅಂದಳು.

ಸಂಪತರಾಯ ಇಂದುಮತಿಯರಿಗೆ ಅನಂದವಾಯಿತು. ಮುಹೂರ್ತವು ನಿಶ್ಚಯಿಸಲಾಯಿತು. ಬಹು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಮದುವೆಯಾಯಿತು. ಊರಿಗೆಲ್ಲ ಊಟ. ಎಲ್ಲರೂ ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಬಂಗಾರಿ ರಾಮೂ ಸಂಪತರಾಯ ಇಂದುಮತಿಯವರ ಕಾಲು ಬಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಿದರು. ಮಾನಪ್ಪ ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡ. ಸಾಳವ್ವ ಸಖಾರಾಮ ವಧೂವರರನ್ನು ಹರಿಸಿದರು. ‘ಬಂಗಾರಿ, ಈ ಊರಲ್ಲಿ

ಮುಷ್ಟಿನ ಧೋಂಡಪ್ಪ ಇದ್ದಾನ, ಅವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿಬರಿ. ಈ ಊರೊಳಗೆ ಅವರು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹಿರಿಯರು. ಅವರಿಗೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿ ಆನಂದವಾಗುವದು' ಸಖಾರಾಮ ಎಂದನು

ವಧೂವರರಿಬ್ಬರೂ ಧೋಂಡಪ್ಪನಲ್ಲಿ ಹೋದರು ಅವರು ಬಾಗಿಲದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಅವರ ಕಾಲಬಿದ್ದರು ಅವರು ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಿ ಅಂದರು, "ರಾಮಾನ ಅಪ್ಪಗ ಈ ಮದುವೆ ಆಗತದ ಎಂದೋ ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಮುದುಕನ ಮಾತು ಹುಸಿಕೋದಾನ' ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ಮಸಗಾದರೂ ದೂರಂದ ಕಾಣಿಸತದ. ನಗತೀರೇನು? ಸಖದಿಂದ ಬಾಳುವೆ ಮಾಡಿರಿ ಹಿರಿಯರ ಮಾನ ಕಾಯಿರಿ. ಸೇವೆ ಮಾಡಿರಿ ತಿಳಿಯಿತೇ?"

ರಾಮು-ಬಂಗಾರಿ ತೋಟಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ತಾಯಿಯ ಪವಿತ್ರ ಸ್ಥಳದ ಹತ್ತಿರ ನಿಂತರು. ಆ ಸ್ಥಳದ ಮೇಲೆ ಹೂವಿಟ್ಟು ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡಿದರು.

"ತಾಯೀ ನಮಗೆ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡು" ಇಬ್ಬರೂ ಅಂದರು.

"ಬಂಗಾರಿಯ ತಾಯೀ ನನಗೂ ಕ್ಷಮಿಸು." ಸಂಪತರಾಯನು ಅಂದರು. ಅವರು ಸಪ್ಪಳಿಲ್ಲದೆ ಹಿಂದೆ ಬಂದು ನಿಂತಿದ್ದರು ಅವರಿಗೆ ಕಣ್ಣೀರು ಬಂದವು ಅವರೂ ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡಿದರು.

"ರಾಮ, ಬಂಗಾರಿ ನಾನು ಹೊರಗಿನವನೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಡಿರಿ ನನ್ನ ತೋಟದಲ್ಲಿಯ ಹೂವು, ಹಣ್ಣು, ಎಲ್ಲವೂ ನಿಮ್ಮವೇ ಇವೆ ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದ್ದದ್ದೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮದೇ ಆದೆ. ಹಕ್ಕಿನಿಂದ ತಗೊಳ್ಳರಿ. ಅದರಲ್ಲದೆ ನನಗೆ ಆನಂದ. ಈ ಪವಿತ್ರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ವಿನು ಈ ವಸ್ತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ." ಸಂಪತರಾಯರು ಎಂದರು

"ಒಳ್ಳೆದು, ಅಪ್ಪ." ಬಂಗಾರಿ ಅಂದಳು.

ಸಂಪತರಾಯರು ಹೊರಟು ಹೋದರು. ರಾಮ, ಬಂಗಾರಿ ಸಾವಕಾಶ ಹೋದರು.

ಪ್ರಕರಣ ೧೦

ತಾಯ್ನಾಡಿನ ದರ್ಶನ

ಬಂಗಾರಿ-ರಾಮನ ಸಂಸಾರ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಮಾನಪ್ಪ ಈಗ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವದನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಈಗ ಮಗ್ಗದ ಖಟಕ್, ಖಟಕ್ ದನಿ ಬಂದಾಗಿತ್ತು ಅವನ ಜೀವನವಸ್ತ್ರದ ನೇಯಿಗೆಯು ಮುಗಿಯುತ್ತ ಬಂದಿತ್ತು.

ಒಂದು ದಿನ ಸಂಜೆ ಮಾನಪ್ಪ ಬಂಗಾರಿ ಡಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಒಂದು ಬಂಡೆಗಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಕೂತಿದ್ದರು. ಬಂಗಾರಿ ಮಾನಪ್ಪನ ಕುಲ-ದರ್ಶಿಲೆ ಕೂತಿದ್ದಳು.

“ಅಪ್ಪ, ಸೂರ್ಯ ಮುಳುಗಿದ, ಈಗ ಕತ್ತಲೆಯಾಗುವದು.”

“ನನ್ನ ಜೀವನ ಸೂರ್ಯನೂ ಬೇಗ ಮುಳುಗುವನು.”

“ಹೀಗೇಕೆ ಅನ್ನುತ್ತೀರಿ? ನಮ್ಮ ಬೇಸರಿಕೆಯಾಯಿತೆ ನಿಮಗೆ?”

“ಇಲ್ಲ ನುಗು. ಆದರೆ ಒಂದು ದಿನ ಕರೆ ಬರುವದು. ನನ್ನ ಗುಡಿಸಲ ದಲ್ಲಿದ್ದ ಮಗ್ಗ ಬಂದಾಯಿತು. ನನ್ನ ಜೀವನ ಮಗ್ಗವೂ ಬಂದಾಗ-ಬಹುದು ನೀವು ಸುಖವಿಂದ ಬಾಳಿರಿ. ಬಂಗಾರಿ, ಈಗ ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೀವ್ರ ಇಚ್ಛೆ ಉಂಟಾಗಿದೆ.”

“ಯಾವುದದು? ನಾವು ಅವನ್ನು ಪೂರೈಸುವೆವು.”

“ಒಮ್ಮೆ ನನ್ನ ಜನ್ಮಭೂಮಿಯ ದರ್ಶನವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆ ಇದೆ. ಬಂಗಾರಿ, ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ೩೫ ವರ್ಷಗಳಾದವು. ನನ್ನ ಜನ್ಮ ಭೂಮಿ ಬಿಟ್ಟು ರಾಯಗಾವಕ್ಕೆ ಬಂದೆ. ನಾನು ಬಂದಾಗ ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಗ್ಗತ್ತಲೆ ತುಂಬಿತ್ತು. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ, ಪ್ರೇಮ, ಸ್ನೇಹ, ಸತ್ಯ, ಧರ್ಮ, ದೇವರು ಇಲ್ಲ ಎಂದೇ ನನಗನಿಸಿತ್ತು. ನಾನು ತಾಯ್ನಾಡು ಬಿಟ್ಟೆ. ಅದರ ವಿಚಾರ ಸಹ ತಲೆದೋರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನೀನು ನನಗೆಲ್ಲ ತಿರುಗಿ ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟೆ.

ನೀನು ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶ ಶ್ರದ್ಧೆಗಳನ್ನು ತಂದಿ ಮತ್ತೆ ಆ ತಾಯ್ನಾಡು ನೋಡಬೇಕು ಅಂತೇನಿ. ಹೋಗಿ ಬರಲ್ಯಾ ? ”

“ ಅಪ್ಪ ಹೇಗೆ ಇದೆ ನಿಮ್ಮ ನಾಡು ? ”

“ ಸುಂದರವಿದೆ. ಸಾಯಗಾವ ಆ ಊರಿನ ಹೆಸರು. ಊರ ಸುತ್ತ ಯಾವಾಗಲೂ ಹರಿಯುವ ಬಹುಲಾ ನದಿ ಇದೆ. ಎಷ್ಟು ನಿರ್ಮಲ ಮತ್ತು ಸವಿಯಾದ ನೀರು! ನಮ್ಮ ಊರಲ್ಲಿ ಬಡೆದಾಟ ಜಗಳಾಟಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೋರ್ಟು ಕಚೇರಿ ಇದ್ದಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. “ ಇವನೇ ಅಪರಾಧಿ ” ಎಂದು ಊರ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದರಾಯಿತು. ಎರಡನೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಇಲ್ಲ. ಪಾಪ ಮಾಡಿದವನ ಮನುಷ್ಯ = ವನನ್ನು ಕಟಿಯುತ್ತದೆ. ಬೇರೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಯಾಕೆಂದು ಊರ ಜನರು ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಮತ್ತೆ ಆ ಊರ ನೋಡಿ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಎಂಥ ವಿಶಾಲವಾದ ಬೈಲು, ಮಾವಿನ ತೋಪು, ಸ್ವಚ್ಛ ಸುಂದರವಾದ ಮನೆಗಳು ಹೋಗಿ ಬರಲ್ಯಾ ? ದೇವರಲ್ಲಿ ಹೋಗುವ ವೊದಲು ತಾಯ್ನಾಡನ್ನು ಕಂಡುಬರ ವೆ ”

“ ನೀವು ಒಬ್ಬರೇ ಹೋಗುವಿರಾ ? ”

“ ಹೌದು, ನಾನು ಒಬ್ಬನೇ ಹೋಗುವೆ ನನ್ನ ಭಾವನೆ, ನನ್ನ ನೆನಪು. ನಿಮಗೆ ಅಸರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯವೆನಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲವೇ ? ”

“ ಹಾಗಾದರೆ ಹೋಗಿ ಬರಿ. ನಡಕೋತ ಬೇಡ. ನೀವು ಈಗ ಮುಪ್ಪಿನವರೂ ಅಶಕ್ತರೂ ಇದ್ದೀರಿ. ಗಾಡಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿರಿ. ನೀವು ಇನ್ನು ಬಹುದಿವಸ ನಮಗೆ ಬೇಕು. ”

ಮಾನಪ್ಪ ಸಾಯಗಾವಕ್ಕೆ ಹೋದ. ಅದರೆ ಸಾಯಗಾವ ಈಗ ನೊದಲಿನದು ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿದೆ ಆ ಮಾವಿನ ತೋಪು, ಎಲ್ಲಿವೆ ಆ ವಿಶಾಲವಾದ ಬೈಲುಗಳು ? ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಹೊಗೆ ಕಾರುವ ಚಿಮನಿಗಳು. ಸಾಯಗಾವದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳು ತುಂಬಾ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದವು. ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರು ಗಡಿಬಿಡಿ. ಆ ವಿಶಾಲವಾದ ಬೈಲುಗಳಲ್ಲಿ ಗಿರಣಿಗಳಿದ್ದವು. ಹೊಸ ಹೊಸ ಕಾರಖಾನೆಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಮಾವಿನ ತೋಪು ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಮನೆಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಕೀಲರ ಫಲಕಗಳು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು. ಕೋರ್ಟು ಕಚೇರಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದವು. ಮಾನಪ್ಪನಿಗೆ ಅವನ ಮನೆ

ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಗಳೆಯ ರಾಮ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಮಾನಪ್ಪ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಕೋತ ನಿಂತ. ಯಾರೂ ಗುರುತಿನವರು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಯಾರೂ ಅವನ ಗುರುತವನ್ನು ಹಿಡಿಯಲಿಲ್ಲ ಊರೆಲ್ಲ ಅಡ್ಡಾಡಿದನು. ಕೊನೆಗೆ ಬಹುಲಾ ನದಿಗೆ ಹೋದನು. ಊರ ಗಟಾರದ ನೀರೆಲ್ಲ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು ! ಈ ಲೋಕವಾತೆ, ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಜೊಲಸನ್ನೆಲ್ಲ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮಾನಪ್ಪನಿಗೆ ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟನಿಸಿತು. ಹಾಗೆ ಅಡ್ಡಾಡುತ್ತ ನದಿಯ ಮೇಲ್ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೋದನು ಎಲ್ಲಿ ನೀರ ಸ್ವಚ್ಛ ಇತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಹೋದನು. ಅಲ್ಲಿ ಕೂತನು. ಬೊಗಸಿಯೊಳಗಿಂದ ನೀರು ಕುಡಿದನು. ೩೫ ವರುಷದ ಹಿಂದೆ ನೀರು ಕುಡಿದು ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದ. ಮತ್ತೆ ಆ ನೀರು ಕುಡಿದು ಬಹುಲಾ ನದಿಗೆ ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡಿ ಹೊರಟನು. ಸಂಜೆಯಾಗಿತ್ತು. ಕತ್ತಲೆ ಬೀಳಹತ್ತಿತ್ತು. ಮತ್ತೆ ಊರ ಕಡೆ ಬಂದನು. ಊರೆಲ್ಲ ವಿದ್ಯುದೀಪಗಳು ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಮಾನಪ್ಪನ ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕಿದವು. ಸಾಯಗಾವಕ್ಕೆ ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡಿ ತಿರುಗಿ ಹೊರಟನು.

* * * *

ಆ ದಿವಸ ಸಂಜೆ ರಾಮು ಮತ್ತು ಬಂಗಾರಿ ಅಡ್ಡಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಅತ್ತಕಡೆಯಿಂದ ಯಾರೋ ಬರುವದನ್ನು ಕಂಡರು ಇಬ್ಬರೂ ಓಡುತ್ತ ಹೋದರು.

“ ಹೌದು, ಅಪ್ಪನೇ ಹೌದು ”

“ ನಡಕೋತ ಬರತಾರೆ ? ”

ಹೌದು ಅವನು ಮಾನಪ್ಪನಿದ್ದ. ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಗಂಟೆತ್ತು. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೋಲು ಇತ್ತು. ಅವನು ಬಗ್ಗಿದ್ದ. ಸಾವಕಾಶ ಬರತಿದ್ದ. ಬಂಗಾರಿ ಓಡಕೋತ ಹೋಗಿ ಗಂಟು ತಗೊಂಡಳು.

“ ಅಪ್ಪಾ ನಡಕೋತ ಯಾಕ ಬಂದರಿ ? ”

“ ಇಲ್ಲ ಗಾಡಿಯೊಳಗಿಂದ ಬಂದೆ. ಊರ ಕಾಣಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ ಮೇಲೆ ಇಳಿದೆ. ಗಾಡಿಯವನಿಗೂ ಎರಡನೆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗೋದಿತ್ತು; ಪಾಸ ಅವ-
ಗ್ಯಾಕ ಸುತ್ತು ಅಂತ ಇಳಿದೆ. ಈಗ ಸಂಜೆಯಾಗತಾ ಬಂದಿದೆ. ನನಗೂ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಹೋಗುವದದೆ. ನನ್ನ ಪಾಪಪುಣ್ಯದ ಕೋಲು ಹಿಡಿದು ದೇವತ್ತ

ಹೋಗುವದದೆ. ಅಲ್ಲವೇ ಮಗು ? ”

“ ಅಪ್ಪಾ, ತಾಯ್ನಾಡಿನಿಂದ ಏನು ತಂದಿರಿ ? ”

“ ಕರ್ತವ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರೇಮ. ಈ ಎರಡು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನಾನು
ನಿನಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇದೇ ನನ್ನ ಕೊನೆಯ ಕೊಡುಗೆ. ರಾಮೂ ಬಂಗಾರಿ,
ಸುಖದಿಂದ ಬಾಳುವೆ ಮಾಡಿರಿ. ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಇರ್ಪಿ. ಸಂಸಾರವೆಂದರೆ
ಸರ್ಕಸಿನ ಆಟ ಇದ್ದಂತೆ. ತಂತಿಯ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುವದು. ತೂಕ ಇಡ-
ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಸಂಯಮದ ಛತ್ತರಿಗೆ ಕೈಯಲ್ಲಿರಲಿ. ಪರಸ್ಪರರನ್ನು
ಕಾಪಾಡಿರಿ ನೆರೆಹೊರೆಯವರಿಗೆ ಸಹಾಯ್ಯ ಮಾಡಿರಿ. ಜೀನರಾಗಬೇಡಿರಿ.
ಆದರೆ ದುಂದುಗಾರಿಕೆಯೂ ಬೇಡ. ಪರಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಬೇಡಿರಿ. ಎಲ್ಲವೂ
ತೂಕದಲ್ಲಿರಬೇಕು ತೂಕದಲ್ಲಿದೆ ಸೌಂದರ್ಯ. ತಿಳಿಯಿತೇ ? ”

“ ಅಪ್ಪಾ ನಿಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ಇರುವೆವು ನಿಮ್ಮ ಆಶೀರ್ವಾದ
ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಪಾಡುವದು ”

“ ಆದರೆ ನೀವು ನಮಗೆ ಇನ್ನೂ ಬಹು ದಿನ ಬೇಕು. ” ಬಂಗಾರಿ
ಅಂದಳು.

“ ಅದೇನು ಯಾರ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ ? ಅಗೋ ನೋಡು ದೂರ ದೀಪಗಳು
ಮಿನುಗುತ್ತವೆ ” ಮಾನಪ್ಪ ಅಂದನು.

کتاب خانہ

جامعہ عربیہ اسلامیہ

- ۱۔ اگر کسی نے اس کتاب کو دیکھا ہے تو اس کو دیکھ کر اس کی تعریف کرے اور اس کی کاپی لے کر اس کو اپنے پاس رکھے۔
- ۲۔ اس کتاب کو دیکھ کر اس کی تعریف کرے اور اس کی کاپی لے کر اس کو اپنے پاس رکھے۔
- ۳۔ اس کتاب کو دیکھ کر اس کی تعریف کرے اور اس کی کاپی لے کر اس کو اپنے پاس رکھے۔
- ۴۔ اس کتاب کو دیکھ کر اس کی تعریف کرے اور اس کی کاپی لے کر اس کو اپنے پاس رکھے۔
- ۵۔ اس کتاب کو دیکھ کر اس کی تعریف کرے اور اس کی کاپی لے کر اس کو اپنے پاس رکھے۔
- ۶۔ اس کتاب کو دیکھ کر اس کی تعریف کرے اور اس کی کاپی لے کر اس کو اپنے پاس رکھے۔
- ۷۔ اس کتاب کو دیکھ کر اس کی تعریف کرے اور اس کی کاپی لے کر اس کو اپنے پاس رکھے۔
- ۸۔ اس کتاب کو دیکھ کر اس کی تعریف کرے اور اس کی کاپی لے کر اس کو اپنے پاس رکھے۔
- ۹۔ اس کتاب کو دیکھ کر اس کی تعریف کرے اور اس کی کاپی لے کر اس کو اپنے پاس رکھے۔
- ۱۰۔ اس کتاب کو دیکھ کر اس کی تعریف کرے اور اس کی کاپی لے کر اس کو اپنے پاس رکھے۔

اس کتاب کو دیکھ کر اس کی تعریف کرے اور اس کی کاپی لے کر اس کو اپنے پاس رکھے۔

